

Hinisis

Ka Bunsuranan

Igpewun-a

Ka kaluwasan te lalag ne *Hinisis*, “bunsuranan”. Seini ne baseen, kayi nasulat ka peggimu te langit wey te tane, ka migpuunan te etew, wey ka bunsuranan te sale wey peg-antus kayi te kalibutan. Nasulat man-e kayi ka guhuren meytenged te keet-etawan ne in-alam te Manama wey ka peg-uyan din kandan diye te inged ne insaad din kandan.

Nabaad te daruwa seini se baseen:

1) Ka peggimu te kalibutan wey ka guhuren meytenged te me etew. Kayi egkabasa ka

guhuren meytenged ki Adan wey ki Iba, ka meytenged ki Kain wey ki Abil, wey ka meytenged ki Nuwi wey ka pegsipuk te weyig, wey ka meytenged te matikang ne baley diye te Babil.

2) Ka guhuren meytenged te an-anayan ne me kabuybuyahan te matig-Israil. Si Abraham ka an-anayan ne kabuybuyahan te matig-Israil ne neyimu ne mabantug tenged te pegpalintutuu wey pegsalig din wey te pegtuman din te suhu te Manama. Egpakasinundul degma ka guhuren meytenged te anak din ne si Isaak, wey ka apu din ne si Hakub (ne egngaranan ded degma ki Israil), wey ka sapulu wey daruwa (12) ne anak ni Hakub ne iyan migpuunan te sapulu wey daruwa (12) ne tribu te Israil. Nahuhud degma kayi ka meytenged te anak ni Hakub ne si Husi wey ka neyitabu kandin ne iyan impuunan te nekeendiye te Ihiptu si Hakub duma te me anak din.

Egkabasa ta man-e kayi ka guhuren meytenged te

nalein-lein ne me etew ne nabuhal-buhal kayi te ampew te tane wey migmannenasud e. Labew te langun, nahuhud kayi ka dakel ne himu te Manama ne peggimu te langit wey tane wey te langun ne nakatahu kayi.

peendiye te ki Abraham 11:10-32 Ka me kabuybuyahan te me Hibruwanen: si Abraham, si Isaak, si Hakub 12:1-35:29 Ka me kabuhalan ni Isaw 36:1-43 Si Husi wey ka me suled din 37:1-45:28 Ka me Hibruwanen diye te

Diye te katamanan te guhuren, Ihiptu 46:1-50:26 **1**
egkahuhud ka ware egtamanan ne saad te Manama te keet-etawan din. Kene eglingawan te Manama ka saad din wey kene din iya egbalaharen ka keet-etawan din su egpanuluken din sikandan wey egbulihan. Ne sikandin ka eggukum wey eglegpad te langun ne eggimu te mareet.

Ka peggimu te kalibutan

Ka nenasulat te seini ne baseen

Ka peggimu te Manama te langit wey te kalibutan 1:1-2:25 Ka bunsuranan te sale wey te peg-antus 3:1-24 Ka guhuren ki Adan peendiye te ki Nuwi 4:1-5:32 Si Nuwi wey ka pegsipuk te weyig 6:1-10:32 Ka matikang ne baley diye te Babil 11:1-9 Ka guhuren ki Sim

¹Te an-anayan, innimu te Manama ka langit wey ka kalibutan.
²Ne ware pad naay-ayari ka kalibutan dengan, wey ware pad tahu. Nabunbunan te dahat ka tane wey marusilem amana. Ne migweil-weil ka Panisingan te Manama diye te ampew te weyig.
^{3a}Ne migkahi ka Manama, "Egkeyimu ka malayag." Te sikan de, neyimu e ka malayag. ⁴Ne natelesan ka Manama te malayag ne nakita rin. Ne impegsuwey rin ka malayag wey ka delem. ⁵Migngaranan din ka malayag te "Maaldew" wey ka delem migngaranan din te "Marusilem." Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka an-anayan ne aldew.

a. 1:3: 2Kur 4:6.

^{6b}Ne migkahi ka Manama, “Egkeyimu ka eletanan te weyig eyew egkabaad te daruwa ka weyig, diye te ampew ka sabeka ne baad wey diye te diralem ka sabeka.” ⁷Te sikan de, neyimu e ka eletanan, wey nabaad e te daruwa ka weyig, diye te ampew ka sabeka ne baad wey diye te diralem ka sabeka. ⁸Mingngaranan din ka eletanan te “Aw-awangan”. Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka igkarangeb ne aldew.

⁹Ne migkahi ka Manama, “Egkalibulung de te sabeka ne inged ka weyig ne diye te diralem te aw-awangan su eyew egpakalepew ka tane ne mammara.” Te sikan de, neyimu e. ¹⁰Mingngaranan din ka mammara te “Tane” wey ka weyig ne nalibulung, mingngaranan din te “Dahat.” Ne natelesan ka Manama te nakita rin. ¹¹Nataman, migkahi e man-e ka Manama, “Egtubu diye te tane ka nakalkalasi ne me pinamula, seeye se due me beni wey seeye se me kayu ne egbebehas.” Te sikan de, neyimu e. ¹²Ne nanubu te tane ka langun ne nakalkalasi ne pinamula. Ne natelesan ka Manama te nakita rin. ¹³Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka igkatelu ne aldew.

¹⁴Ne migkahi ka Manama, “Egkeyimu ka me malayag diye te langit ne iyan egpegsuwey te maaldew wey marusilem wey eyew egpeila te pegbunsud te me aldew, te me timpu, wey te me leg-un. ¹⁵Eglayag sikandan diye te langit eyew egteng-ew te kalibutan.” Te sikan de, neyimu e. ¹⁶Sikan naa, innimu te Manama ka daruwa ne mallayag; ka aldew wey ka bulan. Ka aldew ne malmalayag, iyan eglayag te maaldew; ne ka bulan, iyan eglayag te marusilem. Ne innimu rin degma ka me bituen. ¹⁷Intahu te Manama ka me malayag diye te langit eyew egteng-ew te kalibutan, ¹⁸wey eyew eglayag te maaldew wey te marusilem, wey eyew egpegsuwey te malayag wey te delem. Ne natelesan ka Manama te nakita rin. ¹⁹Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka igkeep-at ne aldew.

²⁰Ne migkahi ka Manama, “Egpekeempet kayi te weyig ka nakalkalasi ne me ngalap wey egpekeempet degma diye te aw-awangan ka nakalkalasi ne me manuk-manuk.” ²¹Sikan naa, innimu te Manama ka me bubuyahen ne me ngalap diye te dahat wey ka nakalkalasi ne me ngalap diye

b. 1:6-8: 2Pid 3:5.

te weyig wey ke diye te dahat, wey ka nakalkalasi degma ne me manuk-manuk. Ne natelesan ka Manama te nakita rin.²²Ne impanalangingane migkahi, “Kabuhul kew eyew sikandan te Manama te migkahi, “Kabuhul kew. Sikaniyu se me ngalap te weyig, empeta niyu ka dahat, ne sikaniyu se me manuk-manuk, empeta niyu ka kalibutan.”²³Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka igkalimma ne aldew.

²⁴Ne migkahi ka Manama, “Egkeyimu kayi te ampew te tane ka nakalkalasi ne me mananap, ka me ayam wey ka me mahintalunan, ka derakel wey mallintek ne me mananap.” Te sikan de, neyimu e.²⁵Sikan naa, innimu rin ka langun ne nakalkalasi ne me ayam wey me mahintalunan. Ne natelesan ka Manama te nakita rin.

^{26c}Ne migkahi man-e ka Manama, “Eggimu ki te etew ne iling kanta. Sikandan ka egbuut te me ngalap te weyig, me manuk-manuk, me ayam, wey te langun ne mahintalunan, ka derakel wey ka mallintek ne me mananap.”^{27de}Sikan naa, innimu te

Manama ka etew iling kandin. Innimu rin ka lukes wey ka malitan.²⁸Ne impanalangingan sikandan te Manama migkahi, “Kabuhul kew eyew egpekeempet ka kabuhalan niyu kayi te ampew te tane wey sikandan ka egbuut te langun. Sikaniyu ka egbuut te me ngalap te weyig, me manuk-manuk wey te langun ne mananap.²⁹Igbehey ku kaniyu ka langun ne pinamula ne egbebehas wey ka me behas te kayu, eyew egkeenen niyu.³⁰Igbehey ku degma te langun ne me mananap, me manuk-manuk, wey te langun ne egmanggeheyinawa ka me pinamula ne meilem eyew egkeenen dan.” Te sikan de, neyimu e.³¹Ne nakita te Manama ka langun ne innimu rin wey natelesan amana sikandin. Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka igkeen-em ne aldew.

2

¹Sikan naa, napenge e te miggimu ka langit wey ka kalibutan wey ka langun ne nakatahu due.^{2fg}Te

- c. 1:26; 1Kur 11:7.
- d. 1:27-28; Hin 5:1-2.
- e. 1:27; Mat 19:4; Mar 10:6.
- f. 2:2-3; Iks 20:11.

igkapitu ne aldew, miggimeley e ka Manama su napenge e ka langun ne innimu rin. ³Indakelan din ka igkapitu ne aldew wey immatulus din seini, su miggimeley e sikandin te sika ne aldew te langun ne eggimuwen din.

⁴Iling kayi ka guhuren meytenged te peggimu te kalibutan wey te langit.

Ka inged ne egngaranan te Idin

Te peggimu te Magbebaye ne Manama te langun, ⁵ware pad me pinamula wey me hila munen ne nanubu te tane, su ware din pad peurani, wey ware pad etew ne egbasuk. ⁶Minsan ware pad uran, piru migmakames e ka tane su duen e weyig ne migligkat diye te diralem te tane.

⁷Ne migkuwa ka Magbebaye ne Manama te tane wey innimu rin ne etew. Inggiyupan din ka irung te etew te egpekeuyag ne geyinawa, wey miggeheyinawe e ka etew.

⁸Ne miggimu ka Magbebaye ne Manama te pinamulaan diye te Idin ne diye dapit te igsile, wey diye din

ipeugpe ka etew. ⁹iNe impatubuan seeye te Magbebaye ne Manama te langun ne nakalkalasi ne kayu ne mateles wey meupiya ne egkeenen se behas. Diye te taliware te pinamulaan, due kayu ne egpakabehey te umul, wey due degma kayu ne egpakabehey te katuenan ke nekey ka meupiya wey ke nekey ka mareet.

¹⁰Ne due weyig ne diye mig-ulun te Idin ne nakaweyig te seeye ne pinamulaan. Ligkat dutu, migsisiyak seeye te hep-at ne siyak. ¹¹Ka an-anayan ne siyak, egngaranan te Pisun ne migpeendiye te inged ne egngaranan te Habila ne due bulawan. ¹²(Dutu ne inged egkakita ka neelin ne bulawan, mahal ne peemut ne egngaranan te birilyum, wey ka egpangilak-ilak ne me batu ne egngaranan te uniks.) ¹³Ka igkarangeb ne siyak, egngaranan te Gihun ne migpeendiye te inged ne egngaranan te Kus. ¹⁴Ka igkatelu ne siyak, egngaranan te Tigris ne migleus diye dapit te igsile te Asiriya. Ka igkeep-at ne siyak, egngaranan te Iyupratis.

- g. 2:2: Hib 4:4,10.
- h. 2:7: 1Kur 15:45.
- i. 2:9: Imp 2:7; 22:2,14.

¹⁵Ne diye ipeugpe te Magbebaye ne Manama te pinamulaan te Idin ka lukes eyew egbasuk wey egtanggu dutu. ¹⁶Migkahian din ka lukes, “Egkaayun ka ne egpakakeen te behas te minsan nekey ne kayu kayi te pinamulaan, ¹⁷piru kene ka keen te behas te kayu ne egpakabehey te katuenan ke nekey ka meupiya wey ke nekey ka mareet. Ke egkeen ka te behas te sika ne kayu, egkapatey ka iya.”

¹⁸Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, “Kene ne meupiya ne egsabsabeka seini se etew. Keilangan ne eggimuwan ku sikandin te talagbulig ne eleg kandin.”

¹⁹Sikan naa ka miggimu ligkat te tane ka Magbebaye ne Manama te langun ne me mananap wey me manuk-manuk wey impanguyan din seeye diye te etew eyew egpangngaranan sikandan. Minsan nekey ka inggaran te etew te tagse sabeka kandan, sikan e ka ngaran dan. ²⁰Ne impangngaranan e te etew ka langun ne me mananap, me ayam, me mahintalunan wey me manuk-manuk. Piru warad iya nakita te etew ne eleg ne egpakabulig kandin.

²¹Purisu impaliplipereng te Magbebaye ne Manama ka etew. Te

nakaliplipereng e sikandin, in-angey e te Manama ka gusuk din wey impakimut din ded ka pali. ²²Ne innimu rin ne malitan ka gusuk ne in-angey rin diye te lukes, wey in-uyan din e ka malitan diye te lukes. ²³Te pegkakita te lukes te malitan, migkahi e sikandin,

“Te! Seinid en iya ka iling keddi!

Ka tul-an din, migligkat te keddi ne tul-an, wey ka sapu din, migligkat degma te keddi ne sapu.

‘Malitan’ ka ngaran dinj su

j. 2:23 Te Hibuwanen: bayew egpekegsahid ka ngaran te “malitan” wey “lukes.”

in-angey man de ligkat te lukes.”

²⁴kSika ka egpuunan ne eg-engked ka lukes te amey wey iney rin, wey eglunggun e sikandin te asawa rin, wey egkasabeke e sikandan se daruwa.

²⁵Ne sikandan se alunggun, migpalawas, piru ware sikandan neyilew.

3

Migsupak ka etew te Manama

¹Na, due uled ne iyan ka amana ne utekan te langun ne mananap ne innimu te Magbebaye ne Manama. Mig-insaan te uled ka malitan, “Ingkenaan kew bes te Manama ne egkeen te langun ne behas te me kayu kayi te pinamulaan?”

²Ne migtabak ka malitan, “Egkaayun key ne egkeen te behas te minsan nekey ne kayu kayi te pinamulaan ³gawas te behas te kayu ne kayi te taliware. Impanpanayan key te Manama ne kene egpakeenen wey minsan eggsamsam naan de te behas te sika ne kayu su eyew kene key

egkapatey.”

⁴Piru migkahi ka uled, “Kene ne malehet ne egkapatey kew. ⁵Nakahi sika te Manama su nakataha sikandin ne emun ke egkeen kew due, egkapuwasan ka isip niyu wey egpekeiling kew kandin ne egpakataha ke nekey ka meupiya wey ke nekey ka mareet.”

⁶Te pegkakita te malitan ne mateles ka kayu wey mananam buwa ne egkeenen ka behas, neeyaman sikandin ne egpupu eyew egpakakuwa te katuenan. Purisu, migpupu e sikandin wey ingkeen din e. Ne imbehayan din ka asawa rin wey migkeen e degma sikandin. ⁷Te nakapenge e sikandan ka migkeen, napuwasan e ka isip dan wey nakamaan-maan e sikandan ne migpalawas bes sikandan. Tened due, migkuwa sikandan te me dewun te kayu ne iggira wey impaneyi dan e seini eyew igbebaag dan.

⁸Te pegkasagkup e, nakarineg sikandan te pegderahebdeb te Magbebaye ne Manama diye te pinamulaan, ne dutu miggeles e sikandan diye

k. 2:24; Mat 19:5; Mar 10:7-8; 1Kur 6:16; Ipi 5:31.

l. 3:1; Imp 12:9; 20:2.

te kakayuwan. ⁹Piru in-umew te
Magbebaye ne Manama ka lukes,
“Hendei kad e?”

¹⁰Ne migtabak ka lukes, “Nakarineg
a te pegderahebdeb nu kayi te
pinamulaan wey miggeles ad e su
naaldek a tenged su migpalawas a.”

¹¹Ne mig-inse ka Manama,
“Hentew-a ka mignangen keykew ne
migpalawas ka? Migkeen ka te behas te
kayu ne ingkene ku keykew?”

¹²Ne migtabak ka lukes, “Ka
malitan ne imbehey nu keddi ka
migbehey keddiey te behas te kayu.
Sikan naa ka nakakeen a.”

^{13m}Ne mig-insaan te Magbebaye
ne Manama ka malitan, “Mania te
innimu nu seini?”

Ne migtabak ka malitan, “In-akalan
a te uled. Sikan naa ka nakakeen a te
behas te kayu.”

¹⁴Ne migkahiyen te Magbebaye
ne Manama ka uled,

“Tenged su innimu nu sika,
eglegparan ku sikeykew. Te
langun ne me mananap, sikeykew
re ka egdilusen. Ligkat kuntee,
egdul-ug kad e wey egkeen kad te
alinepung taman te egpatey ka.

¹⁵“Egpegkuntareen ku sikaniyu
te malitan wey ka me kabuhalan
niyu degma. Egdekdeken te
kabuhalan din ka ulu nu wey
egkahaten nu degma ka palu rin.”

¹⁶Ne migkahiyen te Manama ka
malitan,

Ka peglegpad te Manama tenged
te sale

m. 3:13; 2Kur 11:3; 1Tim 2:14.
n. 3:15; Imp 12:17.

“Tenged te innimu nu sika,
egtimulan ku ka peg-antus nu
te peg-anak nu wey masakit ka
egkaheram nu ke eglesutan ka.
Piru minsan pad due, dakel red ka
isip nu te asawa nu wey^o sikandin
ka egbuut keykew.”

¹⁷PNe migkahiyen te Manama ka
lukes ne si Adan,

“Tenged te mig-alak ka te asawa
nu wey migkeen ka te behas
te kayu ne ingkene ku keykew,
egdilusen ku ka tane.

Ligkat kuntee, wey re egpanubu
ka pinamula nu ke egkabaybayan
ke pad ne egbasuk.

¹⁸Egpanubu diye te tane ka

me hilamunen wey ka me duhi,
wey egkeen ka te me pinamula
ne egpanubu diye te kamet.
¹⁹Ne wey ka egpakahaani te
pinamula nu, ke egkabaybayan
ke pad ne egbasuk wey egtihis
pad ka limuseng nu. Egkataman,
egpakalibed ka diye te tane ne
migligkatan nu. Su innimu ka
ligkat te tane ne egpakalibed ke
red diye te tane.”

²⁰Nataman, migngaranan ni Adan
ka asawa rin ki Iba^q su sikandin
ma ka iney te langun ne etew.
²¹Ne innimuwan te Magbebaya ne
Manama ensi Adan wey si Iba te
manggad ne migligkat te Mananap wey
impakumbalaan din e sikandan.

Ka pegdeldel ki Adan wey ki Iba
ligkat te pinamulaan

o. 3:16 Kene ne klaru seini wey kema
ke, “Egkeupian ka ne iyan egmandu te asawa
nu, piru” ka malehet ne peggalin kayi.

p. 3:17-18: Hib 6:8.

q. 3:20 Te Hibruwanen: “egkeuyag” ka
kaluwasan te lalag ne “Iba.”

^{22r}Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, “Kuntee, nekeiling e ka etew kanta ne nakataha ke nekey ka meupiya wey ke nekey ka mareet. Keilangan ne kene egpakapupu wey egpakakeen sikandan te behas te kayu ne egpakabehey te umul, su keilangan ne kene egkeuyag sikandan te ware egtamanan.” ²³Sikan naa ka indeldel e sikandan te Magbebaye ne Manama ligkat te pinamulaan te Idin wey egpabasuken e si Adan diye te tane ne inligkatan din.

²⁴Ne impaawe e te Manama ka alunggun, wey intahuan din e te me talagtameng ne panalihan ne enggaranan te “kirubin” ka diye dapit te igstile te pinamulaan te Idin. Ne imparuma rin ka kumpulan ne egkalegleg wey egkatileng su eyew ware etew ne egpakadani-rani te kayu ne egpakabehey te umul.

4

Si Kain wey si Abil

¹Ne migpewulirey e ka alunggun ne si Adan wey si Iba. Nataman, naberes e si Iba wey miglesutan e te

lukes. Migkahi si Iba, “Nakaanak a te lukes ligkat te pegbulig te Magbebaye ne Manama.” Purisu ingngaranan din ka bate ki Kain.^s ²Nataman, nakaanak e man-e sikandin te lukes ne ingngaranan din ki Abil. Hengkayi te migtulin e ka tahasuled, neyimu si Abil ne talagtameng te me karniru wey si Kain neyimu ne talabasukan. ³Te sabeka ne aldew, mig-angey si Kain te me behas te pinamula rin ne inhalad din diye te Magbebaye ne Manama. ^{4t}Piru mig-angey mule si Abil te me panganey ne anak te me ayam din, ne impanlape din seeye wey in-alam din ka subla ne meupiya ne baad dutu wey impanubad din te Magbebaye ne Manama. Ne nahale amana ka Magbebaye ne Manama ki Abil wey te impanubad din, ⁵piru ware sikandin nahale ki Kain wey te inhalad din. Purisu, subla ne nabelu si Kain wey migpaasemud sikandin. ⁶Ne migkahian te Magbebaye ne Manama si Kain, “Mania te egkabelu ka wey migpaasemud ka? ⁷Ke meupiya ka eggimuwen nu, egdawaten ku perem ka halad nu. Piru ke mareet ka eggimuwen nu, ka sale ka egmandu

r. 3:22: Imp 22:14.

s. 4:1 Te Hibruwanen: “egpakakuwa” ka kaluwasan te lalag ne “Kain.”

t. 4:4: Hib 11:4.

keykew. Su ka sale egpekeiling te uled ne eg-atang keykew eyew egkahaten ka. Purisu keilangan ne egkatalu nu ka sale.”

^{8u}Nataman, migkahiyen ni Kain ka hari rin ne si Abil, “Kuwa kid e Abil. Eggendiye ki te kamet.” Te diyad e sikandan te kamet, in-uney e himatayi ni Kain ka hari rin.

⁹Ne mig-insaan te Magbebaye ne Manama si Kain, “Hendeid e ka hari nu ne si Abil?”

Ne migtabak si Kain, “Hanew te la! Maa sikeddi ka talaggaat te hari ku su!”

^{10v}Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama ki Kain, “Mania te neyimu nu sika se mareet ne himu? Te pegkakita ku te langesa te hari nu diye te tane, iling te egpakarineg a te laheng din ne egbuyu te pegsuli. ¹¹Tenged te innimu nu, igdilus ka. Puun kuntee, kene kad e egpakabasuk te tane ne inleneban te langesa te hari nu. ¹²Ke egpamula ka, ka tane kenad egbehey te egkahaani. Ne eggeles-heles ka wey egkalaag-laag kad e kayi te ampew te tane.”

¹³Ne migkahiyen ni Kain ka

Magbebaye ne Manama, “Mabehat amana ka iglepad nu keddi. ¹⁴Indeldel a nikeykew ligkat te seini ne tane wey diye te tangkaan nu. Eggeles-heles ad wey egkalaag-laag ad kayi te ampew te tane, wey eggimatayan ad te minsan hentew ne egpakakita keddief.”

¹⁵Piru migtabak ka Magbebaye ne Manama kandin, “Kene, su sika se egpekeyimatey keykew, eglegparan ku degma te pitu ne lupi.” Sikan naa, intahuan te Magbebaye ne Manama te tuus si Kain su eyew kene egkeyimatayan te egpakakita kandin. ¹⁶Te sikan de iya, mig-awe e si Kain diye te tangkaan te Magbebaye ne Manama wey diyad e mig-ugpe te inged ne egngaranan te Nud,^w ne diye dapit te igsile ligkat te Idin.

Ka me kabuhalan ni Kain

¹⁷Ne migpewulirey e si Kain

u. 4:8; Mat 23:35; Luk 11:51; 1Huw 3:12.

v. 4:10; Hib 12:24.

w. 4:16 Te Hibruwanen: “egkalaag-laag” ka kaluwasan te talag ne “Nud.”

te asawa rin, nataman, naberes e ka asawa rin wey mig-anak te lukes ne migngaranan dan ki Inuk. Ne migpasasindeg si Kain te siyudad ne migngaranan din ki Inuk, su impasangey rin te anak dan ne panganey. ¹⁸Si Inuk, nakaanak ki Irad. Ne si Irad, nakaanak ki Mihuhail. Ne si Mihuhail, nakaanak ki Mitusail. Ne si Mitusail, nakaanak ki Lamik. ¹⁹Ne si Lamik, migduruwey. Si Ada wey si Sila ka ngaran te me asawa rin. ²⁰Si Ada nakaanak e ki Habal. Ne si Habal ka migligkatan te talaayamen ne mig-ugpe diye te me balungbalung. ²¹Due inggiba ni Habal ne egngaranan ki Hubal. Si Hubal ka migligkatan te langun ne egkateu ne egpanguglung wey egpamulendag. ²²Ne miglesutan e degma si Sila ki Tubalkain. Si Tubalkain ka an-anayan ne talagpanayab te burunsi wey me putew. Due atebey ni Tubalkain ne egngaranan ki Naama. ²³Ne migkahiyen ni Lamik ka daruwa ne asawa rin,

“Ada, Sila, pammineg kew keddi.

Nakapatey a te kanakan ne nakapali keddi.

²⁴Ke pitu ne lupi ka igsuli te etew ne egpakapatey ki Kain,

pitu ne pulu wey pitu (77) mule ne lupi ka igsuli te etew ne egpakapatey keddi.”

Ka me kabuhalan ni Sit

²⁵Ne migpewulirey e man-e si Adan wey si Iba wey nakaanak e man-e te lukes. Migkahi si Iba, “Imbehayan ad e man-e te Manama te anak ne lukes ne inliwan din ki Abil ne innimatayan ni Kain.” Sikan naa, ingngaranan din ka bate ki Sit.^x ²⁶Si Sit nakaanak te

lukes ne migngaranan din ki Inus. Te seeye ne timpu, migbunsud ka me etew ne mig-ampu wey migsaye te Manama, wey Magbebaye ne Manama ka ngaran din ne ig-umew ran.

5

Ka me kabuhalan ni Adan

(1 Kru. 1:1-4)

^{1y}Seini ka pangguhuren meyitenged te me kabuhalan ni Adan. (Te peggimu te Manama te me etew, innimu rin sikandan ne iling kandin. ^{2z}Innimu rin sikandan ne lukes wey malitan wey impanalanginan din sikandan wey ingngaranan din te “Etew.”) ³Te 130 e ka idad ni Adan, nakaanak pad sikandin te lukes ne migsupu kandin ne ingngaranan din ki Sit. ⁴Pegkeetew ni Sit, neuyag pad si Adan seled te walu (800) ne gatus ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ⁵Migginguma pad te 930 ka idad ni Adan ne hendue migpatey sikandin.

⁶Te 105 e ka idad ni Sit, nakaanak sikandin te lukes ne si Inus. ⁷Pegkeetew ni Inus, neuyag pad si Sit seled te 807 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ⁸Migginguma pad te 912 ka idad ni Sit ne hendue migpatey sikandin.

⁹Te siyam e ne pulu (90) ka idad ni Inus, nakaanak sikandin te lukes ne si Kinan. ¹⁰Pegkeetew ni Kinan, neuyag pad si Inus seled te 815 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ¹¹Migginguma pad te 905 ka idad ni Inus ne hendue migpatey sikandin.

¹²Te pitu e ne pulu (70) ka idad ni Kinan, nakaanak sikandin te lukes ne si Mahalalil. ¹³Pegkeetew ni Mahalalil, neuyag pad si Kinan seled te 840 ne leg-un, wey nakaanak pad sikandin te me lukes wey me malitan. ¹⁴Migginguma pad te 910 ka idad ni Kinan ne hendue migpatey sikandin.

¹⁵Te hen-em e ne pulu wey lalimma (65) ka idad ni Mahalalil,

x. 4:25 Te Hibruwanen: “imbehayan” ka kaluwasan te lalag ne “Sit.”

y. 5:1-2: Hin 1:27-28.

z. 5:2: Mat 19:4; Mar 10:6.

nakaanak sikandin te lukes ne si Harid. ¹⁶Pegkeetew ni Harid, neuyag pad si Mahalalil seled te 830 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ¹⁷Migginguma pad te 895 ka idad ni Mahalalil ne hendue migpatey sikandin.

¹⁸Te 162 e ka idad ni Harid, nakaanak sikandin te lukes ne si Inuk. ¹⁹Pegkeetew ni Inuk, neuyag pad si Harid seled te walu ne gatus (800) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ²⁰Migginguma pad te 962 ka idad ni Harid ne hendue migpatey sikandin.

²¹Te hen-em e ne pulu wey lalimma (65) ka idad ni Inuk, nakaanak sikandin te lukes ne si Mitusila. ²²Te pegkeetew ni Mitusila, amana ne talag-alukuy si Inuk te Manama seled te tatelu ne gatus (300) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e si Inuk te me lukes wey me malitan. ²³Purisu migginguma te 365 ka idad din. ^{24aa}Ne amana talag-alukuy si Inuk te Manama. Nataman, warad e kitaa si Inuk su imbatun e sikandin te Manama.

²⁵Te 187 e ka idad ni Mitusila, nakaanak sikandin te lukes ne si Lamik. ²⁶Pegkeetew ni Lamik, neuyag pad si

Mitusila seled te 782 ne leg-un, wey nakaanak pad sikandin te me lukes wey me malitan. ²⁷Migginguma pad te 969 ka idad ni Mitusila ne hendue migpatey sikandin.

²⁸Te 182 e ka idad ni Lamik, nakaanak sikandin te lukes ²⁹wey migngaranan din sikandin ki Nuwi^{ab} su migkahi sikandin, “Seini ne bate ka egpakabulig kanta te keyirapan ta tenged te pegdilus te Magbebaye ne Manama te tane.” ³⁰Pegkeetew ni Nuwi, neuyag pad si Lamik seled te 595 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ³¹Migginguma pad te 777 ka idad ni Lamik ne hendue migpatey sikandin.

³²Te miglalimme e ne gatus (500) ka idad ni Nuwi, nakaanak sikandin te tatelu ne lukes ne ensi Sim, si Ham, wey si Hapit.

6

Ka mareet ne me himu te me etew

aa. 5:24; Hib 11:5; Hud 14.

ab. 5:29 Ka “Nuwi”, hendue te Hibruwa-nen ne lalag ne iyan igpasabut te “liwang”.

^{1ac}Nataman, migmasalig e ka me etew kayi te ampew te tane, wey migmasalig e degma ka anak dan ne me malitan. ²Te pegkakita te me anak te Manama ne mateles amana ka me mengebay, impangasawaran e ka igkeupii ran. ³Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, “Kena a egkeupian ne egkeuyag ka me etew te ware egtamanan, su etew re sikandan. Egbehayan ku naan de sikandan te 120 ne leg-un, ne egkataman, egparusaan kud sikandan.” ^{4ad}Te seeye ne timpu wey minsan pad te egpakasinundul ne me leg-un, due me eleggasi kayi te ampew te tane. Sikandan ka me kabuhalan te seeye se me anak te Manama ne nakapangasawa te me mengebay. Ka me eleggasi ka me bahani wey migbantug ne me etew te dengnan ne timpu.

^{5ae}Nakita te Magbebaye ne Manama ne egkanas-nasian e ka mareet ne hinimuwan te me etew kayi te ampew te tane. Mareet layun ka langun ne egsumsumanen dan wey ka igkeupii ran. ⁶Ne dutu, nekegsendit e ka Magbebaye ne Manama te neyimu rin ka etew ne kayi te ampew te tane, wey miglungku e sikandin. ⁷Purisu migkahi e sikandin, “Egguleen ku kayi te ampew te tane ka me

etew ne innimu ku. Egguleen ku degma ka langun ne me mananap wey me manuk-manuk su nekegsendit a te neyimu ku sikandan.” ⁸Piru, due sabeka ne etew ne ingkahale te Magbebaye ne Manama, sikandin si Nuwi.

Ka arka ne innimu ni Nuwi

^{9af}Seini ka pangguhuren meytenged ki Nuwi. Si Nuwi, matareng ne etew sikandin, ware igkarew-ey kandin te seeye ne timpu, wey talag-alukuy sikandan te Manama. ¹⁰Ne due tatelu ne anak din ne ensi Sim, si Ham, wey si Hapit.

¹¹Piru nakita te Manama ne mareet ka duma ne me etew, wey nekeempet e ka mareet ne hinimuwan dan kayi te ampew te tane. ¹²Nakita rin ne mareet e ka kalibutan su subla ne malindit ka hinimuwan te langun ne etew.

ac. 6:1-4: Hub 1:6; 2:1.

ad. 6:4: Num 13:33.

ae. 6:5-8: Mat 24:37; Luk 17:26;

1Pid 3:20.

af. 6:9: 2Pid 2:5.

¹³Ne migkahiyen te Manama si Nuwi, “Egguleen ku ka langun ne etew su nekeempet e ka mareet ne hinimuwan dan kayi te ampew te tane. Eggukuman ku sikandan duma te kalibutan. ¹⁴Purisu, kuwa ka te kayu ne enggaranan te gupir wey himu ka te arka. Paninabengi nu naa ka seled, wey pamiketa nu ka seled wey ka lihawangan. ¹⁵Himuwa nu seini ne 133 ne mitrus ka kalayat, daruwa ne pulu wey daruwa (22) ne mitrus ka kaluag, wey sapulu wey tatelu (13) ne mitrus ka katikang. ¹⁶Atepi nu naa seini wey tukehi nu te liware te mitrus ka batang te lilliyungan. Himuwa nu seini ne tatelu ne andana wey himuwi nu te gumawan diye te kakiliran. ¹⁷Egpassipukan ku ka kalibutan eyew egkahule ka langun ne miggeheyinawa. Egkammatey ka langun, ¹⁸piru eggimu a te kasabutan ta te daruwa. Untud kew se alunggun te arka duma te me anak nu wey te me asawa ran. ¹⁹⁻²⁰Paseled ka diye te arka te tigsabeka ne lunggunan te langun ne nakalkalasi ne me mananap, me manuk-manuk, wey te langun ne egdul-ug. Eggendue sikandan keykew su eyew kene sikandan egkengamatey. ²¹Uyan ka man-e te nakalkalasi te egkakeen wey itines nu su eyew due egkakeen niyu wey te me mananap.”

^{22ag}Ne intuman ni Nuwi ka langun ne insuhu te Manama kandin.

7

Ka pegsipuk te weyig

¹Nataman, migkahiyen e te Magbebaye ne Manama si Nuwi, “Untud kew e ka taltalaanak te arka, su te langun ne me etew kayi te ampew te tane, sikeykew re ka nakita ku ne matareng. ²Uyan ka te tigpitu ne lunggunan te langun ne nakalkalasi ne me mananap ne in-isip ne malinis.^{ah} Piru ka me mananap ne in-isip ne malindit, tigsalimbeka re ne lunggunan uyana nu. ³Uyan ka man-e te tigpitu ne lunggunan te langun ne nakalkalasi ne me manuk-manuk te aw-awangan, eyew egkabuhal pad sikandan kayi te ampew te tane. ⁴Te igkapitu ne aldew kuntee, egpeuranen ku te hep-at ne pulu (40) ne aldew wey hep-at ne pulu (40) ne karusileman eyew egkengamatey ka langun ne innimu ku

ag. 6:22: Hib 11:7.

ah. 7:2 Ka “mananap ne malinis” ka mananap ne eleg ne igbehey diye te Manama.

kayi te ampew te tane.” ⁵Ne intuman ni Nuwi ka langun ne insuhu kandin te Magbebaye ne Manama.

⁶Te impasipukan ka kalibutan, hen-em e ne gatus (600) ka idad ni Nuwi. ^{7ai}Ne mig-untud e te arka si Nuwi duma te asawa rin wey te me anak din duma te me ran eyew kene egkammatey te pegsipuk te weyig. ⁸Seeye se in-isip ne malinis wey ke malindit naa ne me mananap, me manuk-manuk, wey ka langun ne egdul-ug, ⁹nekeglunggun sikandan ka nanguntud te arka duma ki Nuwi sumale te insuhu te Manama kandin. ¹⁰Pegkapenga te pitu ne aldew, migbunsud e ka weyig ne migsipuk te kalibutan.

^{11aj}Te seeye ne timpu, hen-em e ne gatus (600) ka idad ni Nuwi. Te igkasapulu e wey pitu (17) ne aldew te igkarangeb ne bulan, naluwangan e ka langun ne sebseb wey nabusbus e ka langun ne weyig ne diye te langit. ¹²Ne mig-uranaan ka kalibutan seled te hep-at ne pulu (40) ne aldew wey hep-at ne pulu (40) ne karusileman. ¹³Te aldew ne migbunsud e mig-uran, mig-untud e si Nuwi te arka duma te asawa rin wey ka tatelu ne me anak dan, ne ensi Sim, si Ham, wey

si Hapit wey ka me ambey ran. ¹⁴Ne nanguntud degma duma kandan ka langun ne nakalkalasi ne me mananap, ka me mahintalunan wey ka me ayam, ka me derakel wey me mallilintek, wey ka langun ne nakalkalasi ne me manuk-manuk. ¹⁵Nekeglunggun ka langun ne klasi te mananap ne induma ni Nuwi te mig-untud te arka, ¹⁶sumale te insuhu te Manama. Nataman, inlekeban e te Magbebaye ne Manama ka gumawan te arka.

¹⁷Ware migkerit ka uran seled te hep-at ne pulu (40) ne aldew, wey migdakel e ka weyig wey mig-antew e ka arka. ¹⁸Ne migpanaman-taman migtulin ka weyig wey migduu e, wey mig-antew-antew e ka arka diye te weyig. ¹⁹Tenged te nasublaan e ka pegdakel te weyig, natimpaan e ka me bubungan kayi te ampew te tane, minsan me matikang. ²⁰Natimpaan ka me iddus te bubungan te me pitu ne mitrus. ²¹Sikan naa, nahule ka langun ne eggeheyinawa—ka langun ne me manuk-manuk wey ka langun ne me mananap, mahintalunan wey ayam, wey ka langun ne etew. ²²Naamin nammatey ka eggeheyinawa kayi

ai. 7:7; Mat 24:38-39; Luk 17:27.
aj. 7:11; 2Pid 3:6.

te ampew te tane. ²³Inggule te Magbebaye ne Manama ka langun kayi te kalibutan, ne si Nuwi naan de wey ka me duma rin ne nekeuntud te arka ka ware nammatey. ²⁴Ne nabunbunan te weyig ka kalibutan seled te 150 ne aldew.

8

Ka pegtigkus te weyig

¹Te seeye ne timpu, ware ded nalingawi te Manama ensi Nuwi wey ka langun ne me mananap ne duma rin diye te arka. Seeye naa, impakalamahan din ka kalibutan wey nabunsuran e degma migtigkus ka weyig. ²Ne insengseng din e ka langun ne me sebseb wey ka langun ne imbayaan te weyig ne diye te langit, wey migkerit e ka uran. ³Ne migpabulus migtigkus ka weyig. Te miggingume e te 150 ne aldew ka pegsipuk te weyig, ⁴nakasanglad e ka arka diye te me bubungan diye te Ararat te igkasapulu wey pitu (17) ne aldew te igkapitu ne bulan. ⁵Ne migpabulus migtigkus ka weyig taman te egkakite e ka iddus te me bubungan te an-anayan ne aldew te igkasapulu ne

bulan.

⁶Te miglihad e ka hep-at ne pulu (40) ne aldew, inlukatan e ni Nuwi ka bintana te arka. ⁷Ne dutu inlekaan din e ka sabeka ne uwak, wey miglayang-layang e seini taman te neetiyen e ka weyig. ⁸Nataman inlekaan e man-e ni Nuwi ka sabeka ne seleppati eyew egkanengnengan din ke mababew e ka weyig. ⁹Piru ware egkalatunan te seleppati tenged su maralem pad ka weyig, wey miglibed e sikandin diye ki Nuwi diye te arka. Ne impalatun ni Nuwi ka seleppati diye te belad din wey impaseled e diye te arka. ¹⁰Ne migtetahad pad sikandin te pitu ne aldew, ne miglekaan din e man-e ka seleppati. ¹¹Te egkasagkup e, miglibed e ka seleppati ne migbange te meilem ne dewun te kayu ne ulibu! Sikan naa, nakanengneng e si Nuwi ne mababew e ka weyig. ¹²Nataman migtetahad pad man-e si Nuwi te lein ne pitu ne aldew, ne inlekaan din e man-e ka seleppati, wey warad seini miglibed.

¹³Te 601 e ka idad ni Nuwi, te an-anayan ne aldew te an-anayan ne bulan, neetiyen en iya ka weyig. Ne inlekat ni Nuwi ka atep te arka wey migpamantew sikandin, ne dutu, nakita rin ne nammare e ka tanel!

¹⁴Te igkararuwa ne pulu wey pitu (27) ne aldew te igkarangeb ne bulan, migmammare en iya ka tane.

¹⁵Ne migkahiyen te Manama si Nuwi, ¹⁶“Lihawang kew e due te arka ka taltalaanak duma te me ambey nu. ¹⁷Palihawanga nud e degma ka langun ne me mananap wey me manuk-manuk eyew egkabuhal wey egpekeempet kayi te ampew te tane.” ¹⁸Seeye naa, miglihawang e ensi Nuwi ka taltalaanak duma te me ambey rin. ¹⁹Ka langun ne me mananap, ka me mahintalunan wey me ayam, wey ka langun ne me manuk-manuk, nanlihawang e degma diye te arka sumale te kandan ne kalasiyan.

Ka pegpanubad ni Nuwi

²⁰Ne miggimu si Nuwi te altar ne eg-unturan te egtutungen ne mananap, wey mig-angey sikandin te langun ne klasi te mananap wey manuk-manuk ne in-isip ne malinis. Intutung din seeye diye te altar isip igpanubad diye te Magbebaye ne Manama. ²¹Te naarek e te Magbebaye ne Manama ka lansi, nahale sikandin wey migkahi

diye te geyinawa rin, “Kene kud en iya egdilusen ka tane tenged te neyimu te me etew, minsan ke mareet iya ka suman-suman dan ligkat te bate pad sikandan. Kene kud e egguleen ka langun ne eggeheyinawa, iling te neyimu ku.

²²“Taheed te duen pad kalibutan,

Duen pad timpu ne egpakapamula
wey egpakahaani,

Due timpu ne maagsil wey due
timpu ne meinit,

Due degma timpu ne eggulabung
wey due degma timpu ne
eglengleng,

Due maaldew wey due marusilem.

Seini se langun, kene egkataman.”

9

Ka kasabutan te Manama diye ki Nuwi

¹_{ak}Impanalangan te Manama si Nuwi wey ka me anak din wey migkahiyen, “Kabuhalew kew eyew egpekeempet ka me kabuhalan niyu kayi te ampew te tane. ²Egkengaaldek kaniyu ka langun ne me mananap, me manuk-manuk, wey me ngalap. Sikaniyu ka egbuut kandan, ³wey egpakakeen kew e kuntee due. Dengan, iyan ku re imbehey kaniyu ka me pinamula eyew egkeenen niyu. Piru kuntee, igbehey kud degma kaniyu seini se langun eyew egkeenen niyu. ⁴_{al}Piru kene kew en iya keen te

mananap ne ware naawe ka langesa te peggimatey, tenged su ka langesa ka migligkatan te geyinawa. ⁵Ke due etew ne eggimatey te etew, eglegparan ku sikandin. Ke due mananap ne eggimatey te etew, eglegparan ku degma sika. ⁶_{am}Minsan hentew ka egbubunu, egbunuen degma sikandin. Su innimu te Manama ka etew ne nekeiling kandin. ⁷_{an}Ne sikaniyu, kabuhalew kew naa su eyew egpekeempet kew kayi te ampew te tane.”

⁸Ne migkahiyen te Manama ensi Nuwi wey ka me anak din, ⁹“Kuntee, eggimu a te kasabutan ta wey peendiye te langun ne me kabuhalan niyu, ¹⁰wey peendiye man-e te langun ne eggeheyinawa—ka me manuk-manuk wey me mananap—ka langun ne nanlihawang diye te arka duma kaniyu. ¹¹Seini ka kasabutan ne eggimuwen ku diye te kaniyu: kene kud e egguleen pinaahi te pegpasipuk te weyig ka langun ne eggeheyinawa. Kene kud e eg-abayan te egdereet ka kalibutan pinaahi te pegsipuk te

ak. 9:1: Hin 1:28.

al. 9:4: Lib 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Diy 12:16,23; 15:23.

am. 9:6: Iks 20:13; Hin 1:26.

an. 9:7: Hin 1:28.

weyig.” ¹²Ne migkahi e man-e ka Manama, “Ka palinneu te kasabutan ta wey te langun ne me mananap, wey peendiye te egginguma ne me kabuhalan niyu, ¹³iyen ka baluntu ne egpalepawen ku diye te me gapun. Sika ka palinneu te kasabutan ku kaniyu te nangugpe te kalibutan. ¹⁴Tagse eglibulungen ku ka me gapun diye te aw-awangan ne egkakite e ka baluntu, ¹⁵egsumsumanen ku ka kasabutan ta wey peendiye te langun ne me mananap, ne kenad en iya egkahule ligkat te pegsipuk te weyig ka langun ne eggeheyinawa. ¹⁶Emun ke eglepew e ka baluntu diye te me gapun, egpitawen ku seini wey egsumsumanen ku ka ware egtamanan ne kasabutan ta wey peendiye te langun ne eggeheyinawa kayi te ampew te tane. ¹⁷Sika ka palinneu te innimu ku ne kasabutan ta wey peendiye te langun ne eggeheyinawa kayi te ampew te tane.”

Ka me anak ni Nuwi

¹⁸Seini ka me anak ni Nuwi ne nanlihawang diye te arka—si Sim, si Ham wey si Hapit. (Ne si Ham ka amey

ni Kanaan.) ¹⁹Seini se tatelu ne anak ni Nuwi, iyan migligkatan te langun ne etew kayi te ampew te tane.

²⁰Si Nuwi, talabasukan wey sikandin ka an-anayan ne migpamula te paras. ²¹Due timpu ne mig-inum sikandin te binu ne ligkat te paras, wey newubug e sikandin. Ne dutu nakalipereng e sikandin ne migpalawas diye te balungbalung din. ²²Ne si Ham ne amey ni Kanaan, nakita rin ne migpalawas ka amey rin, sikan naa ka migkahian din e ka daruwa ne suled din diye te lihawangan. ²³Ne migkuwa si Sim wey si Hapit te manggad wey insampey ran diye te pamanayen dan. Ne mig-isues sikandan ka migseled diye te balungbalung ne migbunbun te amey ran. Warad iya sikandan miglilingey eyew kene dan egkakita ka amey ran ne migpalawas. ²⁴Nataman, te naalipaspasan e si Nuwi wey nanengnengan din e ka innimu ni Ham, ka anak din ne igkalitan, ²⁵migkahi e sikandin,

“Egkarilus si Kanaan. Egkeyimu sikandin ne uripen te me suled din.”

Ne egkeuripen degma ni Hapit si Kanaan.”

²⁶Ne migkahi man-e sikandin,

²⁸Pegkapenga te pegsipuk te weyig, neuyag pad si Nuwi te 350 ne leg-un. ²⁹Ne migpatey sikandin te 950 e ka idad din.

“Sayeen ka Magbebaye ne Manama, ka Manama ni Sim!

10

Ka me kabuhalan te me anak ni Nuwi

Egkeyimu ne uripen ni Sim si Kanaan.

(1 Kru. 1:5-23)

²⁷Egbuhalen te Manama si Hapit

¹Seini ka pangguhuren meytenged te me kabuhalan te me anak ni Nuwi ne si Sim, si Ham, wey si Hapit. Nakaanak sikandan pegkapenga te pegsipuk te weyig.

wey eglemung ka me kabuhalan din diye te me kabuhalan ni Sim.

²Ne seini ka me lukes ne anak ni Hapit—si Gumir, si Magug, si Madai, si Haban, si Tubal, si Misik, wey si Tiras. ³Seini ka me kabuhalan man-e ni Gumir—si Askinas, si Ripat, wey si Tuggarma. ⁴Seini ka me kabuhalan ni

Haban—si Ilisa, si Tarsis, si Kitim, wey si Dudanim. ⁵Sikandan ka me kaapuan te me etew ne nekeempet nangugpe diye te ilis te dahat wey diye te me pulu te dahat. Sikandan langun ka me kabuhalan ni Hapit ne nangugpe diye te nalein-lein ne me inged, wey nalein-lein e degma ka me tribu wey linalahan dan.

⁶Ne seini ka me lukes ne anak ni Ham—si Kus, si Ihiptu, si Put, wey si Kanaan. ⁷Seini ka me kabuhalan man-e ni Kus—si Siba, si Habila, si Sabata, si Raama, wey si Sabtika. Ne seini degma ka kabuhalan ni Raama—si Saba wey si Dadan. ⁸Ne duen pad man-e anak ni Kus ne egngaranan ki Nimrud, ne iyan an-anayan ne bahani kayi te ampew te tane ⁹wey subla ne meinges ne mannitingen. Purisu, ke due meinges ne mannitingen, due degma lalahren ne eggenendue, “Egpekeiling seini ne etew ki Nimrud te meinges ne mannitingen.” ¹⁰Ka an-anayan ne me siyudad ne migmanduan ni Nimrud, iyan sika se Babil, Irak, wey Akad. Seini se tatelu ne siyudad sakup te inged ne egngaranan te Sinar. ¹¹Puun te seeye ne inged, miggendiye si Nimrud te Asiriya wey migpasasindag sikandin te me siyudad ne Ninibi, Rihubut-ir, Kala, ¹²wey Risin ne diye te eletanan te

Ninibi wey te Kala, ka dakel ne siyudad.

¹³Ne si Ihiptu, sikandin ka migligkatan te me etew ne matig-Ludim, matig-Anamim, matig-Lahabim, matig-Niptuhim, ¹⁴matig-Pitrusim, matig-Kasiluhim, wey matig-Kapturim (ne migligkatan te me Pilistihanen).

¹⁵Seini ka me anak ni Kanaan, si Sidun ka panganey ne anak din, wey si Hit. ¹⁶Si Kanaan ka migligkatan man-e te me Hibusihanen, me Amurihanen, me Girgasihanen, ¹⁷me Hibihanen, me Arkihanen, me Sinihanen, ¹⁸me Arbadihanen, me Simarihanen, wey me Hamatihanen. Nataman, natalagtag e ka me tribu ne kabuhalan ni Kanaan, ¹⁹wey nekeempet e sikandan nangugpe puun te Sidun, peendiye te Girara taman te Gasa, peendiye man-e te Suduma, Gumura, Adma wey Sibuwim taman te Lasa. ²⁰Sikandan langun ka me kabuhalan ni Ham. Ne nalein-lein ne me inged ka nangugpaan dan wey nalein-lein degma ka me tribu wey linalahan dan.

²¹Ne ka kakey ni Hapit ne si Sim, iyan migligkatan te langun ne me Hibruwanen. ²²Seini ka me anak din ne lukes—si Ilam, si Asur, si Arpaksad, si Lud, wey si Aram. ²³Seini ka me

kabuhalan man-e ni Aram—si Us, si Hul, si Gitir, wey si Mas. ²⁴Ne si Arpaksad, nakaanak ki Sila. Ne si Sila, nakaanak ki Ibir. ²⁵Daruwa ka lukes ne anak ni Ibir—ka sabeka egngaranan ki Pilig su nabaad ka me etew kayi te ampew te tane te seeye ne timpu. Ne si Huktan ka ngaran te suled din. ²⁶Ne si Huktan ka migligkatan enni Almudad, ni Silap, ni Hasarmabit, ni Hira, ²⁷ni Haduram, ni Usal, ni Dikla, ²⁸ni Ubal, ni Abimail, ni Siba, ²⁹ni Upir, ni Habila, wey ni Hubab. Sikandan langun ka me anak ni Huktan. ³⁰Diye sikandan nangugpe te inged ligkat te Misa taman te Sipar ne diye te me bubungan ne dapit te igsile. ³¹Sikandan langun ka me kabuhalan ni Sim. Ne nalein-lein ne me inged ka nangugpaan dan wey nalein-lein e degma ka me tribu wey linalahan dan.

³²Sikandan langun ka me kabuhalan te me anak ni Nuwi ne neyimu ne nalein-lein ne me nasud sumale te me kaap-apuan dan. Te pegkeimpus te pegsipuk te weyig, natalagtag e sikandan minsan hendei.

11

Ka titikangi ne baley diye te

Babil

¹Te an-anayan, sabeka re ka linalahan te me etew kayi te ampew te tane. ²Te nangalin e ka me etew ne diye egpuun te igsile, nekeuma sikandan diye te maluag ne napu ne egngaranan te Sinar wey diyad e sikandan nangugpe. ³⁻⁴Ne migpalalahey sikandan ne miggenendue, “Eggimu ki te siyudad ne due titikangi ne baley ne egpekeuma diye te langit su eyew egmabantug ka ngaran ta wey eyew kene ki egpekegsuwey-suwey kayi te ampew te tane. Eg pangimu ki te tisa ne egdalapen ta te hapuy su eyew egmakehal.” Sikan naa, migpangimu sikandan te me tisa wey migkuwa te piket su eyew egpegdekketen dan ka me tisa.

⁵Ne migpamaneug ka Magbebaye ne Manama eyew te pegleuy te siyudad wey te baley ne titikangi ne eggimuwen te me etew. ⁶Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, “Pitew kew! Nasabeka ka seini ne me etew wey sabeka re ka linalahan dan. Ne seini se inggimu ran bunsuranan pad te egpangimuwen dan. Te kene egkaluhey, egpekeyimu e sikandan te langun ne igkeupii ran. ⁷Na,”

kahi te Magbebaye ne Manama, “egpamaneug ki eyew egpegsewuhen ta ka kandan ne linalahan su eyew kene egpekegsabutey sikandan.” ⁸Sikan naa ka immegsuwey-suwey e sikandan te Magbebaye ne Manama kayi te intiru ne kalibutan wey warad e nakabulus sikandan ka eggimu te siyudad. ⁹Purisu Babil^{ao} ka ngaran te siyudad su diye libeha te Magbebaye ne Manama ka langun ne linalahan, wey diye migligkat ne impeg-suwey-suwey rin sikandan kayi te intiru ne kalibutan.

Ka me kabuhalan ni Sim

(1 Kru. 1:24-27)

¹⁰Ne seini ka me kabuhalan ni Sim. Te miglihad e ka daruwa ne leg-un te pegsipuk te weyig, mahatus (100) e ka idad ni Sim wey nakaanak e sikandin te lukes ne si Arpaksad. ¹¹Nataman, neuyag pad si Sim seled te lalimma pad ne gatus (500) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹²Te tatelu e ne pulu wey lalimma (35) ka idad ni Arpaksad, nakaanak sikandin te lukes ne si Sila. ¹³Nataman, neuyag pad si Arpaksad seled te 403 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹⁴Te tatelu e ne pulu (30) ka idad ni Sila, nakaanak sikandin te lukes ne si Ibir. ¹⁵Nataman, neuyag pad si Sila seled te 403 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹⁶Te tatelu e ne pulu wey lalimma (35) ka idad ni Ibir, nakaanak sikandin te lukes ne si Pilig. ¹⁷Nataman, neuyag pad si Ibir seled te 430 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹⁸Te tatelu e ne pulu (30) ka idad ni Pilig, nakaanak sikandin te lukes ne si Riyu. ¹⁹Nataman, neuyag pad si Pilig seled te 209 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²⁰Te tatelu e ne pulu wey daruwa (32) ka idad ni Riyu, nakaanak sikandin

ao. 11:9 Te Hibruwanen: “egkalibeg” ka kaluwasan te lalag ne “Babil.”

te lukes ne si Sirug. ²¹Nataman, neuyag pad si Riyu seled te 207 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²²Te tatelu e ne pulu (30) ka idad ni Sirug, nakaanak sikandin te lukes ne si Nahur. ²³Nataman, neuyag pad si Sirug seled te daruwa ne gatus (200) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²⁴Te daruwe e ne pulu wey siyam (29) ka idad ni Nahur, nakaanak sikandin te lukes ne si Tira. ²⁵Nataman, neuyag pad si Nahur seled te 119 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²⁶Te pitu e ne pulu (70) ka idad ni Tira, nakaanak sikandin te tatelu ne lukes ne ensi Abram, si Nahur, wey si Haran.

Ka me kabuhalan ni Tira

²⁷Ne seini ka pangguhuren meytenged te me kabuhalan ni Tira. Si Tira ka amey enni Abram, Nahur wey ni Haran. Si Haran ka amey ni Lut, ²⁸wey

diye migpatey si Haran te siyudad ne miglesutan din ne enggaranan te Ur ne sakup te me Kaldiya. Te pegpatey rin, neuyag pad mule ka amey rin ne si Tira. ²⁹Ne nakaasawe e si Abram ki Saray wey nakaasawe e si Nahur ki Milka ne anak ni Haran. Si Haran ka amey degma ni Iska. ³⁰Ne si Saray, ware mig-anak su kene egpakaanak sikandin.

³¹Mig-awe si Tira diye te siyudad te Ur ne sakup te me Kaldiya wey induma rin ka anak din ne si Abram wey ka ambey rin ne si Saray, wey ka apu din ne si Lut ne anak ni Haran. Eggendiye perem sikandan te inged ne Kanaan, piru te pegginguma ran diye te siyudad te Haran, diyad e sikandan mig-upge. ³²Ne diye namatey si Tira te 205 ka idad din.

12

Ka peg-umew te Manama ki Abram

^{1ap}Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama diye te ki Abram, “Engkeri nu ka inged nu wey ka me karumaan ap. 12:1: Him 7:2-3; Hib 11:8.

nu wey ka pamilya te amey nu, ne hendiye ka te inged ne igpakita ku keykew. ²Egbehayan ku sikeykew te masalig ne me kabuhalan eyew egkeyimu sikandan ne dakel ne nasud. Egpanalangingan ku sikeykew wey egmabantug ka ngaran nu su eyew egkeyimu ka ne panalangingan te langun. ^{3aq}Egpanalangingan ku ka etew ne egbulig keykew, piru ka etew ne egdilul keykew, igdilul ku degma. Pinaahi keykew, egpanalangingan ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane.”

⁴Sikan naa, mig-awe e si Abram diye te Haran sumale te insuhu te Magbebaye ne Manama kandin wey migduma kandin si Lut. Te seeye ne timpu, pitu e ne pulu wey lalimma (75) ka idad ni Abram. ⁵Induma ni Abram si Saray ne asawa rin, wey si Lut ne anaken din, wey in-uyan din ka langun ne karatuan dan wey me uripen ne nakuwa ran diye te Haran. Ne migligkat e sikandan ka eggendiye te inged te Kanaan.

Te nekeuma ran diye te Kanaan, ⁶migleus pad man-e ensi Abram diye te matulus ne kayu ne diye te Muri, marani te inged te Sikim. (Diye pad nangugpe ka me matig-Kanaan te seeye

ne timpu.) ^{7ar}Ne nataman, migpakita ka Magbebaye ne Manama ki Abram ne migkahi, “Seini ne tane ka igbehey ku te me kabuhalan nu.” Ne diye miggimu si Abram te altar ne eg-unturan te egtutungen ne igbehey te Magbebaye ne Manama. ⁸Nataman, miggalin e man-e sikandan diye te bubungan ne diye dapit te igsile ligkat te Bitil. Ne diye sikandan migtagtaheed mig-ugpe te eletanan te inged ne Bitil wey Ay. Ka Bitil dapit te iglineb wey ka Ay dapit te igsile. Ne miggimu e man-e diye si Abram te altar te Magbebaye ne Manama wey diye sikandin mig-ampu. ⁹Ne migpabulus pad man-e ensi Abram ka eggalin-halin peendiye te inged ne Nigib.

Si Abram diye te Ihiptu

¹⁰Te seeye ne timpu, due masumpit ne bitil diye te Kanaan. Sikan naa ka nakaleus pad man-e ensi Abram diye te Ihiptu eyew diye pad egtagtaheed eg-ugpe. ¹¹Te hapit e egpekeuma sikandin diye te inged te

aq. 12:3; Gal 3:8.

ar. 12:7; Him 7:5; Gal 3:16.

Ihptu, migkahian din ka asawa rin ne si Saray, “Nakanengneng a ne mateles ka amana ne malitan. ¹²Ke egpakakita ka me matig-Ihptu keykew, egkahi sikandan, ‘Asawa ni Abram seini.’ Ne eggimatayan ad nikandan, piru kene ka mule nikandan eggimatayan. ¹³asSikan naa, kahii nu sikandan te talaari ki eyew kena a nikandan eggimatayan, wey eyew eg-ay-ayaran a nikandan te egsagsahipe tenged keykew.” ¹⁴Te nekeume e si Abram diye te Ihptu, nakita iya te me matig-Ihptu ne mateles amana ka asawa rin. ¹⁵Te pegkakita kandin te me upisyal te Hari te Ihptu, ingkahian dan e ka Hari te mateles iya sikandin. Puun due, in-uyan e si Saray diye te palasyu te Hari te Ihptu. ¹⁶Tenged ki Saray, insagsahipe ay-ayari te Hari te Ihptu si Abram wey impamehayan te me karniru, me kambing, me baka, me asnu, me kamilyu, wey me uripen.

¹⁷Piru tenged te impeuyan te Hari te Ihptu si Saray ne asawa ni Abram, impeyingumaan te Magbebaye ne Manama te subla ne makaaldeh-haldeh ne dalu ka Hari wey ka me sakup din diye te palasyu. ¹⁸Ne nataman, impeumew e te Hari te Ihptu si Abram wey mig-insaan, “Nekey-a seini se innimu nu keddied? Mania te wara

a nikeykew kahii ne asawa nu bes sikandin? ¹⁹Mania te migkahi ka ne talaari kew? Tenged due, impakuwa ku sikandin eyew eg-asaween ku. Na, seini red ka asawa nu, kua nu sikandin wey pangawe kew e!” ²⁰Migsuhu ka Hari te Ihptu te me etew rin ne igparelrel e ensi Abram duma ka asawa rin wey ka langun ne kandin. Sikan naa, impanulud dan e sikandan diye te lihawangan te Ihptu.

13

Ka pegpasuwayey ni Abram ki Lut

¹Sikan naa ka miglibed e man-e ensi Abram diye te inged te Nigib duma ka asawa rin wey si Lut wey ka langun ne kandin. ²Meyaman ne subla si Abram. Masalig e ka me karniru rin, me kambing, me baka, me seleppi, wey me bulawan. ³Puun te Nigib, miggalin-halin e man-e sikandan ka eg-ugpe taman te nekeuma sikandan diye te intagtaheeran dan dengan te eg-ugpe ne elat-elat te Bitil wey Ay. ⁴Seeye ka inged ne miggimuwan din

as. 12:13; Hin 20:2; 26:7.

dengan te altar. Diye man-e mig-ampu si Abram te Magbebaye ne Manama.

⁵Ne si Lut, ka migduma ki Abram, duen e degma pamilya rin wey me uripen din. Due degma me karniru rin, me kambing, wey me baka. ⁶Tenged te suble e ne masalig ka me ayam ni Abram ki Lut, kenad e ne eleg te me ayam dan ka palayuranan ke egpekegdani sikandan ka eg-ugpe. ⁷Sikan naa ka migpeehetey ka me talagtameng te me ayam ni Abram wey ka me talagtameng te me ayam ni Lut. Kenad ne eleg ka palayuranan te me ayam dan su te seeye ne timpu diye pad degma nangugpe ka me matig-Kanaan wey me Pirisihanen.

⁸Purisu, migkahiyen ni Abram si Lut, “Kene ne meupiya ne egpeeg-ehetey ka me etew nu wey ka me etew ku tenged su anaken ku sikeykew. ⁹Meupiya pad ke egpasuwayey ki tenged su maluag pad seini se tane ne egkaayun ne eg-ugpaan. Na, alam ka te inged ne igkeupii nu te eg-ugpe, ke igkahibang naa wey ke igkakawanan. Ke eggendiye ka te igkakawan, eggendiya a degma te igkahibang.” ¹⁰atSikan naa ka migpamantew si Lut

wey nakita rin ne masalig ka me weyig diye te napu te Hurdan taman te Suar, ne nekeiling te pinamulaan te Idin wey nekeiling degma te inged ne Ihiptu. (Te seeye ne timpu, ware pad dereeti te Magbebaye ne Manama ka Suduma wey Gumura). ¹¹Purisu in-alam ni Lut ka langun ne napu te Hurdan wey miggipanew e sikandin ka egpeendiye te igsile. Iling due ne paahi ne nekegsuway si Lut ki Abram. ¹²Si Abram, diye mig-ugpe te inged te Kanaan wey si Lut, diye mig-ugpe te marani te Suduma ne diye te me siyudad ne diye te napu. ¹³Ne ka me etew ne nangugpe diye te Suduma, amana ne maddeet wey makasesale diye te Magbebaye ne Manama.

Ka peggalin ni Abram diye te Hibrun

¹⁴Te nakaligkat e si Lut, migkahiyen te Magbebaye ne Manama si Abram, “Pamantawa nu ay-ayari ka langun ne inged. ¹⁵auKa langun ne tane ne

at. 13:10: Hin 2:10.

egkeumaan nu te egtengteng, igbehey kud keykew wey te me kabuhalan nu wey kaniyud e te ware egtamanan. ¹⁶Egpamasalihen ku ka kabuhalan nu iling kasalig te alinepung kayi te ampew te tane ne kene egkaseel. ¹⁷Ne hipanew kad, panleuya nu ka langun ne tane su igbehey ku keykew seini se langun.” ¹⁸Nataman, miggalin e man-e si Abram ne diyad e mig-ugpe te marani te matulus ne me kayu ni Mamri diye te inged te Hibrun. Ne miggimu e man-e sikandin te altar ne eg-unturan te egtutungen ne igbehey diye te Magbebaye ne Manama.

14

Ka pegpangabang ni Abram ki Lut

¹Te seeye ne timpu, due hep-at ne Hari ne migpakig-ehet te lalimma ne Hari. Seini ka hep-at ne Hari—si Amrapil ka Hari ne diye te Sinar, si Aryuk ka Hari te Ilasar, si Kadurlahumur ka Hari te Ilam, wey si Tidal ka Hari te Guyim. ²Seini ka lalimma ne Hari ne migpakig-ehet kandan—si Bara ne Hari te Suduma, si Birsa ne Hari te Gumura, si Sinab

ne Hari te Adma, si Simibir ne Hari te Sibuwim, wey ka Hari degma te Bila (wey ke Suar). ³Ne migsabeka te keseg dan ka lalimma ne Hari diye te Napu te Sidim (ne egngaranan e kuntee te Namatey ne Dahat). ⁴Su seled te sapulu wey daruwa (12) ne leg-un, nasakup pad sikandan ni Hari Kadurlahumur, piru nataman, te igkasapulu e wey tatelu (13) ne leg-un, migsukul e sikandan kandin.

⁵Te seup ne leg-un, miggungume e ensi Kadurlahumur wey ka duma rin ne me Hari wey ka me sundalu ran eyew egpakig-ehet kandan. Piru te an-anayan, migpakig-ehet pad ensi Kadurlahumur te lein ne me tribu wey migpanalu sikandan. Seini ka lein ne me tribu ne natalu ran—ka Ripayhanen ne diye te Astarut Karnaim, ka me Susihanen ne diye te Ham, ka me Imihanen ne diye te napu te Kiriataim, ⁶wey ka me Hurihanen ne diye te me bubungan te Siir. Ne diyad e nataman ensi Kadurlahumur ka migpanlupug kandan te Ilparan ne diye te ilis te napu te mammara ne inged ne kene egkeugpaan. ⁷Nataman, miglibed e ka hep-at ne Hari wey nekeendiyad te inged ne Kadis ne egngaranan dengan au. 13:15: Him 7:5.

te Inmispat. Naahew ran ka langun ne inged te me Amalikanhun wey natalu ran ka me Amurihanen ne diye mig-ugpe te Hasasun Tamar.

⁸Ne impalibulung te me Hari te Suduma, Gumura, Adma, Sibuwim, wey Bila ka me sundalu ran diye te Napu te Sidim. Ne migpakig-ehet e sikandan ⁹ki Kadurlahumur ne Hari te Ilam wey te duma rin ne me Hari te Guyim, Sinar, wey Ilasar. Lalimma ne Hari ka migpakig-ehet te hep-at ne Hari. ¹⁰Ne diye te Napu te Sidim, due sesalihi ne me bitu ne napenu te ispaltu. Te egpamallahuy e ka me Hari te Suduma wey Gumura wey ka me sundalu ran, due neneulug te me bitu wey due duma ne nakapallahuy diye te me bubungan. ¹¹Ne impanguwa te hep-at ne Hari ka langun ne diye te siyudad te Suduma wey Gumura, minsan ka langun ne egkakeen, wey nangipaneu e sikandan. ¹²Ne in-uyan dan degma ka anaken ni Abram ne si Lut ne diye mig-ugpe te Suduma, wey impanguyan dan ka langun ne karatuan din.

¹³Ne due nakapallahuy ne migpanugtul ki Abram ne Hibuwanen ne si Lut, indakep. Te seeye ne timpu, diye mig-ugpe si Abram te marani te matulus ne me kayu ni

Mamri ne Amurihanen ne suled ni Iskul wey Anir. Sikandan ki Abram ka egpepangpangabangey. ¹⁴Te pegkarineg ni Abram ne indakep ka anaken din, inlibulung din e ka 138 ne talagbubunu din wey inlupug dan e ka hep-at ne Hari taman diye te inged ne Dan. ¹⁵Te pegkamarusilem, imbaad-baad e ni Abram ka me etew rin wey inlusuran dan e ka me kuntere dan wey natalu ran sikandan. Ne inlupug e enni Abram ka nakapallahuy taman diye te Huba ne diye te igkahibang ne balabahan dapit te igsile te Damasku. ¹⁶Ne nataman, naawi dan ded ka langun ne karatuan ne naahew te me kuntere wey naawi dan ded degma si Lut wey ka me karatuan din lagkes ka me malitan wey ka langun ne etew ne nenaddakep.

Ka pegpanalangin ni Milkisidik ki Abram

¹⁷Te peg-uli ni Abram puun te pegpanatalu rin engki Kadurlahumur wey te duma rin ne me Hari, insinug-ung e sikandin te Hari te Suduma diye te Napu te Sabi. (Ne egngaranan degma te Napu te Hari.)

^{18av}Insinug-ung degma sikandin ni Milkisidik ne Hari te Salim wey talagpanubad degma te Amana ne Mabantug ne Manama. Mig-uyanan din te paan wey binu si Abram. ¹⁹Ne impanalanginan din si Abram te migkahi,

“Egpanalanginan si Abram te Amana ne Mabantug ne Manama ne iyan miggimu te langit wey tane.

²⁰Egdayanen ka Amana ne Mabantug ne Manama ne migbehey keykew te kapanaluwan diye te kuntere nu!”

Ne imbehayan ni Abram si Milkisidik te igkasapulu ne baad te langun ne naawi din.

²¹Ne migkahiyen te Hari te Suduma si Abram, “Keykew e ka langun ne me karatuan ne naawi nu. Piru iuli nu re

kayi te keddi ka langun ne etew ku.”

²²Piru migtabak si Abram, “Migsaad a diye te Magbebaye ne Manama, ka Amana ne Mabantug ne Manama ne iyan miggimu te langit wey tane, ²³ne kena a egkuwa te minsan nekey ne keykew, minsan bula-bula wey ke hiket naa te sandalyas. Su eyew kene ka egpakakahi ne naratu a tenged keykew. ²⁴Ware minsan nekey ne egkuen ku gawas te nakeen e te me etew ku. Piru pakua nu te me baad dan ka me duma ku ne ensi Anir, si Iskul, wey si Mamri.”

15

Ka saad te Manama diye te ki Abram

¹Te ware naluhey, hendue te impataheinep si Abram te Magbebaye ne Manama wey migkahiyen,

“Kene ka kaaldek Abram.

av. 14:18-20: Hib 7:1-10.

Sikeddi ka kalasag nu

wey dakel ka ig-unag ku keykew.”

Magbebaye ne Manama, ne puun due, in-isip din ne matareng si Abram.

⁷Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye ne Manama, “Sikeddi ka Magbebaye ne mig-uyan keykew ligkat te inged ne Ur ne sakup te me Kaldiya, eyew igbehey ku keykew ka seini ne tane.”

⁸Piru mig-inse si Abram, “Magbebaye

²Piru mig-inse si Abram, “Magbebayene Manama, egmenuwen ku naa te ne Manama, egmenuwen ku naa ka ig-unag nu keddi te ware pad anak ku? Iyan e egpakakamuney te karatuan ku ke egpatey a si Iliisir ne matig-Damasku. ³Na, tenged te ware e ma behayi nikeykew te anak, seini se uripen ku ne miglesut kayi te baley ku ka egpakakamuney te karatuan ku.”

⁴Ne migkahiyen e man-e sikandin te Magbebaye ne Manama, “Kene ne iyan egpakakamuney te karatuan nu ka uripen nu, ke kene, ka anak nu iya.” ^{5aw}Ne in-uyan sikandin te Magbebaye ne Manama diye te lihawangan wey migkahiyen, “Leng-ag ka diye te langit wey seela nu ka me bituen ke egpakaseel ke naa. Iling naa degma due kasulug ka me kabuhalan nu.”

^{6ax}Migpalintutuu si Abram te

⁹Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Uyani a te baka, wey kambing, wey karniru ne lukes, ne elin tigtatelu ne leg-un ka idad dan, wey uyan ka man-e te tukmu wey seleppati.” ¹⁰Ne impanguyan seeye langun ni Abram diye te Manama, wey innimatayan din ka tagse sabeka ne ayam wey impanuley rin seeye gawas te tukmu wey seleppati. Ne immeg-andang din ka tagse suley. ¹¹Ne due me manuk-manuk ne miglene diye te impameri rin ne me ayam eyew egkeen perem dutu, piru in-alew seeye

aw. 15:5; Rum 4:18; Hib 11:12.

ax. 15:6; Rum 4:3; Gal 3:6; San 2:23.

ni Abram.

^{12ay}Te hapit e eglineb ka aldew, nakalipereng wey naalineknec si Abram, ne due makaaldeh-haldeh ne migginguma kandin.^{az} ^{13ba}Ne migkahiyen sikandin te Magbebeye ne Manama, “Egghalin ka me kabuhalan nu diye te inged ne kene ne kandan. Diye egkeuripen sikandan wey egde-deehen seled te hep-at ne gatus (400) ne leg-un. ^{14bb}Piru eglegparan ku ka nasud ne mig-uripen te me kabuhalan nu. Nataman, egpakaawe sikandan te seeye ne inged wey egpekeuyan sikandan te dakel ne karatuan. ¹⁵Ne meytenged mule keykew, egkabuyag ke pad, wey egpatey ka keureme ne meupiya ka peglebeng keykew. ¹⁶Ne ka me kabuhalan nu, wey e egpakaalibed sikandan kayi ke egkatuman ka hep-at ne gatus (400) ne leg-un. Kene ku pad egdeldelen tenged te sale dan ka me Amurihanen ne mig-ugpe kayi su kene pad eleg ne timpu ne eglegparan sikandan.”

¹⁷Te miglineb e ka aldew wey te migmarusilem e, sahuhe ne due miglepew ne kuren ne mig-eebel wey sulu ne nalegleg. Ne diye seeye migbeye te elat te impanuley rin ne me ayam. ^{18bc}Te seeye ne timpu, migsaad

ka Magbebeye ne Manama diye ki Abram ne migkahi, “Igbehey ku diye te me kabuhalan nu seini se tane ligkat te weyig ne diye te Ihiptu taman te dakel ne Weyig ne Iyupratis. ¹⁹Seini ka inged ne mig-ugpaan te me Kinihanen, me Kinisihanen, me Kadmunihanen, ²⁰me Hitihanen, me Pirisihanen, me Ripayhanen, ²¹me Amurihanen, me Kanaanahun, me Girgasihanen, wey me Hibusihanen.”

16

Ka talaanak ne si Hagar wey si Ismail

¹Ne kene egpakaanak ka asawa ni Abram ne si Saray. Due uripen din ne matig-Ihptu ne enggaranen ki Hagar. ²Ne migkahiyen ni Saray si Abram, “Tenged te ware e ma behayi te Magbebeye ne Manama te anak, hendiyei nu ka uripen ku wey huliri nu sikandin. Kema ke egligkat kandin

ay. 15:12: Hub 4:13-14.

az. 15:12 Te Hibruwanen: due makaaldeh-haldeh ne durusilemi ne migginguma kandin.

ba. 15:13: Iks 1:1-14; Him 7:6.

bb. 15:14: Iks 12:40-41; Him 7:7.

bc. 15:18: Him 7:5.

duen ded anak ku.” Ne intuman ni Abram seeye se ingkahi te asawa rin. ³Purisu, te igkasapulu ne leg-un te peg-ugpe ni Abram diye te Kanaan, imparuway e ni Saray ki Abram si Hagar. ⁴Ne migguliran e ni Abram si Hagar wey nataman, naberes e sikandin. Te pegkanengnengi ni Hagar te egkaberes e sikandin, inleig-leig din e si Saray.

⁵Ne migkahiyen ni Saray si Abram, “Sikeykew ka eleg ne egkasenditandiye te kandin wey paruma-ruma ka te pegleig-leig ni Hagar keddi. Sikeddi ka migbehey kandin diye te keykew, piru te nakanengneng din e ne egkaberes e sikandin, inleig-leig ad nikandin. Eggukum perem ka Magbebeye ne Manama ke hentew ka nakasale kayi, ke sikeykew naa wey ke sikeddi.”

⁶Ne migtabak si Abram, “Ke iling ma rue, iyan kad balahad kandin su uripen nu ma sikandin wey himuwa nu ke nekey ka igkeupii nu diye te kandin.” Nataman, in-ang-anggaan e ni Saray si Hagar, sikan naa ka migpallahuy e sikandin.

⁷Ne nakita si Hagar te panalihan te Magbebeye ne Manama te nekeuma rin e diye te sebseb ne diye te

napu te mammara ne inged ne kene egkeugpaan. Ka seeye ne sebseb diye te dalan peendiye te Sur. ⁸Ne mig-inse ka panalihan diye te kandin, “Hagar, uripen ni Saray, hendei ka egpuun wey hendei ka egpabulus?”

Ne migtabak si Hagar, “Impalahuyan ku ka ahalen ku ne si Saray.”

⁹Ne migkahi ka panalihan te Magbebeye ne Manama, “Libed ka kandin.” ¹⁰Ne migkahi pad man-e ka panalihan te Magbebeye ne Manama,

“Egpamasuluhen ku ne subla ka kabuhalan nu ne kenad egkaseel sikandan.

¹¹Kuntee, egkaberes ka wey te kene egkaluhey, eglesutan kad e te lukes. Ne iyan nu ingaran kandin si Ismail,^{bd}

su narineg te Magbebaye ne Manama ka pegpeyid-u-hid-u nu.

¹²Piru ka anak nu, eg-ugpe sikandin ne egpekeiling te mahintalunan ne asnu,

eg-ehetan din ka langun, wey ka langun, eg-ehet degma kandin.

Egdiyu-diyu sikandin te me suled din.”

¹³Ne nakakahi si Hagar diye te geyinawa rin, “Nakita ku ka Manama piru mania te wara a migpatey?” Seeye naa ingngaranan din ka Magbebaye ne Manama ne migpakiglalag kandin te, “Manama ne egpakakita.”^{be} ¹⁴Purisu

ingngaranan te me etew ka belun te, “Biirlahayruy”.^{bf} Ka sika ne belun, diye te eletanan te Kadis wey Birid.

^{15bg}Ne miglibed e si Hagar diye ki Saray, nataman, miglesutan e sikandin te lukes wey ingngaranan ni Abram ka bate ki Ismail. ¹⁶Te peglesut ni Ismail, walu e ne pulu wey hen-em (86) ka idad ni Abram.

17

Ka pegtuli ka palinneu te kasabutan

¹Te siyam e ne pulu wey siyam (99) ka idad ni Abram, migpakita ka Magbebaye ne Manama diye te kandin ne migkahi, “Sikeddi ka Manama ne Amana ne Maresen. Palintutuu ka

bd. 16:11 Te Hibuwanen: “egpakarineg ka Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Is-mail.”

be. 16:13 Te Hibuwanen: “ka Manama ne nakakita keddi” ka kaluwasan te lalag ne “Il Rui.”

bf. 16:14 Te Hibuwanen: “ka belun te Manama ne nakakita keddi” iyan igpasabut te lalag ne “Biirlahayruy.”

bg. 16:15: Gal 4:22.

keddi wey ugpe ka ne matareng. ²Ne eggimuwen ku ka kasabutan ta te daruwa ne egpamasuluhen ku ka me kabuhalan nu.” ³Te pegkarineg dutu ni Abram, miglangkeb e sikandin diye te tane. Ne migkahiyen sikandin te Manama, ⁴“Seini ka kasabutan ta te daruwa: egsaad a ne egkeyimu ka ne amey te masalig ne nasud. ^{5bh}Sikan naa ka kenad e ne si Abram ka ngaran nu su si Abraham^{bi} e, su eggimuwen ku sikeykew ne amey te masalig ne nasud. ⁶Egpamasuluhen ku ka kabuhalan nu wey egmannenasud e sikandan, wey due duma kandan ne egkeyimu ne Hari.

^{7bj}“Egtumanen ku ka kasabutan ta wey peendiye te me kabuhalan nu, ne sikeddi ka Manama nu wey Manama te me kabuhalan nu. Kene egkataman ka seini ne kasabutan. ^{8bk}Igbehey ku keykew wey diye te me kabuhalan nu seini se tane ne intagtaheeran nu te eg-ugpe kuntee. Kaniyud e keureme seini se intiru ne tane te Kanaan te ware egtamanan, wey Manama ad nikaniyu.”

⁹Ne migkahiyen e man-e te Manama si Abraham, “Ne iyan niyu degma katungdanan te me kabuhalan nu keureme, ka egtuman iya te kasabutan ta te daruwa. ^{10bl}Seini

ka kasabutan ne egtumanen niyu, keilangan ne egtulian ka langun ne me lukes due te kaniyu. ¹¹⁻¹²Ligkat kuntee, keilangan ne egtulian niyu ka me lukes ne walu pad ne aldew ligkat te peglesut dan. Ilagkes niyu degma ka me uripen ne miglesut diye te baley niyu wey me uripen ne imbeli niyu diye te lein ne tribu. Sika ka palinneu te due kasabutan ta te daruwa wey te kabuhalan nu. ¹³Keilangan ne egtulian ka tagse sabeka eyew due palinneu diye te lawa niyu te ware egtamanan ne kasabutan ta. ¹⁴Ka ware migpatuli, keilangan ne egdeldelen su ware migtuman sikandin te kasabutan.”

¹⁵Ne migkahiyen pad man-e te Manama si Abraham, “Ka asawa nu, kene nud e ngarani ki Saray, su si Sara e ka ingaran nu. ¹⁶Egpanalanganin ku sikandin wey egbehayan ku sikeykew te anak ne lukes pinaahi kandin. Egkeyimu sikandin ne iney te masalig ne me nasud, wey due me kabuhalan din ne egkeyimu ne Hari.”

bh. 17:5: Rum 4:17.

bi. 17:5 Te Hibuwanen: “amey te masalig” ka kaluwasan te lalag ne “Abraham.”

bj. 17:7: Luk 1:55.

bk. 17:8: Him 7:5.

bl. 17:10: Him 7:8; Rum 4:11.

¹⁷Ne mig-usengul si Abraham diye te tane. Piru nakangisi sikandin ne migkahi diye te geyinawa rin, “Egpakaanak e naan pad te mahatus (100) man-e ka idad ku? Eg-anak naan pad si Sara te siyam e ne pulu (90) ka idad din?” ¹⁸Ne migkahiyen din ka Manama, “Meupiya perem ke si Ismail en iya ka egpakakuwa te karatuan ku.”

¹⁹Piru migtabak ka Manama ne miggenendue, “Kene, su egpakaanak iya ka asawa nu ne si Sara te lukes wey ngarani nu sikandin ki Isaak.^{bm} Ne ka kasabutan ta, igpabulus ku diye ki Isaak wey diye te me kabuhalan din te ware egtamanan. ²⁰Piru si Ismail, narineg ku ka pegpeyimhimenew nu meytenged kandin. Egpandalangan ku degma sikandin wey egbehayan ku te masalig ne anak wey egkabuhal-buhal. Egkeyimu sikandin ne amey te sapulu wey daruwa (12) ne pangulu wey eggimuwen ku degma ne dakel ne nasud ka me kabuhalan din. ²¹Piru ka kasabutan ta mule te daruwa, diye de egkatuman te anak nu ne si Isaak ne ig-anak ni Sara te iling kayi ne timpu te seup ne leg-un.” ²²Te nekeimpus e ka Manama ne miglalag ki Abraham, mig-awe e sikandin.

intuman e ni Abraham ka insuhu te Manama kandin. Intulian din e ka anak din si Ismail wey ka langun ne uripen din—ka me lukes ne miglesut diye te baley rin wey ka impameli rin. ²⁴Te siyam e ne pulu wey siyam (99) ka idad ni Abraham ne henduen pad ne natulian sikandin, ²⁵wey sapulu e wey tatelu (13) ka idad ni Ismail ne natulian degma sikandin. ²⁶Te seeye ded ne aldew ne intulian ensi Abraham wey si Ismail ²⁷lagkes ka langun ne me uripen.

18

Ka saad te Manama ne egpaanaken si Sara te lukes

¹Te ware naluhey, migpakite e man-e ka Magbebaye ne Manama ki Abraham diye te matulus ne me kayu ni Mamri. Te seeye ne timpu, nekeuntud e ka aldew wey diye migpinpinuu si Abraham te gumawan te balungbalung din. ^{2bn}Te pegpitew ni Abraham diye

bm. 17:19 Te Hibruwanen: ka lalag ne “Isaak” iyan igpasabut ka, “egpakangisi sikandin.”

²³Te seeye de iya ne aldew,

te kewun-an, iyan din en iya seini se tatelu ne etew ne migsasindeg diye. Te sikan de, migpallahuy e si Abraham ka migsinug-ung kandan. Ne miglangkeb sikandin diye te tane ³ne migkahi, “Ahale, ke egkaayun ne tulan kew pa ubag kayi te kanami. ⁴Egpaangey a te weyig eyew egpakapanlu-lu kew te me paa niyu, wey himeley kew pa kayi te egdalungan te kayu. ⁵Eg-angey a man-e te egkeeney eyew egmanekal kew ka egpabulus te peggipaneu niyu, su igkahale ku ka pegsendad kaniyu taheed te kayi kew te ugpaan te suluhuanen niyu.”

Ne migtabak sikandan, “Ne uya, sikeykew e ka balahad.”

⁶Te sikan de iya, migdagdahew si Abraham ne miglibed diye te balungbalung din wey migkahian din si Sara, “Apas ka kuwa te senge saku ne subla ne meupiya ne harina wey hilutu ka te paan.” ⁷Ne migdagdahew pad man-e si Abraham migleus diye te me ayam din wey mig-alam sikandin te nati ne baka ne malambu. Ne imparagdahawan din seeye ipalape wey ipeyilutu te suluhuanen din. ⁸Nataman, migkuwa degma si Abraham te malamismis ne gatas wey iyan ne gatas. Ne insendad din e seeye

diye te tatelu ne etew duma te ngalap ne impeyilutu din. Ne diye de migsesasindeg si Abraham te lenged dan taheed te egmangekeen sikandan diye te egkaralungan te kayu.

⁹Ne mig-insaan dan si Abraham, “Hendei ka asawa nu ne si Sara?”

Ne migtabak sikandin, “Duen ded te seled te balungbalung.”

¹⁰^{bo}Due sabeka kandan ne migkahi, “Eglibed a kayi te seup ne leg-un te iling kayi ne timpu, wey ka asawa nu ne si Sara duen e anak ne lukes.”

Ne diye si Sara migpammineg te gumawan te balungbalung ne egkeinnyuhan ni Abraham. ¹¹Buyag e amana ka alunggun ne si Abraham wey si Sara, wey kenad egbulanen si Sara. ¹²^{bp}Sikan naa ka nakangisi si Sara ne migkahi diye te geyinawa rin, “Kuntee te buyag ad wey buyag e degma ka asawa ku, egkeupian e naan pad ne egpakiggulid kandin eyew egpakaanak key pad?”

bn. 18:2a: Hib 13:2.

bo. 18:10: Rum 9:9.

bp. 18:12: 1Pid 3:6.

¹³Ne mig-insaan te Magbebaye ne Manama si Abraham, “Mania te nakangisi si Sara ne migkahi, ‘Egpakaanak e naan pad minsan buyag ad?’ ^{14bq}Duen naa kene egkeyimu te Magbebaye ne Manama? Te peglibed ku kayi te seup ne leg-un te iling kayi ne timpu, ka asawa nu ne si Sara duen e anak ne lukes.”

¹⁵Piru migpahunware si Sara tenged te naaldeh sikandin ne migkahi, “Ti! Wara a nakangisi ne.”

Piru migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Ti! Nakangisi ka iya ne.”

Ka pegpeyid-u-hid-u ni Abraham meytenged te Suduma

¹⁶Nataman, miggipanew e ka tatelu ne etew. Ne impanulud sikandan ni Abraham diye te egpakapantew te inged ne Suduma eyew te pegpaligkat kandan. ¹⁷Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama diye te geyinawa rin, “Kene ku igkeeles ki Abraham ka eggimuwen ku. ¹⁸Eggenasud te dakel ka me kabuhalan din wey egkeyimu

ne mabantug. Ne egpanalangingan ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane pinaahi kandin. ¹⁹In-alam ku sikandin su eyew igpatuman din te me anak din wey te me kabuhalan din keureme ka me suhu ku ne eggimu sikandan te matareng wey eleg ne peggukum. Ne puun due, egkatuman ka langun ne insaad ku kandin.”

²⁰Ne migkahian te Magbebaye ne Manama si Abraham, “Nasublaan e ka sumbung meytenged te Suduma wey Gumura, wey dakel e amana ka sale dan. ²¹Sikan naa ka egtupang a eyew egleuyen ku ke malehet ka sumbung ne narineg ku.”

²²Ne mig-awe e mule ka daruwa ne etew ne miggendiyad te Suduma, piru ka Magbebaye ne Manama migpalunggehaat duma ki Abraham. ²³Migdani-rani si Abraham te Magbebaye ne Manama wey mig-inse, “Egguleen nu naa te egpangimatey ka matareng duma te makasesale?

²⁴Ke due lalimma ne pulu (50) ne etew ne matareng diye te siyudad, egdereetan nu naa ka intiru ne siyudad? Kene nu naa igkeyid-u ka siyudad tenged kandan? ²⁵Kene nu

bq. 18:14: Luk 1:37.

iya egkeyimu ka peggule te matareng duma te makasesale. Kene egkaayun ne egpekeg-iling ka eggimuwen nu te me matareng wey te me makasesale. Su ka talaggukum te langun kayi te ampew te tane, keilangan ne eggimu ke nekey ka eleg.”

²⁶Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, “Ke egpakakita a te lalimma ne pulu (50) ne etew ne matareng diye te Suduma, kene kud e egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan.”

²⁷Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re keenendueni ne egpabulus a eg-inse keykew, minsan etew e re ne ware katenged te peg-inse keykew kayi. ²⁸Ke duen naan de hep-at ne pulu wey lalimma (45) ne etew ne matareng diye, egdereetan nu naan ded ka intiru ne siyudad minsan nasalanan de te lalimma ne etew ne matareng?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Kene ku egdereetan ka siyudad ke egpakakita a te hep-at ne pulu wey lalimma (45) ne etew ne matareng.”

²⁹Ne mig-inse e man-e si Abraham, “Ke duen naan de hep-at ne

pulu (40) ne etew ne matareng?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Ke due hep-at ne pulu (40), kene ku egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan.”

³⁰Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re egkabelu ne egpabulus a ne eg-inse. Ke duen naan de tatelu ne pulu (30) ne matareng?”

Ne migtabak sikandin, “Kene ku egdereetan ka intiru ne siyudad ke due egkakita ku ne tatelu ne pulu (30) ne etew ne matareng.”

³¹Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re keenendueni ne egpabulus-bulus a eg-inse keykew. Ke duen naan de daruwa ne pulu (20) ne etew ne matareng ne egkakita nu?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Kene ku red man-e egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan te daruwa ne pulu (20).”

³²Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re iya kabelu su duen pad

katamanan ne inse ku keykew. Ke sapulu naan de ka egkakita nu ne etew ne matareng?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Kene ku red iya man-e egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan te sapulu.” ³³Te nekeimpus e sikandan ka migpalalahey, mig-awe e ka Magbebaye ne Manama wey mig-uli e degma si Abraham.

19

Makasesale amana ka me etew diye te Suduma

¹Te miggingume e seeye se daruwa ne lukes ne panalihan te Manama diye te Suduma te sika ne karusileman, diye migpinpinuu si Lut te gumawan te siyudad. Te pegkakita rin kandan, migsasindeg e sikandin ne migsinug-ung kandan wey miglangkeb diye te tangkaan dan ²ne migkahi, “Me ahalen, ehangyu a kaniyu ne tulan kew pa ubag kayi te baley ku. Egpakapanlu-lu kew te paa niyu wey egpekeyirehe pad. Ne kaaselem, egpakaselem-selem kew te peggipanew niyu.”

Piru migtabak sikandan, “Kene key, su diye key re eggirehe te plasa.”

³Piru mapahetpet ka pegginggat ni Lut kandan, sikan naa ka nabennalan ded sikandan wey miggendiyad e te baley rin. Migpeyilutu si Lut te meupiya ne iglabung ne due paan ne ware patulin. Ne nataman, miglabung e sikandan.

⁴Te ware pad miglipereng ka me mahaliyug ni Lut, due nanginguma ne masalig ne me kanakan wey me buyag ne matig-Suduma wey miglingkusan dan ka baley ni Lut. ^{5br}In-umew ran si Lut wey mig-insaan, “Hendei naan e ka me lukes ne migginguma kayi te baley nu? Ipalihawang nu sikandan kayi eyew eggilabetan ney sikandan.”

⁶Ne miglihawangan ni Lut ka me etew, wey inlekeban din dagdahawi ka gumawan. ⁷Ne migpeyid-u-hid-u sikandin te me etew ne miggenendue, “Me suled ku, kene niyu re ubag himuwa ka mareet ne nasuman-suman niyu! ⁸Ke egkeupian kew, due daruwa ne anak ku ne mengebay. Igpalihawang ku sikandan kayi te kaniyu wey sikaniyud e ka balahad ke nekey ka eggimuwen niyu kandan. Piru kene niyu hilabeti seini se me lukes su

br. 19:5-8: Tal 19:22-24.

mahaliyug ku sikandan wey keilangan ne egpangabangan ku sikandan.”

⁹Piru migtabak sikandan, “Awe kad seini se lapu de! Kene ka ambag-ambag kanami su kema ke subla pad ne mareet ka eggimuwen ney keykew du te kandan.” Nataman, intuku dan si Lut wey migdani-rani e sikandan eyew egguhusen dan e perem ka lekeb. ¹⁰Piru miglulukat ka daruwa ne panalihan diye te seled wey ingganuy ran e si Lut wey inlekeban dan e ka gumawan. ¹¹^{bs}Ne impamutud dan ka langun ne etew diye te lihawangan eyew kenad e egpakatulitu te gumawan.

Ka peg-awe enni Lut te Suduma

¹²Ne mig-insaan te daruwa ne panalihan si Lut, “Due me karumaan nu, me anak wey ke mekaamung nu naa ne mig-ugpe kayi te seini ne siyudad? Ke due, duma nu sikandan wey pangawe kew e kayi, ¹³su egdereetan ney ka seini ne inged. Narineg te Magbebaye ne Manama ka dakel ne sumbung meytenged te me etew ne mig-ugpe kayi, wey impeuyan

key nikandin eyew te pegdereet te seini ne siyudad.”

¹⁴Te sikan de, miggendiyaan e ni Lut seeye se egpangasawa te me anak din wey migkahiyen din sikandan, “Apas kew awe kayi kuntee su egdereetan te Magbebaye ne Manama ka seini ne siyudad.” Piru kahiyen dan ne kawalian de seeye ni Lut.

¹⁵Te egpamalat-palat e, indalusung te me panalihan si Lut ne migkahi, “Mahaan ka! Pangawe kew e kayi wey duma nu ka asawa nu wey ka daruwa ne anak nu eyew kene kew egpakalagkes te pegdereet te seini ne siyudad.” ¹⁶^{bt}Piru miglamu-lamu si Lut. Sikan naa ka impehes e ganuya te daruwa ne panalihan si Lut, ka asawa rin wey ka daruwa ne me anak din, wey migdumaan e sikandan te miglihawang diye te siyudad tenged su neyid-u ka Magbebaye ne Manama kandan. ¹⁷Te nakalihawang e sikandan, migkahi ka sabeka ne panalihan, “Pallahuy kew e! Kene kew lilingey wey kene kew sanggel kayi te napu. Diye kew aput te me bubungan eyew kene kew

bs. 19:11: 2Har 6:18.

bt. 19:16: 2Pid 2:7.

egkapatey.”

¹⁸Piru migtabak si Lut, “Kene de ubag ne diye, ahalen! ¹⁹Neyid-u kew keddi wey migpangabangan a nikaniyu, piru kena a egpekeendiye te me bubungan su mariyu amana. Kema ke egkasapenan a te karereetan te kene e pad egpekeuma diye, ne egpatey ad. ²⁰Nakita nu sika se deisek ne lungsud sika te kewun-aan? Marani re sika ne eg-aputan. Egkaayun ubag ne dutun e re eg-aput eyew egkaluwas e red?”

²¹Ne migtabak ka panalihan, “Uya, nabennalan a te inhangyu nu keddi. Kene ku re iglagkes te egdereet ka seeye ne lungsud. ²²Na, Pallahuy kew e! Su ware egkeyimu ku ke kene kew pad egpekeuma diye.”

Purisu, ingngaranan te Suar^{bu} ka seeye ne lungsud su migkahi ma si Lut te deisek de sika.

Ka pegdereet te Suduma wey Gumura

²³Migsile e ka aldew te nekeuma si Lut diye te Suar. ²⁴^{bu}Ne impeuranan

e te Magbebaye ne Manama te batu ne egkalegleg ne enggaranen te asupri ka Suduma wey Gumura, ²⁵wey indereetan te Magbebaye ne Manama ka langun ne diye te napu, wey inlagkes din ka me etew wey me pinamula te seeye ne inged. ²⁶^{bw}Piru miglilingey mule ka asawa ni Lut ne migsinundul kandin, sikan naa ka migbaluy e sikandin ne sungkaleg ne asin.

²⁷Te pegkapawe, migselem-selem si Abraham miggendiye te migsasindehan dan te Magbebaye ne Manama. ²⁸Impamantew rin ka Suduma wey Gumura wey ka intiru ne napu wey nakita rin ka ebel ne migtiptipuuk ne nekeempet te napu ne hendue te diye egpuun te dakel ne insugnuwan. ²⁹Te pegdereet te Manama te me siyudad ne mig-ugpaan ni Lut, ware din lingawi ka inalag din ki Abraham su impapallahuy rin mem pad si Lut.

Ka migligkatan te me Muwabihanen wey me

bu. 19:22 Te Hibruwanen: “deisek” ka kaluwasan te lalag ne “Suar.”

bv. 19:24-25; Mat 10:15; 11:23-24; Luk 10:12; 17:29; 2Pid 2:6; Hud 7.

bw. 19:26; Luk 17:32.

Amunihanen

³⁰Piru naaldek si Lut ne eg-ugpe diye te Suar. Purisu, miggalin e sikandin duma te daruwa ne anak din diye te bubungan wey diye sikandan mig-ugpe te sulung. ³¹Nataman, migkahiyen te kakey ka hari rin, “Egkabuyag e ka amey ta wey ware lukes te seini ne inged ne eg-asawa kanta iling te duma ne etew kayi te ampew te tane. ³²Na, egpewubuhan ta ka amey ta eyew egpekewulid ki kandin wey egpakaanak ki pinaahi kandin.” ³³Te seeye ne karusileman, impewubuhan dan e ka amey ran wey miggulid e ka kakey. Piru ware nakanengneng si Lut su newubug amana sikandin.

³⁴Te seup e ne aldew, migkahiyen te kakey ka hari rin, “Miggulid ad te amey ta gabii te marusilem. Kangkuwa naa te marusilem, egpewubuhan tad man-e sikandin wey sikeykew e degma ka eggulid eyew egpakaanak ki se daruwa pinaahi kandin.” ³⁵Te seeye ne karusileman, impewubuhan dan e man-e ka amey ran wey miggulid e degma ka hari. Piru ware man-e nakanengneng si Lut su newubug amana sikandin. ³⁶Tenged due, naberes

e sikandan se daruwa pinaahi te amey ran ne si Lut. ³⁷Nataman, nakaanak ka kakey te lukes ne migngaranan din ki Muwab. Sikandin ka migligkatan te tribu ne egngaranan e te Muwabihanen kuntee. ³⁸Ka hari, nakaanak degma te lukes ne migngaranan din ki Bin-ami. Sikandin degma ka migligkatan te tribu ne egngaranan e te Amunihanen kuntee.

20

Si Abraham wey si Abimilik

¹Ne mig-awe e ensi Abraham diye te Mamri wey miggalin e diye te inged te Nigib wey diye sikandan mig-ugpe te eletanan te Kadis wey Sur. Te katammanan, miggendiyad e sikandan te inged ne egngaranan te Girara. ^{2bx}Te diye dan e, ingkahiyen ni Abraham ka me mahinged te atebey rin si Sara. Sikan naa ka impaangey ni Abimilik ne Hari te Girara si Sara. ³Te sabeka ne karusileman, migpakita ka Manama ki Abimilik pinaahi te taheinep ne migkahi, “Egkapatey ka su impaangey nu sika se malitan ne

bx. 20:2; Hin 12:13; 26:7.

manggiasawe e.”

⁴Piru ware pad newuliri ni Abimilik si Sara, sikan naa ka migkahi sikandin, “Magbebaye ne Manama, eggimatayan e naa nikeykew wey ka me etew ku minsan ware sale ney? ⁵Migkahi ma nahud si Abraham ne si Sara, atebey rin wey si Sara degma migkahi ne si Abraham, maama rin. Sikan naa ka neyimu ku sika ne ware mareet ne tuyu, wey wara a nakasale.”

⁶Ne migtabak ka Manama, “Malehet ne ware mareet ne tuyu nu te peggimu kayi. Purisu, ware ku tuhuti ne egkewuliran nu sikandin eyew kene ka egpakasale kayi te keddi. ⁷Piru kuntee, iuli nud ka malitan diye te asawa rin su prupita sikandin ne egpangguhud te lalag ku, ig-ampu ka nikandin eyew kene ka egkapatey. Piru ke kene nu ig-uli ka malitan, egpanpanayan ku sikeykew ne egkapatey ka iya wey ka langun ne etew ne sakup nu.”

⁸Ne migselem-selem migbangun-bangun si Abimilik wey impeumew rin e ka langun ne me suluhuanen din wey ingkahiyen din meytenged te taheinep din wey nenaaldekan amana sikandan. ⁹Ne impeumew ni Abimilik si Abraham

ne mig-insaan, “Mania te innimu nu seini kayi te kanami? Nekey-a ka mareet ne neyimu ku due te keykew mania te in-uyanana a nikeykew te subla ne egpakarereet keddi wey te inged ku? Kene ne eleg ka innimu nu kayi te keddi. ¹⁰Mania te innimu nu seini?”

¹¹Ne migtabak si Abraham, “Innimu ku seini su kahiyen ku ne warad iya minsan sabeka kayi ne egkaaldekan te Manama, wey nekeisip a ne kema ke eggimatayan a nikaniyu eyew egkaahew niyu ka asawa ku. ¹²Malehet iya ne atebey ku sikandin, su sabeka re ka amey ney, piru lein ka iney rin wey lein degma ka iney ku, ne in-asawa ku sikandin. ¹³Te impaawe ad te Manama diye te baley te amey ku, ingkahiyen ku si Sara, ‘Minsan hendei ki egbaye, ikahi nu ne talaari ki. Te sika ne paahi, igpakapapitew nu ka geyinawa nu keddi.’ ”

¹⁴Ne in-uli e ni Abimilik si Sara diye ki Abraham wey impamehayen din pad man-e sikandin te me karniru, wey baka, wey me uripen ne lukes wey malitan. ¹⁵Ne ingkahiyen din e si Abraham, “Pitawa nu ka intiru ne tane ku wey egpekeugpe ka te minsan hendei ne igkeupii nu.” ¹⁶Ne ingkahiyen din degma si Sara,

“Egbehayan ku ka maama nu te sabeka ne libu (1,000) ne pelata ne mahal. Sika ka pamalehet te langun ne me duma nu ne ware ku sikeykew nalibuhi eyew egkanengnengan te langun ne ware ka nekeyimu te mareet.”

¹⁷⁻¹⁸Tenged te peg-angey ni Abimilik ki Sara ne asawa ni Abraham, imbuutan te Magbebaye ne Manama ne kenad eg-anak ka me malitan diye te baley ni Abimilik. Piru te in-ampuan e ni Abraham si Abimilik, imbawian e sikandin te Manama te dalu rin. Imbawian e degma te Manama ka asawa rin wey ka langun ne me uripen din ne malitan eyew eg-anak e man-e sikandan.

21

Ka peglesut ni Isaak

¹Ne impanalanginan te Magbebaye ne Manama si Sara sumale te insaad din. ^{2by}Ne nataman, naberes e sikandin wey nakaanak te lukes minsan buyag e si Abraham. Inlesut ka bate te timpu iya ne insaad te Manama. ³Ne ingngaranan ni Abraham ka anak din ki Isaak. ^{4bz}Te nawaluwan e ka bate, intulian

e ni Abraham sumale te insuhu te Manama kandin. ⁵Mahatus (100) e ka idad ni Abraham te neetew si Isaak. ⁶Ne migkahi si Sara, “Nahala a wey impangisi a te Manama. Egpakangisi degma ka langun ne egpakarineg meytenged te neyitabu keddi. ⁷Ware etew ne nakakahi ki Abraham ne egpakapasusu e pad. Piru, nakaanak e pad te lukes minsan buyag e ka asawa ku.”

⁸Nataman, migtulin e ka bate. Te aldew ne eglutasen e ka bate, miggilutu te dakel si Abraham.

Ka pegdeldel ki Hagar wey ki Ismail

⁹Sabeka ne aldew, miglimbayan ni Ismail ne anak ni Hagar ne matig-Ihptu si Isaak ne anak ni Sara. ^{10ca}Te nakita seeye ni Sara, ingkahiyen din si Abraham, “Paawaa nu sika se malitan ne uripen duma te anak din. Kene egkaayun ne egpakakuwa te karatuan nu ka anak te sika ne

by. 21:2; Hib 11:11.
bz. 21:4; Hin 17:12; Him 7:8.
ca. 21:10; Gal 4:29-30.

uripen su si Isaak de.” ¹¹Nalange amana si Abraham su anak din ma degma si Ismail. ^{12cb}Piru migkahiyen te Manama si Abraham, “Kene ka kalaggew meytenged te bate wey te uripen nu ne si Hagar. Himuwa nu ka ingkahi ni Sara su egligkat ki Isaak ka seeye se kabuhalan ne insaad ku keykew. ¹³Egbehayan ku degma te masalig ne me anak ka anak te uripen wey egnenasud e sikandan su anak nu ma degma sikandin.”

¹⁴Te maselem-selem pad te seup ne aldew, imbehayan e ni Abraham si Hagar te egkeenen wey te weyig ne nakapenu te tahanan ne laplap te mananap. Ne impatiang din e seini ki Hagar wey impeyipanew rin e duma te anak din. Ne miggipañew e ensi Hagar wey migleug-leug e diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan ne egngaranan te Birsiba. ¹⁵Te naaminan e sikandan te weyig, in-engkeran din e ka bate diye te egdalungan te deisek ne kayu. ¹⁶Miggendiyad e sikandin te kewun-an ne egkeumaan te egpane ka kariyu ligkat te bate. Ne diyad migpinuu sikandin ne migsinehew wey migkahi diye te geyinawa rin, “Kena a egpakaaku ne egpipitew te anak ku ke egpatey.”

¹⁷Ne narineg te Manama ka pegsinehew te bate, wey in-umew si Hagar te panalihan te Manama ne egpuun te langit, “Hagar, nekey-a ka igkalaggew nu? Kene ka kaaldeh su narineg te Manama ka pegsinehew te bate. ¹⁸Hendiyei nud ka anak nu wey kitkita nu sikandin, su eggimuwen ku ne dakel ne nasud ka me kabuhalan din.” ¹⁹Nataman, due impakita te Manama ki Hagar ne belun. Miggendiyaan din seeye wey migsakug e sikandin wey innipenu din e ka tahanan te weyig ne laplap te mananap wey impeinum din e ka bate. ²⁰Intantanuran te Manama ka bate taman te migdakel e sikandin. Mig-ugpe sikandin diye te mammara ne inged ne egngaranan te Paran wey neyimu sikandin ne mannitingen. ²¹Nataman, impaasawaan e sikandin te iney rin te matig-Ihptu ne malitan.

Ka kasabutan ni Abimilik wey ni Abraham

^{22cc}Te seeye ne timpu, migparumeeey

cb. 21:12: Rum 9:7; Hib 11:18.

si Abimilik te pangulu te me sundalu rin ne si Pikul peendiye ki Abraham. Ne migkahiyen ni Abimilik si Abraham, “Imbulihan ka te Manama te langun ne eggimuwen nu. ²³Purisu saad ka pinaahi te ngaran te Manama ne kena a nikeykew eglimbungan wey ka me anak ku peendiye te langun ne kabuhalan ku. Ipakita nu ka keupiya nu keddi wey kayi te inged ne in-ugpaan nu, iling te keupiya ne impakita ku keykew.”

²⁴Migkahi si Abraham, “Uya, igsaad ku.”

²⁵Ne insumbung ni Abraham diye ki Abimilik ka meytenged te belun ne in-ahew te me suluhuanen din. ²⁶Migtabak si Abimilik, “Wara a nakanengneng ke hentew ka miggimu kayi. Wara a nahud nikeykew kahii wey kunteen ku pad iya narineg seini.” ²⁷Ne migkuwa si Abraham te me karniru wey me baka wey imbehey rin seini ki Abimilik ne miggimu e sikandan te kasabutan. ²⁸Nataman, migkuwe e man-e si Abraham te pitu ne beyan ne nati te karniru puun te me ayam din wey impasuwey rin e seini. ²⁹Ne mig-inse si Abimilik kandin, “Mania te insuwey nu sika se pitu ne nati ne karniru?”

³⁰Migtabak si Abraham, “Kua nu sika eyew egpakamemalehet ka ne sikeddiey ka migkekali te seini ne belun.” ³¹Sikan naa ka ingngaranan te Birsiba^{cd} ka seeye ne inged su diye ma sikandan migpasaarey.

³²Te napenge e ka innimu ran ne kasabutan diye te Birsiba, mig-uli e si Abimilik wey si Pikul diye te inged te me Pilistihanen. ³³Ne migpamula si Abraham te kayu ne tamarisku diye te Birsiba, ne diye din e man-e simbaa ka Magbebaye, ka Manama ne Ware Egtamanan. ³⁴Ne naluhey pad ne mig-ugpe si Abraham diye te inged te me Pilistihanen.

22

Ka peg-eleg-eleg te Manama ki Abraham

^{1ce}Te pile e ne leg-un ka miglihad,

cc. 21:22; Hin 26:26.

cd. 21:31 Te Hibruwanen: “belun te saad” ka kaluwasan te lalag ne “Birsiba.”

mig-el-elehan te Manama si Abraham. In-umew rin sikandin, “Abraham!” Ne migtabak si Abraham, “Seini e red.”

^{2cf}Ne migkahi ka Manama, “Uyana nu si Isaak, ka sabsabeka ne anak nu ne indakelan nu te geyinawa, wey hendiye kew te inged ne Muriya. Ne ipanubad nu naa sikandin kayi te keddi isip egtutungen ne igpanubad te diye kew e te bubungan ne igpanulu ku keykew.”

³Te pegkapawe, migselem-selem migpangayu si Abraham eyew igtemeg te egtutungen ne igpanubad. Indulan din seeye te asnu rin wey induma rin si Isaak wey ka daruwa ne uripen din, wey nangendiyad sikandan te inged ne innangen te Manama kandin. ⁴Te natateluwan e sikandan ka miggipanew, nakite e ni Abraham ka inged ne egkilem pad. ⁵Ne migkahian din ka me uripen, “Kayi kew re wey ka asnu. Sikanami re ki Isaak ka eggendiye eyew egsimba. Egkataman, eglibed key red kayi.”

⁶Impatiang ni Abraham si Isaak te kayu ne igtemeg te igpanubad ne egtutungen, wey sikandin degma ka mig-uyan te ilab wey pupud. Ne migparumeey e sikandan se daruwa

ka miggipanew. ⁷Ne migkahi si Isaak, “Ame!”

Ne migtabak si Abraham, “Nekey-a, Tatu?”

Ne mig-inse si Isaak, “Duen e pupud ta wey kayu ne igtemeg, piru hendeid naa ka igpanubad ne nati te karniru ne egtutungen?”

⁸Ne migtabak si Abraham, “Ka Manama ka egbehey due, Tatu.” Ne migpabulus sikandan ka miggipanew.

^{9cg}Te nekeume e sikandan diye te inged ne innangen te Manama kandin, miggimu e Abraham te altar ne eg-unturan te egtutungen wey diye din tapira te ampew ka me kayu ne igtemeg. Ne imbaku din e ka anak din wey impeyibat din e diye te ampew te me kayu. ¹⁰Ne ingkuwa rin e ka ilab eyew eggimatayan din e perem si Isaak. ¹¹Piru sahuune ne in-umew sikandin te panalihan te Magbebaye ne Manama ne egpuun te langit, “Abraham, Abraham!”

ce. 22:1-13: Hib 11:17-19.
cf. 22:2: 2Kru 3:1.
cg. 22:9: San 2:21.

Ne migtabak sikandin, “Seini e red.”

¹²Ne migkahi ka panalihan te Manama, “Kene nu dereeti ka bate wey kene nu menuwa sikandin. Nakanengneng e kuntee ka Manama ne egkaaldek ka iya kandin, su ware nu ma ikannuhun ka sabsabeka ne anak nu.”

¹³Ne migtenggak si Abraham wey due nakita rin ne lukesan ne karniru ne nakasangat ka sungey diye te kayu ne deisek wey kenad egpakaawe. Ingkuwa rin seini ne iyan din e intutung liwan te anak din. ¹⁴Sikan naa, ingngaranan ni Abraham ka seeye ne inged, “Ka Magbebaye ne Manama ka Egbehey.” Minsan kuntee, egkahi red ka me etew, “Diye te bubungan te Magbebaye ne Manama, due igbehey rin.”

¹⁵Ne in-umew e man-e si Abraham te panalihan te Magbebaye ne Manama puun te langit, ¹⁶ch^{ne} migkahi, “Seini ka lalag te Magbebaye ne Manama, ‘Tenged te migtuman ka keddi wey ware nu ikannuhun ka sabsabeka ne anak nu, egsaad a wey egpahunlibetan ku seini ¹⁷ci^{ne}

egpanalangingan ku iya sikeykew. Egpamasalihen ku ka me kabuhalan nu ne egpekeiling kasalig te me bituen diye te langit wey lelanek diye te ilis te dahat. Egpakareeg ka me kabuhalan nu te me kuntere dan. ¹⁸cj^gIgkarangeb, egpanalangingan te kabuhalan nu ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane. Igbehey ku keykew seini se langun su intuman nu ka insuhu ku keykew.’ ” ¹⁹Nataman, miglibed e ensi Abraham diye te me uripen din, ne migparumeey e sikandan ka mig-uli diye te Birsiba, wey diyad e sikandan mig-ugpe.

Ka me kabuhalan ni Nahur

²⁰Te ware naluhey, nahuhuran e si Abraham ne duen e me anak ni Milka, ka asawa te hari rin ne si Nahur. ²¹Seini ka me anak dan ne lukes—si Us ka panganey, si Bus ka inggiba, wey si Kimuil ne amey ni Aram, ka ikatelu. ²²Ne duen pad man-e duma ne ensi Kasid, si Hasu, si Pildas, si Hidlap, wey

ch. 22:16-17: Hib 6:13-14.

ci. 22:17: Hib 11:12.

cj. 22:18: Him 3:25.

si Bituil ²³ne amey ni Ribika. Sikandan se walu ka me anak enni Milka wey ni Nahur ne hari ni Abraham. ²⁴Due degma me anak ni Nahur te duwey rin ne egngaranan ki Riyuma. Sikandan ensi Tiba, si Gaham, si Tahas, wey si Maaka.

23

Ka pegpatey wey pegsabal ki Sara

¹Migginguma te 127 ne leg-un ka idad ni Sara, ne henduen pad sikandin migpatey. ²Ne diye sikandin migpatey te lungsud te Kiriya-arba (wey ke Hibrun) ne diye te inged te Kanaan. Miglungku wey migpandalawit si Abraham te pegpatey ni Sara.

³Ne mig-awe pad sikandin diye te impaley-asan te asawa rin wey miggendiye te mahinged ne me Hitihanen ne migkahi, ^{4ck}“Lapu e re ne mig-ugpe kayi te kaniyu. Purisu, beleyei a ubag nikaniyu te tane eyew eglebengan ku te asawa ku.”

⁵Ne migtabak sikandan, ⁶“Ahalen, pammineha key nikeykew. In-ila ney

sikeykew ne mabantug ne pangulu kayi te kanami, purisu, diye nu ilebeng ka asawa nu te subla ne meupiya ne lebenganan ney kayi. Ware sabeka kanami ne eg-apul te pegbehey keykew te lebenganan eyew igpakalebeng nu ka asawa nu.”

⁷Ne mig-unduk si Abraham diye te tangkaan te me Hitihanen te pegpasalamat kandan. ⁸Ne migkahi sikandin, “Ke eg-uyun kew ne kayi ku igsabal ka asawa ku, hangyua niyu ubag si Iprun ka Hitihanen ne anak ni Suhar, ⁹ne igbelegye din keddi ka sulung ne diye te ilis te kamet din diye te Makpila. Kahii niyu sikandin te egbayaran ku seeye te eleg ne kentiddad kayi te tangkaan niyu eyew egkakeddiey e sika se egkasabalan.”

¹⁰Ne diye bes degma migpinnuu si Iprun te miglibulungan dan ne marani te gumawan te siyudad duma te me Hitihanen. Purisu, intabak din si Abraham wey nakarineg ka langun ne diye te gumawan te siyudad. ¹¹Kahi rin, “Ahalen, pammineha a nikeykew, kene nud bayari ka kamet su igbehey ku re seini keykew wey iglagkes kud iya ka sulung ne diye te ilis kayi.

ck. 23:4; Hib 11:9,13; Him 7:16.

Kayi te tangkaan te duma ku ne me Hitihanen, igbehey ku seini keykew eyew egkasabalan nu te asawa nu.”

¹²Piru miglangkeb e man-e si Abraham diye te tangkaan te me Hitihanen, ¹³wey ingkahiyen din si Iprun ne narineg te langun, “Pammineg ka, egbayaran ku iya ke pila ka kentidad te kamet. Dawata nu ka igbayad ku eyew igpakasabal kud ka asawa ku diye.”

¹⁴Ne migtabak si Iprun, ¹⁵“Ahalen, hep-at ne gatus (400) ne pelata ne mahal ka kentiddad te sika ne tane, piru nekegmenu naan de iya sika. Isabal nud e ka asawa nu.” ¹⁶Nabennalan e si Abraham te kentiddad ne ingkahi ni Iprun. Sikan naa ka migtitimbang e sikandin te hep-at ne gatus (400) ne pelata ne mahal, sumale te timbangan ne inggamit te me nigusyanti. Ne imbayad din seeye ki Iprun diye te tangkaan te me Hitihanen.

¹⁷Seeye naa, nakuwe e ni Abraham ka tane ni Iprun diye te Makpila ne diye dapit te igsile ligkat te Mamri. Lagkes e ka sulung wey ka langun ne me kayu ne diye te kamet. ¹⁸Ne nanengnengan te langun

ne me Hitihanen ne nasapen diye, ne si Abraham e ka kamuney dutu. ¹⁹Ne insabal ni Abraham si Sara diye te sulung ne diye te kamet ne diye te Makpila. Ka Makpila sakup te Kanaan, wey marani seini te Mamri ne iyan ded ka Hibrun. ²⁰Sikan naa ka nakuwa ni Abraham ka kamet te me Hitihanen, lagkes ka sulung ne innimu rin e ne sabalanan.

24

Ka peg-asawa ni Isaak

¹Te seeye ne timpu, buyag e ne subla si Abraham wey impanalanganin sikandin te Magbebaye ne Manama te langun ne innimu rin. ²⁻³Migkahiyen din ka igbuyag te me suluhuanen din ne impiyalan din te langun ne me karatuan din, “Ipataliware nu ka belad nu te daruwa ne bubun ku wey saad ka keddi pinaahi te ngaran te Magbebaye ne Manama, ka Manama te langit wey tane, ne kene ka egpammitew te mahinged kayi te Kanaan eyew igpaasawa te anak ku ne si Isaak. ⁴Ke kene, hendiye ka te inged ne migligkatan ku wey diye nu pamitawi te igpaasawa ka anak ku te

me karumaan ku.”

⁵Piru mig-inse ka suluhuanen, “Ke kene egduma keddi kayi ka malitan, egpeendiyeen ku naa ka anak nu te inged ne migligkatan nu?”

⁶Ne migtabak si Abraham, “Kene nud en iya ipeendiye ka anak ku! ⁷Su ka Magbebaye ne Manama ne diye te langit, ka mig-uyan keddi kayi ligkat te baley te amey ku wey ligkat te inged ne neetawan ku. Migmaad sikandin keddi ne igbehey rin seini se tane diye te me kabuhalan ku. Egsuhu sikandin te panalihan din ne eggun-a keykew su eyew diye ka egpakakuwa te malitan ne igpaasawa ki Isaak. ⁸Piru ke egkeepes ka malitan ne egduma keykew, warad labet nu te impasaad ku keykew. Piru minsan nekey ka egkatamanan, kene nu ipeendiye ka anak ku.” ⁹Sikan naa ka impataliware te suluhuanen ka belad din diye te daruwa ne bubun ni Abraham ne ahaleen din wey migsaad sikandin ne egtumanen din ka insuhu ni Abraham kandin.

¹⁰Ne migkuwa ka suluhuanen te sapulu ne kamilyu te ahaleen din wey mig-uyan man-e sikandin te masalig ne mahal ne igdasag, ne miggendiyad e sikandin te siyudad ni Nahur ne

diye te inged te Misuputamy. ¹¹Te nekeume e sikandin, impalangkeb din ka me kamilyu marani te belun diye te lihawangan te siyudad. Egkasagkup e seeye wey egmanakeru e ka me malitan. ¹²Ne mig-ampu sikandin, “Magbebaye, Manama te ahaleen ku ne si Abraham, bulihi a nikeykew te egpammitew te igpaasawa ki Isaak su eyew egkatuman ka insaad nu ki Abraham ne ahaleen ku. ¹³Seini a te lenged te belun wey eggendini ka me mengebay puun te siyudad eyew egpanakeru. ¹⁴Ke egkahi a diye te sabeka ne mengebay, ‘Isabuk nu pa ka banga nu wey peinume e pa nikeykew.’ Ke egtabak perem sikandin, ‘Ne, inum kad iya wey egpeinumen ku degma ka me kamilyu nu,’ sikandin naa ka in-alam nu ne egkaasawa ni Isaak. Ke egkatuman seini, egkanengnengan ku ne intuman nu iya ka insaad nu diye te ahaleen ku.”

¹⁵Te ware pad nekeimpus sikandin ka mig-ampu, due miglepew ne enggaranan ki Ribika ne migtiang te banga. Anak sikandin ni Bituil ne anak enni Milka wey Nahur ne hari ni Abraham. ¹⁶Mengebay pad sikandin wey mateles amana. Migtupang sikandin diye te belun wey innipenu din te weyig ka

banga din. Ne migtakereg e sikandin.
¹⁷Ne migpallahuy ka suluhuanen ne migsinug-ung kandin ne migkahi, “Peinuma a ubag te weyig nu.”

¹⁸Ne migtabak sikandin, “Uya ahalen, inum ka.” Indagdahew rin isabuk ka banga din wey impatalungtung din e ka suluhuanen. ¹⁹Te nekeimpus e sikandin ka mig-inum, migkahi si Ribika, “Egsakug a degma te weyig para te me kamilyu nu wey igpeinum ku kandan taman te egkabulung dan.” ²⁰Te sikan de, indagdahew rin e iitis ka weyig diye te egpein-inuman te me ayam. Ne miglibed-libed sikandin ka egsakug diye te belun taman te nekeinum e langun ka me kamilyu. ²¹Mig-iipad ka suluhuanen kandin ke malehet ne sikandin ka in-alam te Magbebaye ne Manama ne eyew egkaasawa ni Isaak.

²²Te nekeinum e ka me kamilyu, migkuwa ka suluhuanen te sabeka ne mahal ne sising ne bulawan wey imbitin din diye te irung ni Ribika. Migkuwa pad man-e sikandin te daruwa ne dakel ne beday ne bulawan wey insaluub din te me belad ni Ribika. ²³Ne mig-insaan din si Ribika, “Hentew-a ka amey nu? Duen ded egkeyirehaan diye te baley niyu?”

²⁴Ne migtabak sikandin, “Si Bituil ka amey ku, ne anak enni Nahur wey ni Milka. ²⁵Due eggirehaan niyu diye te baley ney wey due degma dakel ne lahami wey kumpay ne igsunggud te kamilyu niyu.”

²⁶Ne mig-usengul diye te tane ka suluhuanen wey insimba rin ka Magbebaye ne Manama, ²⁷ne miggenendue, “Egsayeen ka Magbebaye ne Manama, ka Manama te ahalen ku ne si Abraham, ne malehet iya ne neyid-u wey meupiya kandin. Impanulu a nikandin kayi te anaken wey apu te ahalen ku.”

²⁸Ne mig-uli e ne migpallahuy ka mengebay wey migpangguhuran din e ka iney rin wey ka langun ne diye te baley. ²⁹Due maama ni Ribika ne egngaranan ki Laban. Migpallahuy sikandin peendiye te suluhuanen ni Abraham ne diye te lenged te belun. ³⁰Su nakita rin ka sising wey ka beday diye te me belad ni Ribika, wey narineg din ka pangguhuren ni Ribika meytenged te innangen te etew kandin. Sikan naa ka miggendiye sikandin te suluhuanen ni Abraham ne migsasindeg diye lenged te me kamilyu rin ne marani te belun. ³¹Migkahi si Laban, “Ew,

sikeykew bes ka impanalanganin te Magbebaye ne Manama. Mania te kayi ke re egsesasindeg? Leus kad diye te baley, su intahahaan kud sikeykew te sinabeng diye te kanami, wey due egkatahuan te me kamilyu nu.”

³²Sikan naa ka migleus e ka suluhuanen diye te baley. Pegkeuma ran, insabuk e ni Laban ka dulan te me kamilyu wey insungguran din e seini te lahami wey kumpay. In-uyan an din degma te weyig ka suluhuanen ni Abraham wey ka me duma rin eyew egpakapanlu-lu sikandan te me paa ran. ³³Te migsendaran e ka suluhuanen te egkeenen, migkahi sikandin, “Kene e pad egkeen ke kene ku pad igpakapangguhud ka hipanawen ku.”

Ne migkahi si Laban, “Na, ipangguhudte amey ku. ⁴¹Wey ke re egpakaawe nud e.”

³⁴Migkahi sikandin, “Suluhuanen a ni Abraham. ³⁵Impanalanganin amana te Magbebaye ne Manama ka ahale n ku wey neyimu rin ne mabantug. Impamehayan din te masalig ne karniru, me kambing, me baka, me seleppi, me bulawan, me uripen ne lukes wey malitan, me kamilyu wey me asnu. ³⁶Te buyag e si

Sara ne asawa te ahale n ku, nakaanak sikandin te lukes. Ne imbehayan sikandin te ahale n ku te langun ne karatuan din. ³⁷Ne impasaad a te ahale n ku ne egtumanen ku ka insuhu din ne kene ku egpaasawaan ka anak din te mengebay diye te Kanaan, ka inged ne mig-ugpaan ney kuntee.

³⁸Piru impeengkayi a mule nikandin te ugpaan te amey rin, wey kayi a te me karumaan din pepamitawa te igpaasawa te anak din. ³⁹Ne mig-insaan ku ka ahale n ku ke nekey-a ka eggimuwen ku ke kene egduma keddi ka malitan? ⁴⁰Migtabak sikandin, ‘Ka Magbebaye ne Manama ne intuman ku layun ka egshu te panalihan din ne egduma keykew su eyew egkatuman ka hipanew nu. Sikan naa ka egpakakita ka te igpaasawa te anak ku diye te karumaan ku, wey diye te kabuhalan

te impasaad ku keykew ke eggendiye ka te me karumaan ku. Ne minsan eg-apul sikandan ne egdumeen nu ka malitan, egpakaawe ke red iya man-e te impasaad ku keykew.’

⁴²“Na, te nekeuma ad e diye te belun ganna, mig-ampu a, ‘Magbebaye ne Manama, ka Manama te ahale n ku ne si Abraham, bulihi a ubag nikeykew ne egkatuman ka hipanawan ku. ⁴³Kayi

e re egseasindeg te marani te belun kuntee. Meyi due egpanakeru ne mengebay kayi, egbuyuan ku sikandin te weyig puun te banga din. ⁴⁴Ke egpeinumena a nikandin lagkes ka me kamilyu ku, ne sikandin naan e ka in-alam nu ne igpaasawa te anak te ahalen ku.’ ⁴⁵Na, te ware e pad nekeimpus te inggeyinawa ku re ne peg-ampu, miggingume e si Ribika ne migtiang te banga. Migstupang sikandin diye te belun eyew eg sakug. Ingkahiyana ku sikandin, ‘Peinuma a ubag nikeykew.’ ⁴⁶Indagdahew rin isabuk ka sakeru ne intianga din ne migkahi sikandin, ‘Uya, inum kad e wey egpeinumena ku degma ka me kamilyu nu.’ Sikan naa, mig-inum a wey impeinum din e ka me kamilyu. ⁴⁷Ne mig-insaan ku sikandin, ‘Hentew-a ka amey nu?’ Migtabak sikandin, ‘Si Bituil ka amey ku ne anak enni Nahur wey ni Milka.’ Te sikan de, imbitinana kud te sising ka irung din wey insaluuban kud te beday ka me belad din. ⁴⁸Ne mig-usengul a diye te tane wey insimba ku ka Magbebaye ne Manama. Insaye ku ka Magbebaye, ka Manama te ahale ku ne si Abraham, ka Manama ne migpanulu keddi ke hendei ku nakita ka mengebay ne anak te karumaan te ahale ku ne egkaasawa te anak din. ⁴⁹Kuntee, nange ni a nikaniyu ke

malehet ka keupiya niyu te ahale ku. Ke kene, nange ni a nikaniyu eyew egpakasuman-sumana a ke nekey ka eggimuwen ku.”

⁵⁰Ne migtabak ensi Laban wey si Bituil, “Tenged su ligkat ma seini te Magbebaye ne Manama, warad igpakalalag ney. ⁵¹Seini red si Ribika. Dumaa nud sikandin te peg-uli niyu. Ipaasawa nud sikandin te anak te ahale nu, sumale te ingkahi te Magbebaye ne Manama.” ⁵²Te pegkarineg dutu te suluhuanen ni Abraham, mig-usengul rin e diye te tane wey insimba rin ka Magbebaye ne Manama. ⁵³Ne impamukeun din e ka inuyana din ne me balieg ne bulawan, me sising, me eritis, wey mateles ne me manggad ne imbehey rin e seini ki Ribika. Ne impamehayan din e degma te mahal ne me dasag ka maama rin wey ka iney rin.

⁵⁴Nataman, miglabung e ka suluhuanen ni Abraham wey ka me duma rin wey diyad e sikandana miggirehe. Te peg-enew ran e te maselem, migkahi e ka suluhuanen ni Abraham, “Eg-uli ad e diye te ahale ku.”

⁵⁵Piru migkahi ka iney wey maama ni Ribika, “Peugpaa nu pa si Ribika kayi minsan sapulu de ne aldew, egkataman, kaayun e ne egpekeyipanew kew.” egkeyimu ka ne iney

⁵⁶Piru migkahi ka suluhuanen ni Abraham, “Kena ad e hawiri nikaniyu su impanalangingan te Magbebaye ne Manama ka hipanawan ku. Peulia ad nikaniyu diye te ahalen ku.” te subla ne masalig ne kabuhalan. Egkatalu te me kabuhalan nu

⁵⁷Migtabak sikandan, “Eg-umawen te pad ka mengebay wey eg-insaan ta sikandin.” ⁵⁸Sikan naa, in-umew ran e si Ribika wey mig-insaan dan, “Egkeupian ke naa ne egdume e te seini ne etew?”

ka me kuntere dan.”

Migtabak sikandin, “Uya.”

⁵⁹Sikan naa, imparuma ran e si Ribika wey ka talagtanggu kandin te suluhuanen ni Abraham wey te me duma rin. ⁶⁰Ne impanalangingan dan si Ribika te migkahi,

⁶¹Te naandam e ka langun, mig-untud e si Ribika wey ka me suluhuanen din ne malitan te me kamilyu. Ne migluyud e sikandan te suluhuanen ni Abraham.

⁶²Ne si Isaak degma, diye sikandin mig-ugpe te Nigib wey sikan pad iya migginguma puun te Biirlahayruy. ⁶³Te sabeka ne aldew te egkasagkup e, migleug-leug sikandin diye te kamet wey due nakita rin ne me kamilyu ne diye egpabulus te kandin. ⁶⁴Te nakita ni Ribika si Isaak, miglegsad e sikandin te kamilyu ⁶⁵ne mig-inse te

“Peyi,

suluhuanen ni Abraham, “Hentew-a ka seeye te kamet ne egsinug-ung kanta?”

Migtabak ka suluhuanen, “Sikandin ka ahale ku.” Te sikan de, ingkuwe e ni Ribika ka simbung din wey imbunbunan din e ka ulaula rin.

⁶⁶Ne migpangguhuran te suluhuanen si Isaak meytenged te langun ne innimu rin. ⁶⁷Nataman, in-uyan e ni Isaak si Ribika diye te balungbalung ne in-ugpaan te iney rin dengan, wey in-asawa rin e sikandin. Ne indakelan din te geyinawa si Ribika. Ne dutu, warad sikandin miglungku tenged te pegpatey te iney rin.

25

Ka duma ne me kabuhalan ni Abraham

(1 Kru. 1:32-33)

¹Ne mig-asawe e man-e si Abraham te senge malitanan ne migngaranan ki Kitura. ²Nakaanak

sikandin ki Simran, si Huksan, si Midan, si Midiyan, si Isbak, wey si Sua. ³Si Huksan ka amey ni Siba wey ni Didan, wey si Didan ka migligkatan te me tribu ne egngaranan te Asurimanen, Litusimanen, wey Liyumimanen. ⁴Due degma me anak ni Midiyan ne egngaranan ki Ipa, si Ipir, si Hanuk, si Abida, wey si Ildaa. Sikandan langun ka me kabuhalan ni Kitura ne asawa ni Abraham.

⁵Ne imbehey ni Abraham diye ki Isaak ka langun ne karatuan din ⁶te ware pad sikandin migpatey. Piru impamehayan din degma te dasag ka me anak te me duwey rin, wey impeendiye din e sikandan te igsile eyew egpakariyu-diyu te anak din ne si Isaak.

Ka pegpatey wey ka pegsabal ki Abraham

⁷Migginguma te 175 ne leg-un ka idad ni Abraham, wey te seeyad e ka kabuyahi rin ⁸migpatey e sikandin ne meupiya se peg-ugpe, wey miglemung e ka gimukud din te gimukud te me apu din ne migpatey e. ⁹Insabal e sikandin

enni Isaak wey ni Ismail diye te sulung te Makpila ne diye te igsile ligkat te Mamri. Seeye ka sulung ne diye te kamet ni Iprun ne anak ni Suhar ne Hitihanen ^{10cl}ne imbeli ni Abraham diye te me Hitihanen. Ne diye degma isabal si Sara dengan. ¹¹Te namatey e si Abraham, impanalangingan te Manama si Isaak ne anak din ne diye mig-ugpe te marani te belun ne Biirlahayruy.

Ka me kabuhalan ni Ismail

(1 Kru. 1:28-31)

¹²Ne seini ka me kabuhalan ni Ismail, ka anak ni Abraham ki Hagar ne matig-Ihriptu ne uripen ni Sara. ¹³Seini ka ngaran te me anak ni Ismail ligkat te panganey peendiye te igkalitan—si Nibayut, si Kidar, si Adbiil, si Mibsam, ¹⁴si Misma, si Duma, si Masa, ¹⁵si Hadad, si Tima, si Hitur, si Napis, wey si Kidima. ¹⁶Sikandan se langun ka me lukes ne anak ni Ismail. Neyimu sikandan ne me pangulu te sapulu wey daruwa (12) ne tribu ne nangugpe

diye te nalein-lein ne me inged dan. Te ware naluhey, migngaranan ka me tribu ran sumale te ngaran te me pangulu ran. ¹⁷(Ne migpatey si Ismail te 137 ka idad din, wey ka gimukud din, miglemung e degma te gimukud te me apu din ne migpatey e.) ¹⁸Nangugpe ka me kabuhalan din ligkat te inged te Habila peendiye te Sur, ne diye te igsile te Ihriptu ne egpeendiye te Asiriya. Ne ingkuntere dan ka langun ne me karumaan dan ne kabuhalan ni Isaak.

Ka pegkeetew ni Isaw wey ni Hakub

¹⁹Seini ka pangguhuren meytitenged te me anak ni Isaak, ne anak ni Abraham. ²⁰Hep-at ne pulu (40) ka idad ni Isaak te nakaasawa sikandin ki Ribika, ne anak ni Bituil wey atebey ni Laban. Matig-Aramiya ensi Bituil wey Laban wey diye sikandan mig-ugpe te Padan-aram. ²¹Tenged te kene egpakaanak si Ribika, mig-ampu si Isaak te Magbebaye ne Manama eyew egpakaanak sikandin. Ne intabak te Manama ka peg-ampu din, sikan naa ka

cl. 25:10: Hin 23:3-16.

naberes e si Ribika. ²²Migseseppingan sikandin piru te ware pad miglesut ka me bate, migpakeyisey ran e diye te getek din. Migkahi si Ribika, “Mania te egkeyitabu seini kayi te keddi?” Sikan naa ka mig-insaan din ka Magbebaye ne Manama meytenged dutu. ^{23cm}Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye ne Manama,

Egkeyimu ne manekal ka sabeka

te duma rin,

wey egkeyimu ne suluhuanen ka
kakey

“Daruwa ne nasud

te hari rin.”

ka due te getek nu.

Eg-anak ka te daruwa

²⁴Te natuman e ka aldew ne eglesutan e si Ribika, migseseppingan iya sikandin. ²⁵Ka an-anayan ne miglesut malalab wey bulbulen, sikan naa ka ingngaranan sikandin ki Isaw.^{cn} ²⁶Te ware pad miglesut ka sepping, miggen-genan din ka palu ni Isaw, sikan naa ka migngaranan sikandin ki Hakub.^{co} Ne hen-em ne pulu (60) ka

ne egpekegkuntere.

cm. 25:23: Rum 9:12.

cn. 25:25 Te Hibruwanen: “bulbulen” ka kaluwasan te lalag ne “Isaw.”

idad ni Isaak te miglesut sikandan.

Ka pegbelegye ni Isaw te katenged din isip panganey

²⁷Te migtulin e ka me bate, neyimu ne meinges ne mannitingen si Isaw. Egkeupian sikandin ne egleug-leug diye te me kamet, piru si Hakub, maleman wey diye de eg-uugpe te baley. ²⁸Pinalangge ni Isaak si Isaw su egkeupian sikandin ne egkeen te keingesan din, piru pinalangge degma si Hakub ni Ribika.

²⁹Sabeka ne aldew, mig-uli si Isaw ka migpanitingen ne amane e eggutasi, wey nakasalengan sikandin te migsusuba si Hakub te malalab ne bengag ne insabawan. ³⁰Migkahiyen din si Hakub, “Pakeena a nikeykew te sika se malalab ne insabawan nu su amana ad eggutasan.” (Purisu in-immuan si Isaw ki Idum.^{cp})

³¹Piru migtabak si Hakub, “Wey ku re egpakeena sikeykew ke igbehey nu keddi ka katenged nu isip panganey.”

³²Ne migkahi si Isaw, “Uya, igbehey ku! Nekey-a ka karuan te katenged ku isip panganey ke egkapatey a te gutas kuntee?”

^{33cq}Migtabak si Hakub, “Pahunlibet ke pa ne igbehey nu keddi ka katenged nu.”

Sikan naa ka nakapahunlibet si Isaw ne igbehey rin e diye ki Hakub ka katenged din isip panganey. ³⁴Ne imbehayan e sikandin ni Hakub te paan wey te insabawan din ne bengag. Te nakakeen e wey nekeinum e si Isaw, miggipanew e sikandin. Iling due ka pegbalahad ni Isaw te katenged din isip panganey.

26

Ka peggalin ni Isaak diye te Girara

¹Te seeye ne timpu, due bitil co. 25:26 Te Hibruwanen: “inggen-geenan din ka palu” ka kaluwasan te lalag dan ne “Hakub.”
cp. 25:30 Te Hibruwanen: “malalab” ka kaluwasan te lalag ne “Idum.”
cq. 25:33: Hib 12:16.

te seeye ne inged, iling te neyitabu te timpu pad ni Abraham. Sikan naa ka miggendiye si Isaak te Girara ne mig-ugpaan ni Abimilik ne Hari te me Pilistihanen. ²Ne migpakita ka Magbebaye ne Manama ki Isaak ne migkahi, “Kene ka eggendiye te lhiptu. Palunggehaat ka te inged ne egpeugpaan ku keykew. ^{3c}Kayi ke pa ugpe su egdumaan ku sikeykew wey epanalanganin. Igbehey ku keykew wey diye te me kabuhalan nu ka seini ne tane ne insaad ku diye te amey nu ne si Abraham. ⁴Egpmasalihen ku ka me kabuhalan nu ne iling kasalig te me bituen diye te langit, wey igbehey ku kandan ka seini se intiru ne inged. Pinaahi te kabuhalan nu, epanalanganin ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane. ⁵Su migtuman si Abraham te me balaud ku wey te langun ne insuhu ku kandin.”

⁶Purisu, diye mig-ugpe si Isaak te Girara. ^{7cs}Te mig-insaan sikandin te me lukes ne mahinged te seeye ne inged meytenged te asawa rin, ware sikandin migpangguhud te malehet su naaldeh sikandin. Migkahi sikandin te atebey rin si Ribika su nekeisip sikandin ne kema ke eggimatayan din eyew eg-ahawen ka asawa rin, su mateles sikandin ne malitan. ⁸Ne

mig-ugpe si Isaak diye te bayew e naluhey ne timpu. Due sabeka ne aldew ne migpamintana si Abimilik ne Hari te me Pilistihanen, wey nakita rin ne migpaleglehengey si Isaak wey si Ribika. ⁹Purisu, impeumew rin si Isaak wey migkahian, “Asawa nu bes sikandin! Mania te migkahi ka ne atebey nu sikandin?”

Ne migtabak si Isaak, “Uya su naaldeh a ne eggimatayan a nikaniyu eyew eg-ahawen niyu sikandin.”

¹⁰Migkahi si Abimilik, “Mania te neyimu nu seini kayi te kanami? Etuwey ke migguliran sikandin te sakup ku, nakasale key e perem ligkat ded keykew.” ¹¹Nataman, impanpanayan ni Abimilik ka langun ne etew ne migkahi, “Minsan hentew ne egdereet te seini ne lukes wey te asawa rin, eggimatayan sikandin.”

¹²Ne migpamula si Isaak te seeye ne inged wey mahatus (100) ne lupi ka nahaani rin te seeye ne leg-un, su impanalanganin sikandin te Magbebaye ne Manama. ¹³Naratu sikandin wey natimtimulan pad ka

cr. 26:3-4: Hin 22:16-18.

cs. 26:7: Hin 12:13; 20:2.

karatuan din taman te suble e sikandin ne meyaman. ¹⁴Migmasalig e ka me karniru rin, me kambing, me baka, wey me uripen din. Tenged due, nasekel ka me Pilistihanen ki Isaak, ¹⁵wey imbunbunan dan te tane ka me belun ne ingkali re dengan te me uripen te amey rin ne si Abraham.

¹⁶Ne ingkahiyen ni Abimilik si Isaak, “Awe kew e kayi su madmaresen kew e kanami.” ¹⁷Sikan naa ka mig-awe e si Isaak diye wey diyad e mig-ugpe te Napu te Girara. ¹⁸Due degma me belun diye ne impakaliyan te amey rin dengan ne imbunbunan e te me Pilistihanen. Ne impakaliyan din ded man-e seeye wey impeiling din ded ka me ngaran te me belun te ingngaran dengan te amey rin.

¹⁹Te nangekali e ka me suluhuanen ni Isaak diye te napu, nakakita sikandan te sebseb. ²⁰Piru in-ehetan sikandan te me talagtameng ne me matig-Girara wey migkahiyen te kandan kun ka seeye ne weyig. Purisu, migngaranan ni Isaak ka belun te Isik^{ct} su in-ehetan sikandin te me matig-Girara.

²¹Ne migkekali e man-e ka me suluhuanen ni Isaak te lein

ne belun. Piru migpaap-apuley red man-e sikandan meytenged te belun. Purisu, migngaranan ni Isaak ka belun te Sitna.^{cu} ²²Ne miggalin e man-e ensi Isaak wey migpakekali e man-e sikandan te lein ne belun. Nataman, warad sikandan eheti te me mahinged meytenged te seeye ne belun. Purisu, migngaranan ni Isaak ka belun te Rihubut^{cv} su migkahi sikandin, “Kuntee, imbehayan kid e te kaligwangan te Magbebaye ne Manama ne eg-ugpe kayi te seini ne inged, wey meupiy e ka peg-ugpe ta kayi.”

²³Ne miggalin e man-e ensi Isaak diye te Birsiba. ²⁴Te pegginguma rin diye te seeye ne karusileman, migpakita ka Magbebaye ne Manama kandin ne migkahi,

“Sikeddi ka Manama te amey nu ne si Abraham.

ct. 26:20 Te Hibruwanen: “pegpaap-apuley” ka kaluwasan te lalag ne “Isik.”

cu. 26:21 Te Hibruwanen: “pegkasilag” ka kaluwasan te lalag ne “Sitna.”

cv. 26:22 Te Hibruwanen: “kaligwangan” ka kaluwasan te lalag ne “Rihubut.”

Kene ka kaaldek su egdumaan ku
sikeykew.

Egpanalangingan ku sikeykew wey
egpamasuluhen ku ka

me kabuhalan nu

tenged te suluhuanen ku ne si
Abraham.”

²⁵Nataman, miggimu si Isaak te altar
ne eg-unturan te egtutungen wey diye
din e man-e sayaa ka Magbebaye ne
Manama. Ne migpasasindeg sikandin
te balungbalung diye wey impakekali
rin e man-e ka me suluhuanen din te
belun.

Ka kasabutan enni Isaak ki Abimilik

^{26cw}Sabeka ne aldew, miggendiye
ki Isaak si Hari Abimilik puun te
Girara ne migparumeey ki Ahusa ne
talagtambag kandin wey si Pikul ne
pangulu te me sundalu rin. ²⁷Ne
mig-inse si Isaak diye te kandan,
“Mania te miggendini kew keddi
kuntée te egdumut kew ma keddíey
wey indeldel e pad man-e nikaniyu?”

²⁸Migtabak sikandan, “Napamalehetan
ney e kuntée ne egdumaan ka
te Magbebaye ne Manama. Sikan
naa ka nakasuman-suman key ne
eggimu te kasabutan kayi te keykew.
Egkeupian key ne egsaad ka ²⁹ne
kene key nikeykew egdereetan, su
ware ney ma degma sikeykew dereeti.
Layun ne meupiya ka innimu ney
keykew wey meupiya ka peg-awe nu.
Ne kuntée, impanalangingan kad te
Magbebaye ne Manama!” ³⁰Seeye naa
ka miggilutuan sikandan ni Isaak te
dakel, ne nangekeen e wey nangiinum
e sikandan. ³¹Te seup ne aldew, te

cw. 26:26: Hin 21:22.

maselem-selem pad, migpeyimuwey e sikandan te kasabutan. Nataman, impaligkat e sikandan ni Isaak ne meupiye e se me geyinawa.

³²Te sikan de iya ne aldew, migginguma ka me suluhuanen ni Isaak eyew egkahi kandin te due weyig te belun ne ingkaliyan dan. ³³Ne migngaranan ni Isaak ka belun te Siba.^{cx} Purisu, ingngaranan ded te Birsiba ka seeye ne inged taman kuntee.

Ka peg-asawa ni Isaw te daruwa
ne Hitihanen

³⁴Te hep-at e ne pulu (40) ka idad ni Isaw, nakaasawa sikandin te daruwa ne Hitihanen, si Hudita ne anak ni Biiri wey si Basimat ne anak ni Ilun. ³⁵Piru meyrirap ka peg-ugpe enni Isaak wey ni Ribika tenged te me asawa ni Isaw.

27

Ka pegpanalangin ni Isaak ki
Hakub

¹Ne nabuyag e si Isaak wey kenad e egpakakita sikandin. Sabeka ne aldew, impeumew rin ka panganey ne anak din ne si Isaw wey migkahiyen din, “Tatul!” Ne migtabak si Isaw, “Nekey, Ame?”

²Ne migkahi si Isaak, “Kuntee, buyag ad e wey te kene egkaluhey, egpatey ad. ³Kua nu ka panganiban nu, ka piet wey me busug. Hendiye ka te mabbenes wey panitingini e pa. ⁴Pegkapenga ne hilutui ad te mananam ne sere ne igkatelesi ku te egkeen, wey uyana nu kayi su egkeen a. Egkataman, egpanalanganin ku sikeykew te kene e pad egkapatey.”

⁵Piru migpammineg bes si Ribika te peglalag ni Isaak ki Isaw. Sikan naa, te nekeyipaneu e si Isaw ka egpanitingen, ⁶migkahiyen ni Ribika ka anak din ne si Hakub, “Nakarineg a te amey nu ne migkahiyen din ka kakey nu ne si Isaw ⁷te egpepanitingen wey egpeyilutuan sikandin te mananam ne sere su egkeenen din. Egkataman, egpanalanganin din e si Isaw diye te tangkaan te Magbebeye ne Manama

cx. 26:33 Te Hibruwanen: “saad” ka kaluwasan te lalag ne “Siba.”

te kene pad sikandin egpatey. ⁸Purisu, Tatu, tumana nu ka igsuhu ku keykew. ⁹Hendiye ka te me kambing wey angey ka te daruwa ne mallambeg ne nati su eggilutuan ku ka amey nu te mananam ne keenen ne igkatelesi rin te egkeen. ¹⁰Egkataman, uyana nu seini diye te amey nu. Ke egkakeen din e seini, egkapanalanganin kad nikandin te kene din pad egpatey.”

¹¹Piru migtabak si Hakub te iney rin, “Bulbulen si Isaw piru malurung a mule. ¹²Kema ke eggsamsamen a ni Ame ne egkanengnengan din ne eg-akalan ku sikandin, wey egdilusen ad nasi nikandin.”

¹³Ne migkahi ka iney rin, “Tatu, sikeddi ka egparilus ke egdilusen ka nikandin, tumana nu re iya ka inalag ku. Na, hipanew kad wey angey kad te kambing.” ¹⁴Sikan naa ka mig-angey e si Hakub te daruwa ne kambing wey miggilutu e ka iney rin te mananam ne pegkeen ne igkatelesi te amey rin te egkeen. ¹⁵Ne ingkuwa ni Ribika ka subla ne mateles ne kumbale ni Isaw ne intines diye te baley wey impasaluub din e ki Hakub. ¹⁶Imbukusan din te laplap te kambing ka me belad ni Hakub wey ka lieg din ne malurung. ¹⁷Ne imbehey rin e ki Hakub ka

mananam ne pegkeen wey paan ne inggilutu din.

¹⁸Seeye naa, miggendiyad e si Hakub te amey rin ne migkahi, “Ame!”

Ne migkahi si Isaak, “Seini e red. Hentew kaa, Tatu?” ¹⁹Migtabak si Hakub, “Si Isaw a, ka panganey ne anak nu. Natuman ku ka insuhu nu keddi. Na Ame, enew kad wey keen kad e kayi te mahintalunan ne ngalap su eyew egpanalanganin ad nikeykew.” ²⁰Piru mig-inse si Isaak, “Mania te mahaan ke re nekeutel, Tatu?”

Ne migtabak si Hakub, “Inbulihan a te Magbebaye ne Manama nu.”

²¹Ne migkahiyen ni Isaak si Hakub, “Hendini ka eyew egpakasamsam a keykew, su eyew egkanengnengan ku ke si Isaw ke naa iya.” ²²Sikan naa ka migdani-rani si Hakub diye te amey rin wey insamsam e sikandin te amey rin te migkahi, “Iling te laheng ni Hakub ka laheng nu, piru ka belad nu, iling te belad ni Isaw.” ²³Ware neileyi ni Isaak si Hakub su bulbulen ka belad din iling te belad ni Isaw. Ne egpanalanganin din e perem si Hakub ²⁴piru mig-inse pad man-e sikandin, “Si Isaw ka iya?”

Ne migtabak si Hakub, “Uya, sikeddi iya.”

²⁵Ne migkahi si Isaak, “Sendari ad e te ngalap ne inggilutu nu. Ke egkakeen kud e sika, egpanalangingan kud sikeykew.” Ne insendad e seeye ni Hakub wey insendaran din pad man-e te binu, ne migkeen e sikandin wey mig-inum. ²⁶Nataman, migkahi si Isaak, “Hendini ka, Tatu, wey hareki a.” ²⁷^{cy}Sikan naa ka migdani-rani si Hakub ne miggarek ki Isaak. Te nakaarek e si Isaak te ngareg te kumbale din, henduen pad ne impanalangingan din si Hakub te migkahi,

“Ka ngareg te anak ku

nekeiling te ngareg te kabenesan

ne impanalangingan te Magbebaye ne Manama.

²⁸Egbehayan ka te Manama te demmug ne egligkat diye te langit,

wey egkeuyahan te pinamula ka kamet nu kayi te ampew te tane,

wey egmatubung ka te keenen wey binu.

²⁹^{cz}Egkeyimu ne suluhuanen nu ka me nasud,

wey egpamakey sikandan keykew.

Egpakabuut ka te karumaan nu,

cy. 27:27-29: Hib 11:20.
cz. 27:29: Hin 12:3.

wey egpeiluk-iluk sikandan keykew.

Egdilusen seeye se egdilus
keykew,

wey egpanalanganin seeye se egpanalanganin
keykew.”

Ka pegpeyimmimenew ni Isaw
te panalanganin ni Isaak

³⁰Te nekeimpus e si Isaak ka egpanalanganin ki Hakub, mig-awe e si Hakub diye te amey rin. Ne neiyuhan de iya sikandin ni Isaw te migpanitingen. ³¹Miggilutu degma sikandin te mananam ne pegkeen wey in-uyan din e seeye te amey rin. Ne migkahi sikandin, “Ame, enew kad wey keen kad e kayi te mahintalunan ne sere su eyew egpanalanganin ad nikeykew.”

³²Piru mig-insaan sikandin ni Isaak, “Hentew kaa?”

Migtabak sikandin, “Si Isaw a, ka panganey ne anak nu.”

³³Te sikan de, ingkelkel amana si Isaak ne migkahi, “Hentew naa ka migsendad e keddi te neutel rin ne mahintalunan? Nakabusan e re iya nikeykew ka migkeen dutu, wey napanalanganin kud sikandin. Ne kene kud seeye egkaawi.”

³⁴Te pegkarineg dutu ni Isaw, migpanaman e sikandin migpandalawit ne migkahi, “Ame! Panalanganin e red degma nikeykew!”

³⁵Piru migtabak si Isaak, “Ka hari nu bes ka miggendini ne mig-akal keddiey. In-ahew rin e ka panalanganin nu perem.”

^{36da}Migkahi si Isaw, “Malehet iya ne egngaranan sikandin ki Hakub,^{db} su kararuwa ad nikandin ahawi. In-ahew rin ka katenged ku isip panganey wey kuntee, in-ahew rin e man-e ka da. 27:36: Hin 25:29-34.
db. 27:36 Te Hibriwanen: “mig-eakal” ka maralem ne kaluwasan te lalag dan ne “Hakub.”

panalangin ku perem. Menua, warad nasame ne panalangin nu keddi?”

³⁷Ne migtabak si Isaak, “Kuntee, neyimu kud sikandin ne ahale nu wey egkeyimu ne suluhuanen din ka langun ne karumaan din. Egmatubung layun sikandin te keenen wey binu. Na, nekey bu naan de ka nasame ne igpakabehey ku keykew, Tatu?”

³⁸^{dc}Piru migpabulus si Isaw ka migpeyimmimenew te amey rin ne migkahi, “Warad iya panalangin nu keddi ne nasame, minsan deisek? Ame, panalangini e red degma nikeykew!” Ne migpanaman pad man-e si Isaw migpandalawit.

³⁹^{dd}Ne intabak sikandin te amey rin,

“Mariyu te egkeuyahan te pinamula ka egkeugpaan nu,

ne egligkat diye te langit.

⁴⁰^{de}Egkeuyag ka pinaahi te panganiban nu ne kampilan,

wey egpamakey ka te hari nu.

Piru ke eg-apul ka,

egpakaawe ka te pegmandu din.”

wey mariyu degma seini te demmug

dc. 27:38: Hib 12:17.
dd. 27:39-40: Hib 11:20.
de. 27:40: Hin 36:8; 2Har 8:20.

⁴¹Ne indumutan ni Isaw si Hakub su sikandin ka napanalanginan te amey rin. Migkahi sikandin diye te geyinawa rin, “Te kene egkaluhey, egpatey e si Ame. Ne due, eggimatayan ku si Hakub.”

⁴²Piru nahuhuran si Ribika meytenged te peglelalis ni Isaw, sikan naa ka impeumew rin e si Hakub wey migkahian, “Eglelalis ka te eggimatey te kakey nu ne si Isaw eyew egkabewu ka langet din keykew. ⁴³Purisu, Tatu, tumana nu ka lalag ku. Pallahuy ka diye te maama ku ne si Laban ne diye mig-ugpe te Haran. ⁴⁴Diye ke pa tagtaheed ugpe te kandin taman te egkabewu e ka langet te kakey nu keykew. ⁴⁵Ke egkalingawan din e ka innimu nu kandin, igpaangey ku re sikeykew. Su kene ne meupiya keddi ne egpekeglegse kew egkaawe kayi te keddi.”

Ka pegpeyippanew ni Isaak ki Hakub peendiye ki Laban

⁴⁶Ne migkahian ni Ribika si Isaak, “Kena ad perem egpakaantus te me Hitihanen ne in-asawa ni Isaw.

Ke egpakaasawa pad man-e si Hakub te Hitihanen ne mahinged ded kayi, meupiya pad ke egpatey ad.”

28 ¹Ne impeumew ni Isaak si Hakub wey impanalanginan din. Ne impanpanayan din sikandin te migkahi, “Kene ka asawa te malitan ne kayi ne mahinged te Kanaan. ²Hendiye ka te Padan-aram, diye te baley te apu nu ne si Bituil ne amey te iney nu. Ne diye ka mule asawa te sabeka ne anak te anggam nu ne si Laban. ³Egpanalanginan ka te Amana ne Maresen ne Manama wey egbehayan ka nikandin te masalig ne anak su eyew egkeyimu ka ne amey te masalig ne nasud. ^{4df}Iggalin perem te Manama diye te keykew wey peendiye te me kabuhalan nu ka panalangin ne imbehey rin ki Abraham eyew sikeykew ka egpakakamuney te seini se migtagtaheeran nu te eg-ugpe, ne imbehey te Manama diye ki Abraham.” ⁵Nataman, impeyippanew e ni Isaak si Hakub diye te Padan-aram ne mig-ugpaan te anggam din ne si Laban ne anak ni Bituil ne matig-Aramiya. Si Laban maama ni Ribika ne iney enni Hakub wey Isaw.

df. 28:4; Hin 17:4-8.

Ka peg-asawe e man-e ni Isaw

⁶Nakarineg si Isaw ne impanalangingan ni Isaak si Hakub wey impeendiye te Padan-aram eyew diye egpaasawaa. Nakarineg degma sikandin ne impanpanayan si Hakub te pegpanalagin kandin ne kene eg-asawa te malitan ne matig-Kanaan. ⁷Nanengnengan man-e ni Isaw ne migtuman si Hakub te ingkahi te amey wey iney rin kandin wey miggendiyad e te Padan-aram. ⁸Ligkat dutu, nanengnengan e ni Isaw ne egkeepes ka amey rin te me malitan ne matig-Kanaan. ⁹Purisu, miggendiyad e si Isaw te anggam din ne si Ismail wey migduruwey e man-e ki Mahalat. Talaari si Mahalat wey si Nibayut ne me anak ni Ismail ne anak ni Abraham.

Ka taheinep ni Hakub diye te Bitil

¹⁰Ne mig-awe e si Hakub diye te Birsiba wey miggendiyad te Haran. ¹¹Te peglineb te aldew, nekeume e

sikandin diye te sabeka ne inged wey diye pad sikandin miggirehe. Migkuwa si Hakub te batu ne eg-ulunanan din wey miggibat e su eglipereng e. ^{12dg}Ne nakataheinep sikandin ne due haheran ne nakapabunsud diye te tane ne nekeuma diye te langit. Nakita rin ne due me panalihan te Manama ne migmamaneyik wey migmamaneug te seeye ne haheran. ^{13dh}Nakita rin degma ka Magbebaye ne Manama ne migsasindeg diye te lenged din ne migkahi, “Sikeddi ka Magbebaye, ka Manama te apu nu ne si Abraham wey Manama degma te amey nu ne si Isaak. Igbehey ku keykew wey peendiye te me kabuhalan nu ka seini ne tane ne miggibatan nu. ^{14di}Keureme, masulug ka me kabuhalan nu ne egpekeiling te alinepung kayi te tane. Egpekeempet sikandan diye te igsile wey iglineb, wey diye te igkahibang wey igkakawanan ne balabahan dapit te igsile. Pinaahi keykew wey te me kabuhalan nu, egpanalangingan ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane. ¹⁵Tantanuri nu ne egdumaan ku sikeykew wey egbantayan ku sikeykew minsan hendei ka egbaye. Keureme, igpalibed ku red sikeykew te seini ne

dg.	28:12: Huw 1:51.
dh.	28:13: Hin 13:14-15.
di.	28:14: Hin 12:3; 22:18.

tane. Kene ku sikeykew eg-engkeran taman te egkatuman e ka langun ne insaad ku keykew.”

¹⁶Ne nekeyimate e si Hakub wey nakakahi, “Kayi bes ka Magbebaye ne Manama te seini ne inged, piru wara a mule nakanengneng.” ¹⁷Naalde sikandin ne migkahi, “Egkaaldekan ka seini ne inged! Ugpaan bes iya seini te Manama wey gumawan peendiye te langit.”

¹⁸Ne migselem-selem mig-enew si Hakub wey ingkuwa rin ka batu ne in-ulunanan din wey impasasindeg din eyew egkeyimu ne eglimlimuan. In-itisian din seeye te lana te ulibu su eyew egkeyimu ne matulus. ¹⁹Ne migngaranan din ka seeye ne inged te Bitil,^{dj} piru Lus dengan ka ngaran dutu. ²⁰Ne migsaad si Hakub ne migkahi, “Ke egdumaan a nikeykew Manama wey egbantayan a nikeykew te seini ne peggipanew ku, wey ke egbehayan a nikeykew te egkeenen, manggad, ²¹wey ke meupiya ka peg-uli ku diye te baley te amey ku, eg-ileen kud sikeykew Magbebaye ne Manama ne keddiey ne Manama. ²²Ne seini se batu ne impasasindeg ku, iyan tuus ne kayi ka ugpaan nu. Ne igbehey ku keykew

ka igkasapulu ne baad te langun ne igbehey nu keddiey.”

29

Ka pegginguma ni Hakub diye te baley ni Laban

¹Ne migpabulus si Hakub ka miggipanew taman te nekeuma rin e diye te inged te matig-igsile. ²Te diyad e sikandin, due nakita rin ne tatelu ne punduk te karniru ne migbuluku diye te lenged te belun ne egsaksakuhan te igpeinum te me ayam. Ne ka belun, intel-eban te dakel ne batu. ³Due batasan dan ne emun egkalibulung e ka langun ne me karniru, human pad egbekaren te me talagtameng te karniru ka batu ne intel-eb te belun. Ke egpekeimpus e sikandan ka egpeinum te me karniru, iglibed dan ded man-e igtel-eb ka batu diye te belun.

⁴Mig-insaan ni Hakub ka me talagtameng, “Me suled, hendei kew ne mahinged?” Migtabak sikandan, “Matig-Haran key.”

dj. 28:19 Te Hibruwanen: “baley te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Bitil.”

⁵Mig-insaan din e man-e sikandan, “Nekeila kew naa te etew ne egngaranan ki Laban ne apu ni Nahur?”

Migtabak sikandan, “Uya.”

⁶Mig-insaan din e man-e sikandan, “Menua sikandin?” Ne migtabak sikandan, “Meupiya ma. Pitew ka, sikan bes en iya ka anak din ne si Rakil ka eg-uyan te karniru te amey rin.”

⁷Migkahi si Hakub, “Kene pad ne eleg ne timpu ne eglibulungen ka me karniru su maaldew pad, meupiya pad ke egpeinumen niyud kuntee wey egpepanabtaben pad man-e.”

⁸Piru migtabak sikandan, “Kene ney pad egpeinumen ka me karniru ke kene pad egkalibulung langun. Ke egkalibulung e langun, henduen pad ne egbekaren ney ka batu ne intel-eb te belun eyew te pegpeinum te me karniru.”

⁹Te sasangan pad ne egpalalahey sikandan, nekeume e si Rakil ka mig-uyan te me karniru te amey rin, su sikandin ma ka talagtameng te karniru. ¹⁰Te pegkakita ni Hakub te atebey rin ne si Rakil ne anak te anggam din ne si Laban, wey te me karniru rin,

miggendiyad sikandin te belun wey imbekad din e ka batu ne intel-eb dutu wey impeinum din e ka me karniru te anggam din. ¹¹Nataman, miggarekan din si Rakil wey nakasinehew sikandin ka neyinghinges. ¹²Ne migkahian din si Rakil, “Maama a nikeykew su anak a ni Ribika ne atebey te amey nu.”

Sikan naa ka mig-uli e si Rakil ne migpallahuy wey migpangguhuran din e ka amey rin. ¹³Te pegkarineg ni Laban meytenged te peglepew ni Hakub, migpallahuy e degma sikandin ka egsinug-ung te anaken din. Migkepkepan din si Hakub wey miggarekan, wey induma rin e diye te baley. Te nekeuma a ran e diye, migpanugtulan e ni Hakub si Laban te langun ne neula-ula rin. ¹⁴Nataman, migkahi si Laban, “Ew, amana ki bes pad iya!”

Ka peg-asawa ni Hakub engki
Liya wey ki Rakil

Te senge bulan e si Hakub ka mig-ugpe diye, ¹⁵migkahian sikandin ni Laban, “Minsan anaken ku sikeykew, kene egkaayun ne ware igbayad ku te

peggimu nu kayi. Na, kahii a ke nekey ka igkeupii nu ne igbayad ku keykew?”

¹⁶Ne due daruwa ne anak ni Laban ne mengebay; si Liya ka kakey wey si Rakil ka hari. ¹⁷Mateles ka mata ni Liya, piru si Rakil, pangngawakan wey subla pad ne mateles.

¹⁸Tenged te due geyinawa ni Hakub ki Rakil, migtabak sikandin, “Eggimu a kayi te keykew seled te pitu ne leg-un ke igpaasawa nu keddi si Rakil.”

¹⁹Ne mig-uyun si Laban ne migkahi, “Meupiya pad ke sikeykew ka igpaasawa ku kandin du te duma ne lukes. Purisu, uugpe kad iya kayi te keddiey.” ²⁰Sikan naa ka migpanganuhang e si Hakub seled te pitu ne leg-un eyew egkaasawa rin si Rakil. Piru tenged te dake ka geyinawa rin diye te ki Rakil, iling te pila re ne aldew ka kaluhayan diye te isip ni Hakub.

²¹Nataman, migkahiyen ni Hakub si Laban, “Ibehey nud keddi ka anak nu su eyew egpekeg-asawa key e, su natuman e ka pitu ne leg-un.” ²²Sikan naa ka migsahakeen si Laban wey ingginggat din ka langun ne mig-ugpe

te seeye ne inged. ²³Piru te seeye ne marusilem, si Liya ka in-uyan ni Laban eyew egpewuliran ki Hakub, wey kene ne si Rakil. ²⁴(Ne imbehayan ni Laban si Liya te uripen din ne malitan ne si Silpa ne igpeuripen kandin.) ²⁵Te pegkamaselem e, iyan igkateu-teu ni Hakub te si Liya bes ka newuliran din. Ne migkahiyen din si Laban, “Mania te neyimu nu seini kayi te keddi? Si Rakil ka impanganuhangan ku keykew. Mania te inlimbungan a nikeykew?”

²⁶Ne migtabak si Laban, “Ware batasan ney kayi ne eggun-aan egpaasawei ka hari du te kakey. ²⁷Tahad ke pa ne egkeimpusan ka senge simana ne sahakeen te seini ne kasal su igpaasawa ku red iya keykew si Rakil. Piru wey re ke eg-uyun ka ne egpanganuhang ke pad man-e seled te pitu red ne leg-un.”

²⁸Ne mig-uyun si Hakub ne egpanganuhang pad man-e sikandin seled te pitu ne leg-un. Te neimpusan e ka senge simana ne pegsahakeen te kasal ran ki Liya, impaasawe e man-e ni Laban ki Hakub si Rakil. ²⁹(Imbehayan ni Laban si Rakil te malitan ne uripen din ne si Bilha eyew igpeuripen kandin.)

³⁰Sikan naa ka migpewulirey e degma si Hakub ki Rakil, wey subla pad ka geyinawa rin ki Rakil du te geyinawa rin ki Liya. Migpabulus sikandin ka migpanganuhang ki Laban seled te pitu pad man-e ne leg-un.

Ka me anak ni Hakub

³¹Nakita te Magbebaye ne Manama ne ware geyinawei ni Hakub si Liya, sikan naa ka impaanak din si Liya. Piru ware din paanaka si Rakil. ³²Ne naberes si Liya wey nakaanak te lukes. Migngaranan din ka bate ki Rubin^{dk} su migkahi sikandin, “Nakakita ka Magbebaye ne Manama te keyirapan ku, wey kuntee, eggeyinawaan ad te asawa ku.” ³³Nataman, naberes e man-e si Liya wey nakaanak ded man-e te lukes. Migngaranan din ka bate ki Simyun^{dl} su migkahi sikandin, “Tenged te narineg te Magbebaye ne Manama ne ware e pad geyinawei te asawa ku, imbehayan e red nikandin te igkarangeb ne anak ne lukes.” ³⁴Nataman, naberes e man-e si Liya wey lukes ded man-e ka anak din. Migngaranan din ka bate ki Libi^{dm} su

migkahi sikandin, “Kuntee, egkasabeka key e ka alunggun, su nakaanak key e te tatelu ne lukes.” ³⁵Nataman, naberes e man-e si Liya wey lukes ded man-e ka anak din. Migngaranan din ka bate ki Huda^{dn} su migkahi sikandin, “Kuntee, egsayeen ku ka Magbebaye ne Manama.” Nataman, ware pad man-e mig-anak sikandin.

30 ¹Te pegkanengnengi ni

Rakil ne kene iya sikandin eg-anak, neimme e sikandin te kakey rin. Ne migkahiyen din si Hakub, “Paanaka a nikeykew. Ke kene, egpatey a iya.”

²Nabelu si Hakub ki Rakil ne migkahi, “Manama a? Sikandin ka ware migpaanak keykew!”

³Ne migkahi si Rakil, “Seini red ka uripen ku ne si Bilha. Huliri nu sikandin su eyew ligkat kandin

dk. 29:32 Te Hibruwanen: “nakakita sikandin te keyirapan ku” ka kaluwasan te lalag ne “Rubin.”

dl. 29:33 Te Hibruwanen: “ka egpakarineg” ka kaluwasan te lalag ne “Simyun.”

dm. 29:34 Te Hibruwanen: “egkasabeka sikandan” ka kaluwasan te lalag ne “Libi.”

dn. 29:35 Te Hibruwanen: “egsaye” ka kaluwasan te lalag ne “Huda.”

duen ded anak ku.” ⁴Sikan naa ka impaasawe e ni Rakil si Bilha ki Hakub wey ingguliran din e si Bilha. ⁵Ne naberes si Bilha wey nakaanak sikandin te lukes ne anak dan ki Hakub. ⁶Ne migngaranan ni Rakil ka bate ki Dan^{do} su migkahi sikandin, “Neyid-u red ka Manama keddiey! Narineg din ka peg-ampu ku su imbehayan a nikandin te lukes ne anak.” ⁷Nataman, naberes e man-e si Bilha wey nakaanak ded man-e te igkarangeb ne lukes ne anak dan ki Hakub. ⁸Ne migngaranan ni Rakil ka bate ki Naptali^{dp} su migkahi sikandin, “Nekeg-ehet key amana te kakey ku piru migpanalu a.”

⁹Te pegkanengnengi ni Liya ne kene pad man-e sikandin eg-anak, impaasawa rin e degma ka uripen din ne si Silpa ki Hakub. ¹⁰Nataman, nakaanak si Silpa te lukes ne anak dan ki Hakub. ¹¹Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Gad^{dq} su migkahi sikandin, “Meupiya se kulis ku.” ¹²Nataman, nakaanak e man-e si Silpa te igkarangeb ne lukes ne anak dan ki Hakub. ¹³Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Asir^{dr} su migkahi sikandin, “Subla a ne nahale! Kunttee, egngengaranan a te me malitan te mahalew.”

¹⁴Te tinggaani e te trigu, miggendiye si Rubin te kamet wey nakakita rin te palisel ne hilamunen ne egngaranan te “mandragura” diye, wey in-uyan din e seini diye te iney rin ne si Liya. Te pegkakita dutu ni Rakil migkahiyen din e si Liya, “Egbuyu a te mandragura te anak nu.”

¹⁵Piru migtabak si Liya, “Kene bes pad ne eleg ka peg-ahew nu te asawa ku? Kunttee egkuen nud e man-e ka mandragura te anak ku?”

Ne migkahi si Rakil, “Ke egbehayan a nikeykew te mandragura, egkaayun ne egpekewulid ka ki Hakub kangkuwa ne karusileman.” ¹⁶Te maapun e, insinug-ung de ni Liya si Hakub te peg-uli din puun te kamet. Ne migkahiyen ni Liya si Hakub, “Keilangan ne diye ka eggirehe te keddi te seini ne karusileman su migbayaran kud e sikeykew te mandragura ne nakita te anak ku.” Purisu, si Liya ka migguliran

do. 30:6 Te Hibuwanen: “eggukum” ka kaluwasan te lalag ne “Dan.”

dp. 30:8 Te Hibuwanen: “samuk ku” ka kaluwasan te lalag ne “Naptali.”

dq. 30:11 Te Hibuwanen: “meupiya se kulis” ka kaluwasan te lalag ne “Gad.”

dr. 30:13 Te Hibuwanen: “egkahale” ka kaluwasan te lalag ne “Asir.”

ni Hakub te seeye ne karusileman.

¹⁷Ne intabak te Manama ka peg-ampu ni Liya wey naberes e man-e sikandin wey nakaanak e te igkalimma ne lukes ne anak dan ki Hakub. ¹⁸Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Isakar^{ds} su migkahi sikandin, “In-unahan a te Manama su imbehey ku ma ka uripen ku diye te asawa ku.” ¹⁹Nataman, naberes e man-e si Liya wey miglesutan e te igkeen-em ne lukes ne anak dan ki Hakub. ²⁰Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Sabulun^{dt} su migkahi sikandin, “Imbehayan a te Manama te meupiya ne dasag. Kuntée eggeyinawaan ad e te asawa ku su hen-em man-e ka anak ney ne neelin ne me lukes.” ²¹Nataman, nakaanak e si Liya te malitan ne migngaranan din ki Dina.

²²Ne ware nalingawi te Manama si Rakil. Purisu, intabak din ka peg-ampu ni Rakil wey nakaanak e sikandin. ²³Nataman, naberes e sikandin wey nakaanak sikandin te lukes wey migkahi, “In-awe e te Manama ka pegkeyilew ku.” ²⁴Ne migngaranan din ka bate ki Husi^{du} su migkahi sikandin, “Egbehayan e pad perem te Magbebaye ne Manama te duma ne anak ne lukes.”

Ka pegpasabutey ni Hakub ki Laban

²⁵Te ware pad naluhey si Rakil ka miglesutan ki Husi, migkahian e ni Hakub si Laban, “Peulia ad nikeykew diye te keddi ne inged. ²⁶Ibehey nud keddi ka me asawa ku wey me anak ku ne nabayaran kud te pegpanganuhang ku keykew su eg-uli ad e. Su nakanengneng ka ke immenu ku te pegtribahu kayi te keykew.”

²⁷Piru migtabak si Laban, “Ke egkaayun ne kene ke pa ubag awe kayi te keddi, su naantukan ku ne impanalanginan a te Magbebaye ne Manama tenged keykew. ²⁸Na, buyu ke re te igkeupii nu ne bayad su igbehey ku keykew.”

²⁹Ne migtabak si Hakub, “Nakanengneng ka ke immenu ku te peggimu kayi te

ds. 30:18 Te Hibuwanen: “unag” ka kaluwasan te lalag ne “Isakar.”

dt. 30:20 Te Hibuwanen: “dasag” ka kaluwasan te lalag ne “Sabulun.”

du. 30:24 Te Hibuwanen: “egtimul pad perem sikandin” ka kaluwasan te lalag ne “Husi.”

keykew wey nabuhal ka me ayam nu tenged te pegtangu ku. ³⁰Su dengan, te ware e pad miggendini, deisek de ka karatuan nu, ne kuntee, migdakil e ne subla. Su impanalanganin ka te Manama pinaahi te langun ne neyimu ku. Piru kuntee, keilangan ne iyan kud egtanguwen ka me asawa ku wey ka me anak ney."

³¹Ne mig-inse man-e si Laban, "Nekey-a ka igbayad ku keykew?"

Ne migtabak si Hakub, "Kene ne seleppi. Wey e re egpabulus ne egtangu te ayam nu ke egkabennalan ka te igkahi ku keykew. ³²Peendiyaa a nikeykew te me ayam nu kuntee eyew igsuwey kud ka langun ne me kambing ne balangbangan wey ka langun ne me karniru ne meitem. Sikan e ka ibayad nu keddi. ³³Te mewuri ne me aldew, egkanengnengan nu ke egkasalihan e naa wey se kene. Ke due egkiteen nu diye te me kambing ku ne kene ne balangbangan, wey ke due karniru ne kene ne meitem, egpakakahi ke naa te intakew ku sika diye te keykew."

³⁴Ne migtabak si Laban, "Uya. Eg-uyun a te ingkahi nu." ³⁵Piru te seeye ded ne aldew, insuwey ni Laban ka tagse kambing ne balangbangan

ne lukes wey beyan, lagkes ka me karniru ne meitem. Ne impatamengan din e seeye te me anak din ne lukes. ³⁶Impanguyan dan seeye te kariyuan ne tatelu ne aldew ka peggipaneu ligkat te ki Hakub. Ne si Hakub ka migtangu te duma ne me ayam ni Laban ne nasame.

³⁷Ne migkuwa si Hakub te meyilew ne me sugpang te kayu ne egngaranan te alamu, almindras, wey platanu, wey impanluwatan din ka kakiliran te me sugpang eyew due egpekeepus ne me maangkag diye te me sugpang. ³⁸Ne diye din itahu ka me sugpang ne inluwatan din te lenged te me tahanan te igpeinum te me ayam eyew egkiteen te me ayam ni Laban. Su egpaaharey ma sikandan ke eg-inum. ³⁹Sikan naa, ka me ayam ne naaharan diye te lenged te me sugpang ne due nekeepus ne maangkag, nakaanak sikandan te me balangbangan.

⁴⁰Te pegpaaharey te me karniru, insuwey ni Hakub ka me maangkag wey diye din ipatangke te me balangbangan wey me meitem ne ayam ni Laban. Sikan naa ka migmasalig ka ayam ni Hakub wey insuwey rin diye te me ayam ni Laban.

⁴¹Ne emun egmaaharey e ka me manekal-nekal ne me ayam, egkuen ni Hakub ka me sugpang ne diye igtahu te tangkaan dan eyew egkiteen dan.

⁴²Piru ware din tahui te me sugpang ka tangkaan te mahuye-guye ne me ayam. Te ware naluhey, neelin e ne mahuye-guye ka me ayam ni Laban, piru ka me ayam ni Hakub, neelin ne manekal-nekal. ⁴³Purisu, naratu e ne subla si Hakub. Migmasalig amana ka me uripen din, me karniru, me kambing, me kamilyu, wey me asnu.

31

Ka pegpallahuy enni Hakub puun ki Laban

¹Ne due narineg ni Hakub ne lalag te me lukes ne anak ni Laban ne migkahi, “Impanakawan ni Hakub ka amey ta wey naratu sikandin ligkat te impanakew rin diye te amey ta.” ²Ne nakita degma ni Hakub ne kenad ne meupiya ka pegsahipe ni Laban kandin, iling te dengan. ³Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye ne Manama, “Uli kad e diye te inged te amey nu, te apu nu wey karumaan nu, wey egdumaan ku sikeykew.”

⁴Sikan naa ka impeumew ni Hakub si Rakil wey si Liya ne egpeendiyeen te kandin diye te egpanpanabtaban te me ayam din.

⁵Migkahiyen din sikandan, “Nakita ku ne kenad ne meupiya ka pegsahipe te amey niyu keddi, iling te dengan. Piru indumaan a te Manama te amey ku. ⁶Nakanengneng kew te migpakannekal a ka miggimu diye te amey niyu. ⁷Piru in-akalan a nikandin su kasapulu din balbalawi ka bayad ku. Piru wara a balahara te Manama ne egde-deehen e re te amey niyu. ⁸Te pegkahi rin ne ka balangbangan ka igbayad din keddi, mig-anak degma ka langun ne kambing te balangbangan. ⁹Sikan naa ka in-angey te Manama ka ayam te amey niyu ne imbehey rin e keddi.

¹⁰“Te timpu ne migpallebag ka me beyan, nakataheinep a te due me balangbangan wey buling ne me kambing ne mig-ahad te me beyan ne kambing. ¹¹Ne migkahiyen a te panalihan te Manama diye te taheinep ku, ‘Hakub!’ Ne migtabak a, ‘Seini e red!’ ¹²Ne migkahi sikandin, ‘Pitawa nu, me balangbangan wey buling ne me kambing ka mig-ahad te me beyan. Innimu ku sika su nakita ku ka langun ne innimu ni Laban diye te keykew. ¹³Sikeddi ka Manama ne migpakita

keykew diye te Bitil, ka inged ne in-itan nu te lana te ulibu ka batu ne impasasindeg nu wey migsesaad ka degma keddi diye. Na, awe kad kayi wey uli kad e diye te inged ne migligkatan nu.’ ”

¹⁴Ne migtabak ensi Rakil wey si Liya, “Uya, su warad egkakuwa ney diye te amey ney ke egpatey sikandin. ¹⁵Kuntee, lapu key naan de diye te isip din. Su impabayaran key e nikandin wey naamin din e ka imbayad kanami. ¹⁶Kante e wey peendiye te me anak ta ka langun ne karatuan ne ingkuwa te Manama diye te amey ney. Purisu, himuwa nu ka innangen te Manama keykew.”

¹⁷Nataman, impeuntud e ni Hakub te me kamilyu rin ka me asawa rin wey me anak din. ¹⁸Impewun-a rin ipaalew ka me ayam din ne nakuwa rin diye te Padan-aram. Migligkat e sikandin ka eg-uli diye te inged te Kanaan, ne mig-ugpaan te amey rin ne si Isaak. ¹⁹Te seeye ne timpu, intakew ni Rakil ka me diyus-diyus ne egsimbeen te amey rin te iyug din te migpanabulug te me karniru rin. ²⁰Naakalan ni Hakub si Laban ne matig-Aramiya su ware din kahii ne eg-awe e sikandan. ²¹Migpallahuy e

ensi Hakub ne migpanguyan te langun ne karatuan din. Miglapas sikandan te Weyig ne Iyupratis ne miggendiyad te inged te Giliad.

Ka peglupug ni Laban ki Hakub

²²Te tatelu e ne aldew ka miglihad, nahuhuran e si Laban te migpallahuy ensi Hakub. ²³Te sikan de, impanlibulung din e ka me suled din wey inlupug dan e ensi Hakub. Napituwan sikandan ne aldew human dan neumaan ensi Hakub diye te bubungan te Giliad. ²⁴Piru te seeye ne karusileman, migpakita ka Manama ki Laban diye te taheinep ne migkahi, “Ayad-ayad ka te iglalag nu ki Hakub.” ²⁵Ne neumaan enni Laban ensi Hakub ka egpasasindeg te balungbalung dan diye te bubungan te Giliad, wey diyad iya degma sikandan migpasasindeg te balungbalung dan.

²⁶Ne migkahiyen ni Laban si Hakub, “Mania te mig-akalan a nikeykew? Mania te in-ahew nu ka me anak ku iling te egkarakep te me etew ne egpabunbunuey wey eg-uripenen? ²⁷Mania te mig-akalan a nikaniyu

wey miglunus kew migpallahuy? Ke migpataha kew pa, meupiya perem ka pegpaligkat ku kaniyu wey due perem peg-ulahing ne egkabales te tehunggu wey salurey. ²⁸Mania te wara a nikeykew pahareka te me anak ku wey te me apu ku? Keungelan seini se innimu nul! ²⁹Egkaayun ne egdereetan ku sikeykew kuntee, piru gabii te marusilem, migpakita keddi ka Manama te amey nu wey migkahiyen a nikandin, 'Ayad-ayad ka te iglalag nu ki Hakub.' ³⁰Nakanengneng a te mig-awe ka su naalimengawan kad amana diye te kaniyu, piru mania te impanakew nu ka me diyus-diyus ne egsimbeen ku?"

³¹Migtabak si Hakub, "Iyan ku impallahuy su naaldekan a ne kema ke egpehesen nu te eggawi ka me anak nu. ³²Piru meyitenged te nalaag ne me diyus-diyus nu, ka minsan hentew kayi te kanami ne egkitaan nu dutu, egkaayun ne eggimatayan sikandin. Kayi te tangkaan te me suled ta, tinurua nu ka minsan nekey ne keykew wey hawia nu." Piru ware nakanengneng si Hakub ne si Rakil bes ka migtakew te diyus-diyus te amey rin.

³³Ne migseled si Laban ka egpammitew te diyus-diyus din diye te

balungbalung ni Hakub, balungbalung ni Liya, wey diye te balungbalung te daruwa ne uripen ne duwey ni Hakub, piru ware din nakita ka me diyus-diyus din. Nataman, migseled e man-e sikandin diye te balungbalung ni Rakil. ³⁴Ne inggeles bes ni Rakil ka me diyus-diyus diye te sakang te kamilyu rin, wey migpinnuwan din seini. Purisu, ware nakita ni Laban seeye minsan neempet din e te migpammitew ka diye te seled te me balungbalung. ³⁵Ne migkahiyen ni Rakil ka amey rin, "Ame, kene ka egkabelu ne kena a egpakasasindeg kayi te tangkaan nu, su egbulanen a." Ne migpabulus-bulus pad si Laban ka egpammitew piru ware din iya nakita ka diyus-diyus din.

³⁶Ne nabelu e si Hakub ne migkahiyen si Laban, "Nekey bes ka seyyup ne neyimu ku? Nekey bes ka sale ku mania te inlupug a nikeykew? ³⁷Impanlekis nud e ka langun ne kasangkapan ku, duen naa nakita nu ne keykew? Na, ipapitew nu kayi te tangkaan te me suled ta ke due nakita nu ne keykew eyew egpekewukum sikandan ke hentew ka malehet kantal! ³⁸Seled te daruwa ne pulu (20) ne leg-un ne mig-uugpa a diye te keykew, warad iya sabeka ne kambing wey

ke karniru naa ne naawaan. Ne wara a iya degma nakahilang te minsan sabeka ne lukesan ne karniru nu. ³⁹Ka miggimatayan te me mahintalunan, imbullasan ku. Ware ku uyana diye te keykew eyew igpapatu ku ne kene ne keddi ne seyyup, su imbullasan ku red. Impabayaran nu keddi ka langun ne ayam nu ne impanakew te maaldew wey marusilem. ⁴⁰Dengan, in-antus ku ka meinit emun ke maaldew, wey ka maagsil emun ke marusilem, wey kene ne meupiya ka peglipereeng ku. ⁴¹Mig-uugpa a diye te keykew seled te daruwa ne pulu (20) ne leg-un. Sapulu wey hep-at (14) ne leg-un ka imbaya ku te daruwa ne anak nu, wey hen-em ne leg-un ka imbaya ku te me ayam nu. Piru sikeykew, kasapulu nu mule balbalawi ka bayad ku! ⁴²Ke wara a bulihi te Manama, ka Manama te apu ku ne si Abraham wey ka Manama te amey ku ne si Isaak, kema ke impaawa ad nikeykew ne ware inuayan. Piru nakita te Manama ka keyirapan ku wey ka meupiya ne himu ku, purisu gabii te marusilem insaparan ka nikandin.”

Ka kasabutan enni Hakub wey ki
Laban

⁴³Ne migtabak si Laban ki Hakub, “Seini se me malitan, me anak ku sikandan, wey seini se me bate, me apu ku. Ne ka me ayam, keddi ded degma. Ka langun ne egkakita nu, keddiey. Piru nekey naan pad kuntee ka egkeyimu ku te me anak ku wey te me apu ku? ⁴⁴Meupiya buwa ne eggimu ki naan de se daruwa te kasabutan. Ne egtetambu ki te me batu ne eglimlimuan ta ne pamalehet te kasabutan ta.” ⁴⁵Sikan naa ka migkuwa si Hakub te batu wey impes-ek din eyew egkeyimu ne eglimlimuan. ⁴⁶Ne insuhu ni Hakub ka karumaan din ne me lukes ne egpakuen te me batu ne igpatambu kandan. Ne nangeen e sikandan diye te lenged te me batu ne intambu. ⁴⁷Ne migngaranan ni Laban seeye te Higarsahaduta,^{dv} piru Galiid^{dw} mule ka ingngaran ni Hakub. ⁴⁸Migkahi si Laban, “Seini ne me batu ne intambu ne limlimuan ta iyan pamalehet te kasabutan ta.” Purisu, Galiid ka ingngaran dutu ne inged. ⁴⁹Migngaranan degma ka seeye ne inged te Mispa^{dx} su migkahi si Laban, “Egtanud-tanud ka

dv. 31:47 “Ka intambu ne eglimlimuan”
ka kaluwasan te Aramayik ne lalag ne “Higarsahaduta.”

dw. 31:47 “Ka intambu ne eglimlimuan”
ka kaluwasan te Hibruwanen ne lalag ne “Galiid.”

Magbebaye ne Manama te kasabutan ta ke egpekegsuway kid e. ⁵⁰Ke eg-ay-ayuwen nu ka me anak ku wey ke egduruwey ke pad man-e, minsan kena a egpakanengneng, piru ka Manama ka egpakanengneng su sikandin ka egpakakita kanta. ⁵¹⁻⁵²Seini se me batu ne impatambu ku wey ka sabeka ne batu ne impes-ek ka eglimlimuan ta ne pamalehet te kasabutan ta. Kena a egpakaliyu kayi eyew te pegdereet keykew, wey kene ka degma egpakaliyu kayi eyew te pegdereet keddiey. ⁵³Ka Manama te apu nu ne si Abraham wey te amey ku ne si Nahur, ne iyan degma Manama te amey ran ne si Tira, iyan eggukum ke hentew kanta ka egpakasale.” Ne migpahunlibet si Hakub te ngaran te Manama ne insimba te amey rin ne si Isaak. ⁵⁴Ne migpanubad si Hakub diye te bubungan wey impanginggat din ka langun ne karumaan din ne egkeen. Te nakakeen e sikandan, warad sikandan migweil diye te bubungan wey diyad nangirehe. ⁵⁵Te maselem-selem pad, napukew e si Laban wey migpangarekan din e ka me anak din wey me apu din wey impanalanginan din e sikandan. Nataman, mig-uli e sikandin.

32

Ka pegpeuyan ni Hakub te iggusey rin ki Isaw

¹Migpabulus si Hakub ka miggiapanew wey insinug-ung sikandin te me panalihan te Manama. ²Te pegkakita ni Hakub kandan, migkahi sikandin, “Seini ka me sundalu te Manama!” Purisu, migngaranan din ka inged te Mahanaim.^{dy}

³Ne due me suluhuanen ni Hakub ne impeendiye din ki Isaw ne kakey rin ne diye mig-ugpe te Siir, ka inged ne egngaranan degma te Idumiya. ⁴Igpahuhud din kandan ki Isaw ka lalag din. Migkahi sikandin, “Kahii niyu ka kakey ku te sikeddiey si Hakub, ka suluhuanen din ne diye mig-uugpe ki Anggam Laban wey ware pad nekeuli taman kuntee. ⁵Duen e me baka ku, me asnu, me karniru, me kambing, wey me uripen. Ne kahii niyu sikandin te insuhu ku iya sikaniyu diye te kandin

dx. 31:49 Te Hibuwanen: “sungkaleg te tamenganan” ka kaluwasan te lalag ne “Mispa.”
dy. 32:2 Te Hibuwanen: “daruwa ne kampu” ka kaluwasan te lalag ne “Mahanaim.”

eyew te peghangyu ne perem meupiy e ka pegsahepe din keddi.”

⁶Nataman, miglibed e ka me suluhuanen din ne migkahi, “Migkahiyane y e ka kakey nu ne si Isaw wey eggendinid e sikandin ka egsinug-ung keykew. Due hep-at ne gatus (400) ne duma rin ne me lukes.” ⁷Te sikan de, naaldekan a si Hakub wey napanseb. Purisu, imbaad din te daruwa ne punduk ka me etew rin wey me karniru rin, me kambing, me baka, wey me kamilyu. ⁸Su migsuman-suman sikandin ne emun ke egginguma si Isaw wey egdereetan din ka senge punduk, egpakapallahuy pad degma ka senge punduk.

⁹Ne mig-ampu si Hakub, “Manama te apu ku ne si Abraham wey te amey ku ne si Isaak, Magbebaye ne Manama, migsuhu ka keddi, ‘Uli kad e diye te inged nu wey karumaan nu, wey egpanalanginan ku sikeykew.’ ¹⁰Kena a ne likes te langun ne keupiya nu wey pegsalig ne impakita nud keddi te suluhuanen nu. Te pegligkat ku dengan diye te amey ku, miglapas a te Hurdan ne iyan ku re in-uyan ka tuked. Piru kuntee te peg-uli ku, nekeuyan ad te daruwa ne punduk.

¹¹Pangabangi a nikeykew puun te

pegdereet keddi te kakey ku ne si Isaw. Egkaaldekan a ke egginguma sikandin wey egpangimatayan key, minsan ka me malitan wey me bate. ^{12dz}Piru kene nu kalingawi ka insaad nu keddi ne egpanalanginan a nikeykew wey egpamasalihen nu ka kabuhalan ku ne egpekeiling te lelanek diye te ilis te dahat ne kene egkaseel.”

¹³Ne diye de mig-aran si Hakub te seeye ne karusileman. Mig-alam sikandin te me ayam ne iggusey rin te kakey rin ne si Isaw: ¹⁴daruwa ne gatus (200) ka beyan ne kambing wey daruwa ne pulu (20) ka lukesan ne kambing, daruwa ne gatus (200) ka beyan ne karniru wey daruwa ne pulu (20) ka lukesan ne karniru, ¹⁵tatelu ne pulu (30) ka eggatasan ne kamilyu, lagkes e ka me nati, hep-at ne pulu (40) ka beyan ne baka wey sapulu ka lukes ne baka, daruwa ne pulu (20) ka beyan ne asnu wey sapulu ka lukes ne asnu. ¹⁶Ne impunduk-punduk ni Hakub ka me ayam wey due me suluhuanen din ne mig-uyan te tagse punduk. Migkahiyane din sikandan, “Hun-a kew keddi, wey pari-diyuey kew ka tagse punduk ne egmasinsinunduley.”

¹⁷Innangenan din ka egpekewun-a,

dz. 32:12: Hin 22:17.

“Ke egkasinug-ung nud ka kakey ku ne si Isaw wey ke eg-inse sikandin, ‘Hendei ka egpabulus? Hentew-a ka ahale nu? Hentew-a me ayam kayi?’¹⁸Tabaka nu sikandin, ‘Ayam seini ni Hakub ne suluhuanen nu wey iggusey rin seini keykew, wey egpakasinundul e sikandin kanami.’ ”¹⁹Iling ded ka insuhu din te igkarangeb, wey te igkatelu, wey te langun ne eg-uyan te me punduk te ayam, “Ke egkasinug-ung niyud si Isaw,²⁰kahi kew iya, ‘Si Hakub ne suluhuanen nu ka egpakasinundul kanami.’ ” Su migsuman-suman si Hakub ne eggusayen din si Isaw te me ayam ne impewun-a rin. Ne ke egpekeglambag e sikandan, kema ke egpasayluwen din e ni Isaw.²¹Purisu impewun-a rin e ka iggusey, wey migpalunggehaat pad si Hakub diye te mig-aranan din te seeye ne karusileman.

Due inleheng ni Hakub diye te Piniil

²²Te seeye ne karusileman, mig-enew si Hakub wey induma rin ka daruwa ne asawa rin, wey ka daruwa

man-e ne asawa rin ne uripen, wey ka sapulu wey sabeka (11) ne anak din wey impalapas sikandan te Habuk ne Weyig.²³Te nakalapas e sikandan, impasinundul rin e ipalapas ka langun ne karatuan din,²⁴^{ea}wey sikandin naan de ka nahaat.

Ne due lukes ne miglepew ne migleheng kandin, wey napawaan sikandan ka migpaleglehengey.²⁵Te nakasahimanu ka lukes ne kene din egkeelehan si Hakub, insuntuk din ka igtubu te bubun ni Hakub wey nekeg-isu e ka tinemuwan te bubun din.²⁶Ne migkahi ka lukes, “Lekei ad nikeykew su egkapawe e.”

Piru migtabak si Hakub, “Wey ku re sikeykew eglekaan ke egpanalanganin a nikeykew.”²⁷Ne mig-inse ka lukes, “Hentew-a ka ngaran nu?” Migtabak sikandin, “Si Hakub.”

²⁸^{eb}Ne migkahi ka lukes, “Kenad e ne Hakub ka ngaran nu, ke kene, si Israil^{ec} e su migpakigsikdel ka te Manama wey te me etew, wey

ea. 32:24-26: Hus 12:3-4.

eb. 32:28: Hin 35:10.

ec. 32:28 Te Hibuwanen: “ka egleheng te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Is-rail.”

migpanalu ka.”

^{29ed}Ne mig-inse si Hakub,
“Hentew-a ka ngaran nu degma?”

Piru migtabak sikandin, “Mania te eg-inse ka te ngaran ku?” Ne impanalanganin din si Hakub diye.

³⁰Purisu, migngaranan ni Hakub te Piniil^{ee} ka seeye ne inged su ingkahi rin, “Minsan nakita ku ka ulaula te Manama, piru mania te wara a migpatey.” ³¹Te pegligkat ni Hakub diye te Piniil, migsile e ka aldew wey migpiang-piang e sikandin tenged te nekeg-isu e ka tinemuwan te bubun din. ³²Purisu, minsan kuntee, kenad e egkeenen te me kabuhalan ni Israil ka sapu te me mananap ne diye te igtubu te bubun, su dutu sumbaha si Hakub.

33

Ka pegsinug-ung ni Isaw ki Hakub

¹Te egkilem pad, nakite e ni Hakub si Isaw wey ka hep-at ne gatus (400) ne me lukes ne me etew rin ne diye egpabulus kandan. Purisu,

imparuma rin ka me anak din te tagse iney ran ne ensi Liya, Rakil, wey ka daruwa ne asawa rin ne uripen. ²Ne impewun-a rin ka me asawa rin ne uripen duma te me anak dan, impasinundul rin si Liya duma te me anak din, wey mewuri si Rakil duma te anak din ne si Husi. ³Ne miggun-a si Hakub kandan wey miglangkeb-langkeb sikandin diye te tane te kapapitu taheed te migmarani e sikandin te kakey rin. ⁴Piru migpallahuy si Isaw ka migdugpu kandin ne migkepkep wey miggarek kandin. Ne migpasinehawey e sikandan. ⁵Te pegpitew ni Isaw, nakita rin ka me malitan wey ka me bate. Ne mig-inse sikandin, “Hentew-a seini se me duma nu?”

Ne migtabak si Hakub, “Ahalen, me anak ku sikandan ne imbehey keddi te Manama puun te hid-u rin.” ⁶Ne migdugpu ka me asawa rin ne uripen wey ka me anak dan wey miglangkeb isip pegtahud ki Isaw. ⁷Ne migdugpu e man-e kandin si Liya wey ka me anak din ne miglangkeb. Nataman, migdugpu e man-e kandin si Rakil wey

ed. 32:29; Tal 13:17-18.

ee. 32:30 Te Hibruwanen: “ka ulaula te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Piniil.”

si Husi ne miglangkeb.

⁸Mig-inse man-e si Isaw, “Nekey-a ka karuan te masalig ne ayam ne nekewun-a kaniyu ganna?”

Ne migtabak si Hakub, “Igbehey ku seeye keykew eyew egkewusey kad.”

⁹Piru migkahi si Isaw, “Hari, eleg e ka keddi. Kena ad behayi nikeykew.”

¹⁰Ne migkahi si Hakub, “Kene, su ke meupiy e ka pegsahipe nu keddi, kua nu ka igbehey ku keykew. Nekeiling te pegpitew ku te ulaula te Manama, te nakita ku ne mahalew-galew e ka ulaula nu. ¹¹Eghangyu a ne kua nu iya ka igbehey ku keykew, su impanalanganin a te Manama wey eleg e ka keddi.” Migpabulus si Hakub ka mighangyu ki Isaw taman te nabennalan e sikandin.

¹²Ne migkahi si Isaw, “Kuwa kid e wey eggun-a a keykew.”

¹³Piru migtabak si Hakub, “Ahalen. Nakanengneng ka ne mahaan egkabeley ka me bate, wey due degma egtangguwen ku ne me ayam ne manggianak. Ke egpanlampesan ku

seini se me ayam, minsan senge kaaldew re, egkapatey sikandan langun. ¹⁴Purisu ahalen, hun-a-wun-a ke re due kanami. Su egpahanad-ganad key re iling te keiyalan te me ayam wey me bate taman te egpekeuma key keykew diye te Idumiya.”

¹⁵Ne migkahi si Isaw, “Ke sika, iyan ku re igparuma keykew ka duma te me etew ku.”

Piru migtabak si Hakub, “Warad keilangan. Eleg e ka meupiya ne pegsahipe nu keddi.” ¹⁶Sikan naa ka mig-uli e si Isaw diye te Idumiya te seeye ne aldew. ¹⁷Piru miggendiye ensi Hakub te Sukut. Te pegginguma ran diye, mogleleeb si Hakub wey mogleleeban din degma ka me ayam din. Sikan naa ka migngaranan te Sukut^{ef} ka seeye ne inged.

¹⁸Ne nataman, miggingume e ensi Hakub diye te siyudad te Sikim diye te inged te Kanaan puun te Padan-aram ne ware neyitabu. Ne migpasasindeg sikandan te me balungbalung dan diye te lihawangan te siyudad. ^{19eg}Imbeli

ef. 33:17 Te Hibuwanen: “leeb” ka kaluwasan te lalang ne “Sukut.”

rin ka tane ne mig-ugpaan din diye te me anak ni Hamur ne amey ni Sikim. Mahatus (100) ne pelata ne mahal ka kentiddad. ²⁰Ne diye miggimu sikandin te altar ne eg-unturan te egtutungen, wey migngaranan din seeye te Il, ka Manama ni Israil.

34

Ka pegleheng ki Dina

¹Ne due sabeka ne malitan ne anak ni Liya ki Hakub ne egngaranan ki Dina. Sabeka ne aldew, migpanumbaley si Dina te me malitan ne mahinged diye. ²Nakita sikandin ni Sikim ne Hibihanen. Anak sikandin ni Hamur ne pangulu te seeye ne inged. Indakep din si Dina wey impehes din lehenga. ³Piru naalihan e sikandin ki Dina wey inggeyinawaan din e, purisu ingguluhan din e si Dina. ⁴Ne migkahiyen ni Sikim ka amey rin, “Ame, ipaasawa nu keddi ka seini ne mengebay.”

⁵Te pegkarineg ni Hakub ne inleheng ka anak din ne si Dina, ware pad miggimu sikandin te minsan nekey su intaharan din pad ka me anak din ne lukes ke egpekeuli ka migpepanabtab

te me ayam dan. ⁶Ne migpamalay e si Hamur ne amey ni Sikim diye te engki Hakub. ⁷Ne nanguli e ka me anak ni Hakub te pegkarineg dan te neyitabu. Amana neepes sikandan wey nabelu tenged te innimu ni Sikim ne pegpeyilew te pamilya ni Hakub. In-isip te me kabuhalan ni Israil ne makaalat-halat sika ne sale. ⁸Piru migkahiyen ni Hamur ensi Hakub, “Dakel ka geyinawa te anak ku ne si Sikim diye te anak nu ne si Dina. Sikan naa ka eghangyuen ku ne ipaasawa nud sikandin ki Sikim. ⁹Egkaayun ne igpaasawa niyu ka me mengebay niyu te me kanakan ney, wey igpaasawa ney degma ka me mengebay ney te me kanakan niyu. ¹⁰Egpekeugpe kew kayi te inged ney te minsan hendei. Egpanigussyu kew kayi wey egpakakuwa kew pad man-e te tane.”

¹¹Ne migkahiyen ni Sikim ka amey wey ka me maama ni Dina, “Ke egkeyid-u kew keddi, ipaasawa niyud sikandin keddi wey minsan nekey ka igpantun niyu, igbehey ku. ¹²Pantuni e re nikaniyu te minsan nekey su igbehey ku kaniyu, basta ipaasawa niyu re keddi ka atebey niyu.”

eg. 33:19; Huswi 24:32; Huw 4:5.

¹³Piru mig-ubatan te me anak ni Hakub si Sikim wey ka amey rin ne si Hamur tenged te pegpeyilew ni Sikim te atebey ran ne si Dina. ¹⁴Migkahiyen dan sikandan, “Kene ney igpaasawa ka atebey ney te ware natulii, su egpekeyilew sika kanami. ¹⁵Wey key re eg-uyun ke egpatuli iling kanami ka tagse sabeka ne lukes. ¹⁶Ke iling ma rue, eg-uyun key ne egmaas-asaweey ki. Eg-ugpe key kayi te kaniyu wey egkasabeka kid e. ¹⁷Piru ke kene kew eg-uyun te igkeupii ney wey ke kene egpatuli, eg-angayen ney si Dina wey eg-awe key e kayi.”

¹⁸Ne nabennalan si Hamur wey ka anak din ne si Sikim te lalag te me anak ni Hakub. ¹⁹Ware miglangan-langan si Sikim ka miggimu te inalag te me anak ni Hakub su amana sikandin naalihi ki Dina. Ne si Sikim, subla ne egtahuren te pamilya rin.

²⁰Sikan naa ka miggendiye sikandin wey ka amey rin te gumawan te siyudad ne libulunganan te me etew wey migkahiyen dan ka me igdatu diye te siyudad dan, ²¹“Maal-alukuy seini ne me etew. Egpeugpeen ta perem sikandan kayi te inged ta wey egpakanigusyu minsan hendei, su maluag ma seini se tane. Egpagasaween

ta ka me mengebay ran wey igpaasawa ta degma kandan ka me mengebay ta. ²²Piru, wey re eg-ugpe sikandan kayi te kanta eyew egkasabeka ki kandan ke egpatuli ki langun ka me lukes iling kandan. ²³Piru ke iling due, kante e ka langun ne ayam dan wey karatuan dan. Purisu, eg-uyun ki su eyew egpekeugpe sikandan kayi te kanta.” ²⁴Ne mig-uyun ka langun ne me lukes diye te siyudad te ingkahi ni Sikim wey te amey rin. Sikan naa ka migpatuli e ka tagse sabeka ne lukes.

²⁵Te igkatelu ne aldew, te egkasakitan pad sikandan ka intulian, due daruwa ne anak ni Hakub ne ensi Simyun wey si Libi ne maama ni Dina ne migkuwa te kampilan dan wey inlusuran dan e ka me lukes diye te siyudad ne ware nakangilam. Impangimatayan dan sikandan langun, ²⁶wey inlagkes dan si Hamur wey ka anak din ne si Sikim. Ne in-angey ran si Dina diye te baley ni Sikim wey miggipanew e sikandan. ²⁷Nataman, nangendiye te nangimatayan ka duma ne me anak ni Hakub wey impangahew ran ka me karatuan te seeye ne siyudad tenged su impeyilawan ma ka atebey ran. ²⁸Impangahew ran ka me karniru, me baka, me asnu, wey ka langun ne diye te siyudad wey ka diye te

me kamet. ²⁹Impangahew ran man-e ka langun ne malitan wey me bate, wey impanguyan dan ka langun ne karatuan te siyudad, lagkes ka me kasangkapan diye te seled te baley.

³⁰Ne migkahiyen ni Hakub si Simyun wey si Libi, “Impeyirapan a nikaniyu su kuntee igkeepes ad te langun ne mahinged te seini ne inged ne iyan ka me matig-Kanaan wey ka me Pirisihanen. Ke egpasabutey sikandan ne eglusuran ki, egkeyimatayan ki langun su deisek ki re.”

³¹Piru migtabak sikandan, “Egbalaharen ney naa ka lukes ne migleheng te atebey ney ne impeiling din de te malitan ne egkabaley-baley?”

35

Ka pegpanalangin te Manama ki Hakub diye te Bitil

^{1eh}Ne migkahiyen te Manama si Hakub, “Halin ka kuntee diye te Bitil. Diya a nikeykew himuwi te altar, su sikeddi ka Manama ne migpakita keykew te pegpallahuy nu ki Isaw ne kakey nu.”

²Sikan naa ka migkahiyen ni Hakub ka pamilya rin wey ka langun ne duma rin, “Awaa niyu ka me diyus-diyus ne egsimbeen niyu. Linisi niyu ka pegkeetew niyu wey saluub kew te meupiya ne manggad. ³Eggalin ki diye te Bitil. Diya a eggimu te altar te Manama ne migpangabang keddied te neyirapan a wey migduma keddied te minsan hendei a migbaye.” ⁴Sikan naa ka impamehey ran e ki Hakub ka langun ne diyus-diyus dan wey me eritis dan, wey inlebens e seeye ni Hakub diye te lenged te lebut te matulus ne kayu ne marani te Sikim.

⁵Te peggipane ran, ware ded sikandan lupuha te me etew ne mig-ugpe te me siyudad te seeye ne inged, su impeyinalatan te Manama ka mahinged. ⁶Nataman, nekeume e ensi Hakub diye te Lus (wey ke Bitil) diye te inged te Kanaan. ⁷Diye miggimu sikandin te altar ne eg-unturan te egtutungen. Migngaranan din te Il-Bitil ka inged, su diye migpakita ka Manama kandin te migpallahuyan din ka kakey rin. ⁸Te seeye ne timpu, migpatey e ka buyag ne talagtangu ki Ribika ne si Dibura. Ne diye ilebens sikandin lenged te lebut te kayu ne matulus ne diye te

eh. 35:1: Hin 28:11-17.

diralem te Bitil. Purisu, ingngaranan te Alun-bakut^{ei} ka seeye ne kayu.

⁹Te pegginguma ni Hakub diye te Bitil puun te Padan-aram, migpakite e man-e ka Manama kandin wey impanalanganin sikandin. ¹⁰^{ej}Migkahiyen sikandin te Manama, “Kenad e ne si Hakub ka ngaran nu kuntee, su Israil e.” Sikan naa ka migngaranan e sikandin ki Israil. ¹¹^{ek}Ne migkahiyen man-e sikandin te Manama, “Sikeddi ka Manama ne Amana ne Maresen. Kabuhal ka wey egmannenasud ka me kabuhalan nu, wey due me kabuhalan nu ne egkeyimu ne me Hari. ¹²Igbehey ku keykew wey peendiye te me kabuhalan nu ka tane ne imbehey ku ki Abraham wey ki Isaak dengan.” ¹³Te sikan de, mig-awe e ka Manama. ¹⁴^{el}Ne migpes-ek si Hakub te batu ne eglimlimuan diye te inged ne inlalahan sikandin te Manama. Imbusbusan din seeye te binu wey in-itisen din man-e te lana te ulibu su palinneu te imbehey rin diye te Manama. ¹⁵Migngaranan ni Hakub te Bitil^{em} ka seeye ne inged su diye lalahi sikandin te Manama.

Ka pegpatey ni Rakil

¹⁶Nataman, mig-awe e sikandan diye te Bitil. Te mariyu pad sikandan te inged ne Iprata, migbaletikan e si Rakil wey moglehenan sikandin. ¹⁷Te nabaybayaran e amana sikandin ka egkasakitan, migkahi ka mangnguyamu, “Kene ka kalaggew su lukes ded man-e ka anak nu.” ¹⁸Piru hapit e egkapatey si Rakil. Te egpalumbibigtew e sikandin, migngaranan din ki Bin-uni ka bate, piru Binhamin ka ingngaran te amey te bate.

¹⁹Nakatapil iya si Rakil wey diye de sikandin ilebeng te dalan ne iggendiye te inged te Iprata (wey ke Bitlihim). ²⁰Ne impes-ekan ni Hakub ka lebeng ni Rakil te batu ne talektek, ne diye ded kuntee. ²¹Migpabulus pad si Hakub ka miggipanew wey migtagtaheed pad mig-ugpe diye te limang te titikangi ne baley ne diye te Idir.

ei. 35:8 Te Hibuwanen: “kayu ne miglungkuan” ka kaluwasan te lalag ne “Alun-bakut.”

ej. 35:10: Hin 32:28.

ek. 35:11-12: Hin 17:4-8.

el. 35:14-15: Hin 28:18-19.

em. 35:15 Te Hibuwanen: “baley te Man-ama” ka kaluwasan te lalag ne “Bitil.”

Ka me lukes ne anak ni Hakub

(1 Kru. 2:1-2)

^{22en}Te diye pad mig-ugpe si Hakub te seeye ne inged, nakalibug si Rubin ki Bilha, ka duwey te amey rin ne uripen. Nataman, nakanengneng e si Hakub.

Sapulu wey daruwa (12) ka anak ni Hakub ne lukes. ²³Seini ka me lukes ne anak dan ki Liya—si Rubin (ka panganey ne anak ni Hakub), si Simyun, si Libi, si Huda, si Isakar, wey si Sabulun. ²⁴Seini man-e ka me lukes ne anak dan ki Rakil—si Husi wey si Binhamin. ²⁵Seini man-e ka me lukes ne anak dan ki Bilha, ka uripen ni Rakil—si Dan wey si Naptali. ²⁶Seini man-e ka me lukes ne anak dan ki Silpa, ka uripen ni Liya—si Gad wey si Asir. Sikandan sika ka me lukes ne anak ni Hakub ne miglesut diye te Padan-aram.

Ka pegpatey ni Isaak

^{27eo}Te seeye ne timpu, nekeuli e si Hakub diye te amey rin ne si Isaak ne diye te Mamri, ne marani te Kiriya-arba ne egngaranan ded degma te Hibrun. Ka seini ne inged mig-ugpaan dengan enni Abraham wey ni Isaak. ²⁸Te miggingume e te 180 ka idad ni Isaak, ²⁹migpatey e sikandin ne nabuyag e amana, wey ka gimukud din, diyad e degma te me apu din ne migpatey e. Ne insabal sikandin te me anak din, ne ensi Isaw wey si Hakub.

36

Ka me kabuhalan ni Isaw

(1 Kru. 1:34-37)

¹Ne seini ka itulan te me kabuhalan ni Isaw (wey ke Idum). ^{2ep}Due daruwa ne mengebay ne

en. 35:22; Hin 49:4.
eo. 35:27; Hin 13:18.

matig-Kanaan ne in-asawa ni Isaw ne ensi Ada ne anak ni Ilun ne Hitihanen, wey si Uhulibama ne anak ni Ana wey apu ni Sibyun ne Hibihanen. ^{3eq}Due degma induwey ni Isaw ne anak ni Ismail ne anggam din ne egngaranan ki Basimat ne atebey ni Nibayut. ⁴⁻⁵Seini ka me anak ni Isaw ne miglesut diye te Kanaan: si Ilipas ka anak dan ki Ada, si Riyuil ka anak dan ki Basimat, wey ensi Hiyus, si Halam, wey si Kura ka me anak dan degma ki Uhulibama.

⁶Nataman, impanguyan ni Isaw ka me asawa rin, me anak, me suluhuanen, me ayam, wey ka langun ne karatuan din ne nakuwa rin diye te Kanaan, wey migdiyu-diyu sikandin te hari rin ne si Hakub. ⁷Su kenad egkaayun ne egpalemungey pad sikandan ka eg-ugpe tenged te subla ne dakel ne kasangkapan dan wey ka inged ne in-ugpaan dan kenad eleg tenged te kasalig te me ayam dan. ⁸Sikan naa ka miggalin e ensi Isaw diye te me bubungan te Idumiya.

⁹Seini ka itulan te me kabuhalan ni Isaw ne migligkatan te me matig-Idumiya. ¹⁰⁻¹³Due ne diye te bubungan te Siir. ¹⁰⁻¹³Due lukes ne anak ni Isaw ki Ada ne egngaranan ki Ilipas. Ne si Ilipas, due lalimma ne anak din ne lukes: si Timan,

si Umar, si Sipu, si Gatam, wey si Kinas. Duen pad si Amalik ne anak ne lukes ni Ilipas ki Timna, ka duwey rin ne uripen.

Due degma sabeka ne lukes ne anak ni Isaw ki Basimat ne egngaranan ki Riyuil. Ne si Riyuil, due hep-at ne anak din ne lukes: si Nahat, si Sira, si Sama, wey si Misa.

¹⁴Due degma me lukes ne anak ni Isaw ki Uhulibama: si Hiyus, si Halam, wey si Kura. Si Uhulibama ka anak ni Ana ne apu ni Sibyun.

¹⁵Seini ka me kabuhalan ni Isaw ne neyimu ne me pangulu te nalein-lein ne me tribu: si Timan, si Umar, si Sipu, si Kinas, ¹⁶si Kura, si Gatam, wey si Amalik. Me anak sikandan ni Ilipas ne panganey ne anak ni Isaw ki Ada. Ne diye sikandan nangugpe diye te inged te Idumiya.

¹⁷Ka me anak ni Riyuil ne anak ni Isaw ki Basimat, neyimu degma ne me pangulu. Sikandan ensi Nahat, si Sira, si Sama, wey si Misa. Nangugpe degma sikandan diye te inged te Idumiya.

ep. 36:2: Hin 26:34.
eq. 36:3: Hin 28:9.

¹⁸Ne neyimu degma ne me pangulu ka me anak ni Isaw ki Uhulibama ne ensi Hiyus, si Halam, wey si Kura. Sikandan ka me apu ni Ana ne amey ni Uhulibama. ¹⁹Sikandan langun ka me kabuhalan ni Isaw (wey ke Idum) ne me pangulu te tribu ran.

Ka me kabuhalan ni Siir

(1 Kru. 1:38-42)

²⁰Due mahinged diye te Idumiya ne si Siir ne Hurihanen. Seini ka ngaran te me anak din ne me lukes: si Lutan, si Subal, si Sibyun, si Ana, ²¹si Disun, si Isir, wey si Disan. Neyimu sikandan ne me pangulu te me Hurihanen ne tribu diye te Idumiya. ²²Seini ka me lukes ne anak ni Lutan: si Huri wey si Himan. Ne atebey iya ni Lutan si Timna. ²³Seini man-e ka me lukes ne anak ni Subal: si Alban, si Manahat, si Ibal, si Sipu, wey si Unam. ²⁴Seini man-e ka me lukes ne anak ni Sibyun: si Aya wey si Ana. (Si Ana ka nakakita te meinit ne me sebseb ne diye te mammara ne inged

ne kene egkeugpaan te migpepanabtab sikandin te me asnu te amey rin.)

²⁵Seini ka me anak ni Ana: si Disun ka lukes wey si Uhulibama ka malitan.

²⁶Seini man-e ka me lukes ne anak ni Disun: si Himdan, si Isban, si Itran, wey si Siran. ²⁷Seini man-e ka me lukes ne

anak ni Isir: si Bilhan, si Saaban, wey si Akan. ²⁸Seini man-e ka me lukes ne

anak ni Disan: si Us wey si Aran. ²⁹Ka me pangulu te me Hurihanen ne tribu

diye te Siir iyan ensi Lutan, si Subal, si Sibyun, si Ana, ³⁰si Disun, si Isir, wey si

Disan ka me pangulu te me Hurihanen ne tribu ne mahinged diye te inged te Siir.

Ka me Hari te Idumiya

(1 Kru. 1:43-54)

³¹Seini ka guhuren meytenged te me Hari ne migmandu diye te Idumiya te ware pad Hari diye te inged te Israil. ³²Si Bila ne anak ni Biur ka migmandu diye te Idumiya ne migligkat te siyudad te Dinhaba.

³³Te pegpatey ni Bila, iyan nakasubal kandin te migmandu si Hubab ne anak ni Sira ne mahinged diye te Busra. ³⁴Te pegpatey degma ni Hubab, iyan e man-e nakasubal migmandu si Husam ne matig-Timan. ³⁵Te pegpatey degma ni Husam, iyan e man-e nakasubal migmandu si Hadad ne matig-Abit ne anak ni Bidad. Sikandin ka migpanalu te pegpabunbunuey ran te me matig-Midiyan diye te inged ne Muwab. ³⁶Te pegpatey degma ni Hadad, iyan e man-e nakasubal migmandu si Samla ne matig-Masrika. ³⁷Te pegpatey degma ni Samla, iyan e man-e nakasubal migmandu si Saul ne matig-Rihubut ne marani te Iyupratis ne weyig. ³⁸Te pegpatey degma ni Saul, iyan e man-e nakasubal migmandu si Baal-Hanan ne anak ni Akbur. ³⁹Te pegpatey degma ni Baal-Hanan, iyan e man-e nakasubal si Hadad ne matig-Pau. Due asawa ni Hadad ne si Mihitabil ne anak ni Matrid wey apu ni Misahab.

⁴⁰Seini ka ngaran te me pangulu ne kabuhalan ni Isaw ne nangugpe diye te me inged ne impasangey kandan: si Timna, si Alba, si Hitit, ⁴¹si Uhulibama, si Ila, si Pinun, ⁴²si Kinas, si Timan, si Mibsar, ⁴³si Magdiil, wey si Iram. Sikandan ka me pangulu ne kabuhalan

ni Idum ne nangugpe diye te me inged ne impasangey kandan. (Si Idum ka dangeb ne ngaran ni Isaw, ka migligkatan te me matig-Idumiya.)

37

Si Husi wey ka me kakey rin ne lukes

¹Ne migpalunggehaat si Hakub mig-ugpe diye te Kanaan ne mig-ugpaan te amey rin dengan. ²Ne seini ka guhuren meytenged te me kabuhalan ni Hakub.

Te sapulu e wey pitu (17) ka idad ni Husi, migtangu sikandin te me karniru wey me kambing duma te me kakey rin ne me lukes ne anak enni Bilha wey ni Silpa, ka daruwa ne uripen ne asawa te amey rin. Ne innangen ni Husi diye te amey rin ka maddeet ne eggimuwen te me kakey rin.

³Ne si Husi ka indakelan te geyinawa ni Hakub te langun ne me anak din su miglesut sikandin te nabuyag e si Hakub. Sikan naa ka imbehayan din si Husi te malayat ne kumbale ne due belad. ⁴Piru te

nakita te me kakey ni Husi ne sikandin ka amana indakelan te amey ran, nalangetan sikandan ki Husi wey warad lalag dan diye te kandin ne meupiya.

⁵Te sabeka ne karusileman, nakataheinep si Husi. Nataman, impangguhuran din ka me kakey rin, ne puun due, subla pad ne nalangetan sikandan kandin. ⁶Migkahiyen din sikandan, “Pammineg kew su due taheinep ku. ⁷Migpamagkes ki kun te me trigu diye te kamet, ne dutu, migsasindeng kun ka binagkes ku wey inlingutan te me binagkes niyu ne mig-unduk diye te keddiey ne binagkes.”

⁸Ne migkahiyen si Husi te me kakey rin, “Ew, kahiyen nu buwa ne egkeyimu ka ne Hari wey egmandu kanami?” Ne subla pad ne nalangetan sikandan kandin tenged te taheinep din wey te guhuren din.

⁹Nataman, nakataheinep e man-e si Husi wey impangguhuran din e man-e ka me kakey rin. Migkahi sikandin, “Nakataheinep ad man-e. Ne diye te taheinep ku, nakita ku kun ka aldew, ka bulan, wey ka sapulu wey sabeka (11) ne bituen ne miglangkeb kun diye te tangkaan ku.”

¹⁰Piru te pegpangguhuran din diye te amey rin wey te me kakey rin, indew-ey sikandin te amey rin ne migkahi, “Nekey-a ka igpasabut nu te sika ne taheinep? Ka iney nu naa, ka me kakey nu wey sikeddi, egdani-rani ne eglangkeb diye te tangkaan nu?” ^{11er}Ingkasekel si Husi te me kakey rin, piru ware naawe diye te suman-suman te amey ni Husi ka guhuren din.

Ka pegbelegye ki Husi te me kakey rin

¹²Sabeka ne aldew, miggendiye ka me kakey ni Husi te Sikim eyew egpepanabtab te me ayam te amey ran. ¹³Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Egpasundulen ku sikeykew te me kakey nu ne diye te Sikim ka egpepanabtab te me ayam ta.”

Ne migtabak si Husi, “Uya, ame.”

¹⁴Ne migkahiyen pad man-e sikandin te amey rin, “Hendiye ka kuntee. Leuya nu ka me kakey nu ke ware ded neyitabu kandan wey te er. 37:11: Him 7:9.

me ayam. Egkataman, uli ka kayi wey guhuri a.” Sikan naa ka impaligkat e si Husi te amey rin diye te napu te Hibrun.

Te pegginguma rin diye te Sikim, ¹⁵due etew ne nakakita kandin te migleug-leug pad diye te me kamet. Mig-insaan sikandin te etew, “Nekey-a ka egpammitawen nu?”

¹⁶Ne migtabak si Husi, “Egpammitew a te me kakey ku. Kema ke nakanengneng ka ke hendei sikandan migpepanabtab te me ayam ney?”

¹⁷Ne migtabak ka etew, “Warad e sikandan kayi. Narineg ku ne eggendiye kun sikandan te Dutan.” Sikan naa ka insundul e ni Husi ka me kakey rin, wey nakita rin sikandan diye te Dutan.

¹⁸Te madmariyu pad si Husi, nakita ran e sikandin. Te ware pad nekeuma sikandin, miglelalis e sikandan ne eggimatey kandin. ¹⁹Migpalalahey sikandan, “Sikan e ka mapanpannaheinep. ²⁰Na, kuntee eggimatayan ta sikandin wey eg-uluhén ta ka lawa rin kayi te belun. Egkataman, egkahi ki re te indawi sikandin te dakel ne mahintalunan. Pitawen ta ke

egkatuman pad ka me taheinep din.”

²¹Piru te pegkarineg ni Rubin dutu, egpangabangan din perem si Husi wey migkahi, “Kene te re eggimatayan sikandin. ²²Kene te re egpalangeseen su eg-uluhén te re sikandin te belun kayi te inged ne ware mahinged. Piru kene niyu re himatayi sikandin.” Su nakasuman-suman si Rubin ne egpangabangan din si Husi wey iglibed ²³Te nekeume e si Husi diye te me kakey rin, impehes dan luunga ka malayat ne kumbale din ne binelaran. ²⁴Miggen-genan dan si Husi wey in-ulug dan e diye te belun ne warad weyig.

²⁵Nataman, naminnuu e sikandan eyew egkeen. Ne dutu, due nakita ran ne me etew ne mig-untud te me kamilyu. Me Ismailita seeye ne migdurulan te me peemut wey me peemis ne migligkat diye te Giliad wey igpeendiye te Ihiptu. ²⁶Ne migkahian ni Huda ka me suled din, “Nekey naa ka egkaangey ta ke eggimatayan ta ka hari ta wey iggeles ta ka pegpatey rin? ²⁷Meupiya pad ke igbelegye ta sikandin te me Ismailita. Kene te re eggimatayan sikandin su kene pad iya egkahuhud ne hari ta sikandin.” Ne nabennalan ka me suled din. ^{28es}Te

eglihah e ka me Ismailita ne nigusyanti ne matig-Midiyan, ingkuwa te me suled din si Husi diye te belun wey imbelegye dan sikandin diye te me Ismailita te daruwa ne pulu (20) ne pelata ne mahal. Nataman, impehes e uyana si Husi te me Ismailita diye te Ihiptu.

²⁹Te ware de naluhey, miglibed si Rubin diye te belun wey nakita rin ne warad e si Husi diye. Seeye de iya, inggisi din e ka kumbale din tenged te laggew rin. ³⁰Miglibed sikandin diye te me suled din ne migkahi, "Warad si Husi! Nekey naan e ka eggimuwen ku?"

³¹Ne miggimatey sikandan te kambing wey in-eled dan te langesa ka kumbale ni Husi. ³²In-uyan dan ka kumbale ni Husi diye te amey ran wey migkahi, "Nakita ney seini. Pitawa nu ke kumbale naa ni Husi seini wey se kene."

³³Neila te amey ran ka kumbale wey migkahi, "Kumbale din iya sika! Etuwey, miggimatayan bes si Husi te mabulut ne mahintalunan! Indeesan bes e iya mule ka lawa rin!" ³⁴Ne inggisi ni Hakub ka kumbale din wey migsaluub sikandin te saku te pegpeila ne miglungku sikandin. Naluhey sikandin ka miglungku

tenged te pegkapatey te anak din. ³⁵Inliwang sikandin te langun ne me anak, piru mig-apul sikandin ne migkahi, "Balahara a nikaniyu! Eglungku a taman te egkapatey ad wey egpakasundul ad kandin diye te Hadis ne inged te me gimukud." Ne migsinehawan e man-e nikandin si Husi.

³⁶Ne ensi Husi degma, nekeume e sikandan diye te Ihiptu wey imbelegye e sikandin te me matig-Midiyan diye ki Putipar. Sikandin ka sabeka ne upisyal wey ahalen te me talagtameng te palasyu te Hari te Ihiptu.

38

Si Huda wey si Tamar

¹Te seeye ne timpu, mig-awe e si Huda diye te me suled din wey diyad e miglemung sikandin ki Hira te matig-Adulam. ²Ne diye nakakita si Huda te mengebay ne anak ni Sua ne matig-Kanaan, wey in-asawa rin e. ³Nataman, naberes e ka asawa rin wey nakaanak e te lukes, wey es. 37:28; Him 7:9.

migngaranan ni Huda ka bate ki Ir.
⁴Nataman, naberes e man-e ka asawa rin wey lukes ded man-e ka anak din. Migngaranan din ka bate ki Unan.
⁵Nataman, nakaanak e man-e sikandin te lukes wey migngaranan din ka bate ki Sila. Diye ensi Huda te Kisib te peglesut ni Sila.

⁶Ne migtulin e si Ir, ka panganey ne anak ni Huda, wey impaasawa rin e te mengebay ne egngaranan ki Tamar. ⁷Piru mareet ka batasan ni Ir diye te tangkaan te Magbebaye ne Manama. Sikan naa ka miggimatayan sikandin te Magbebaye ne Manama.
⁸Ne migkahian ni Huda si Unan ne hari ni Ir, “Keilangan ne egpamaluwen nu si Tamar sumale te batasan ta eyew duen ded anak te kakey nu ne migpatey e.” ⁹Piru nakanengneng si Unan ne kene ne kandin ka panganey ne anak dan ke eglesut. Sikan naa, mesi eggulid e sikandin ki Tamar, igpalihawang din ka muntus din su eyew kene egpakaanak sikandin te anak te kakey rin. ¹⁰Piru ingkeepes te Magbebaye ne Manama ka himu rin. Sikan naa ka miggimatayan ded degma te Magbebaye ne Manama si Unan.
¹¹Ne migkahian ni Huda ka ambey rin ne si Tamar, “Uli ke pa diye te amey nu wey igpepamalu ku red sikeykew

ke egkanakan e si Sila.” Piru inalag de seeye ni Huda ki Tamar su naalde sikandin ne egpatey red si Sila iling te daruwa ne kakey rin ke egpamaluwen din ded si Tamar. Sikan naa ka nekeuli pad iya si Tamar diye te amey rin.

¹²Te pile e ne leg-un ka miglihad, migpatey e ka asawa ni Huda. Te natuman e ka peglungku ni Huda, miggendiye sikandin te Timna duma te alukuy rin ne si Hira ne matig-Adulam eyew egpangabulug te me karniru rin. ¹³Ne due nakahuhud ki Tamar ne miggipanew e ka anuhang din ne eggendiye te Timna eyew te pegtabulug te me karniru rin. ¹⁴Te sikan de, inliwanan din e ka insaluub din ne manggad te pegkabalu wey imbunbunan din ka ulaula rin eyew ware egpekeila kandin. Nataman, diye migpinpinnuu sikandin te gumawan te Inaim, ka lungsud ne diye te dalan te iggendiye te Timna. Su nakatahe e si Tamar ne kanakan e si Sila, piru ware pamaluwa sikandin.

¹⁵Te pegkakita ni Huda ki Tamar, kahien din ne egpabaley-baley ne malitan su imbunbunan ma ni Tamar ka ulaula rin. ¹⁶Indugpu sikandin ni Huda diye te ilis te dalan wey migkahian, “Apas kad su egpewulirey

ki.” Su ware nekeila si Huda ne ambey rin bes seeye.

Ne migtabak si Tamar, “Nekey-a ka igbayad nu keddi?”

¹⁷Migtabak si Huda, “Egpeuyanan ku sikeykew te nati te kambing ne migligkat te me ayam ku.”

Mig-inse si Tamar, “Nekey-a ka igkagerentiya nu keddi taman te igpeuyan nud seini?”

¹⁸Migtabak si Huda, “Nekey-a ka igkeupii nu ne iggerentiya ku?”

Migkahi si Tamar, “Ka imbebalieg nu ne due igpirma wey ka tuked ne inggen-genan nu.” Sikan naa ka imbehey rin e ki Tamar ka inggerentiya rin wey migguliran din e sikandin. Nataman, naberes e si Tamar. ¹⁹Ne mig-uli e si Tamar wey inluung din e ka imbunbun din te ulaula rin. Ne insaluub din e man-e ka manggad te pegkabal.

²⁰Nataman, impeuyan e ni Huda ki Hira ne alukuy rin ka nati te kambing diye te malitan, wey igpaawi e ka inggerentiya rin. Piru ware nakita ni Hira ka malitan. ²¹Ne migpanginse

si Hira te mahinged diye te Inaim, “Hendeid naa ka egpabaley-baley ne malitan ne migpinpinuu kayi te lenged te dalan?”

Ne migtabak sikandan, “Ware egpabaley-baley ne malitan kayi.”

²²Purisu miglibed e sikandin diye te ki Huda ne migkahi, “Ware ku nakita ka malitan wey migkahian a te mahinged ne ware kun egpabaley-baley ne malitan diye te kandan.”

²³Ne migkahi si Huda, “Balahad e, kandin e seeye su kema ke egngisiyan ki te me etew ke eglibed ki diye ka egpammitew. Maa su impeuyan kud sikandin te kambing piru ware nu ma kitaa sikandin.”

²⁴Te peglihad te tatelu ne bulan, nahuhuran si Huda ne egpabaley-baley e ka ambey rin ne si Tamar wey naberes e. Ne migkahi si Huda, “Uyana niyu sikandin diye te lihawangan wey silabi niyu sikandin.”

²⁵Piru te peg-uyan e ki Tamar eyew eggimatayan e, migpanaha-taha sikandin diye te anuhang din ne migkahi, “Ka kamuney te seini ne balieg ne due igpirma wey ka tuked,

iyang nakaberes keddi. Menua, neila nu seini?"

²⁶Neila ni Huda ne kandin seeye, purisu migkahi e sikandin, "Matareng pad sikandin kuntere keddiey, su ware kud sikandin ipepamalu te anak ku ne si Sila." Ne warad miggulid sikandin ki Tamar.

²⁷Ne miggungume e ka timpu ne eglesutan e si Tamar wey migseseppingan sikandin. ²⁸Te migbaletikan e sikandin, impalihawang te sabeka ne bate ka belad din wey miggiketan e seeye te mangnguyamu te lanut ne malalab-lalab. Migkahi ka mangnguyamu, "Seini ka egpekewun-a eglesut." ²⁹Piru inggusud te bate ka belad din wey iyang e nekewun-a nakalesut ka sepping din. Migkahi ka mangnguyamu, "Ingkeyis din bes ka sepping din!" Sikan naa ka migngaranan sikandin ki Piris.^{et} ³⁰Nataman, namewuri e nakalesut ka sepping din ne due lanut ne malalab-lalab ne inniket diye te belad din. Migngaranan sikandin ki Sira.^{eu}

39

Si Husi wey ka asawa ni Putipar

¹Ne si Husi, in-uyan e sikandin te me Ismailita diye te Ihiptu. Imbeli e sikandin ni Putipar ne sabeka ne upisyal te Hari te Ihiptu wey ahale te me talagtameng te palasyu. ^{2ev}Migdumaan iya te Magbebaya ne Manama si Husi wey migbulig kandin te langun. Diye mig-ugpe sikandin te baley te ahale din ne matig-Ihptu. ³Nakita ni Putipar ne migdumaan te Magbebaya ne Manama si Husi wey migbulihan sikandin te langun ne miggimu rin. ⁴Sikan naa ka ingkabennali rin si Husi. Impiyalan din si Husi diye te baley rin wey te langun ne karatuan din. ⁵Ligkat te seeye ne timpu, impanalanganin te Magbebaya ne Manama si Putipar tenged ki Husi. Impanalanganin te Magbebaya ne Manama ka langun ne ki Putipar, ka diye te baley rin wey ka diye te me kamet din. ⁶Impiyal ni Putipar ka langun ki Husi, wey tenged kandin, warad e lein ne igkasasew rin su ka keenen din naan de iya.

et. 38:29 Te Hibruwanen: "egkeyis" ka kaluwasan te lalag ne "Piris."

eu. 38:30 Te Hibruwanen: "malalab" ka kaluwasan te lalag ne "Sira."

ev. 39:2: Him 7:9.

Ne mateles wey makeseg-keseg ne kanakan si Husi. ⁷Te ware naluhey, naalihan kandin ka asawa ni Putipar ne migkahi, “Egpewulirey ki.” ⁸Piru mig-apul si Husi ne migtabak, “Impiyalan a te ahalen ku te langun kayi te baley wey warad e igkabantali rin su kayi ad. ⁹Nekeg-iling ka katenged ney te seini ne baley, wey impiyal rin keddi ka langun gawas keykew su asawa ke ma nikandin. Purisu, kena a egpekeyimu te sika ne dereeti ne himu, wey kena a egkeupian ne egpakasale te Manama.” ¹⁰Minsan tagse aldew ne egginggaten te asawa ni Putipar si Husi eyew egpewulirey sikandan, piru warad iya sikandin migparuma-ruma.

¹¹Piru te sabeka ne aldew, migseled si Husi diye te baley eyew te eggimu diye, wey nakasalengan seeye te ware duma rin ne me suluhuanen. ¹²Ne dutu, miggen-genan te asawa ni Putipar ka kumbale ni Husi te migkahi, “Na, huliri a kunteel!” Te sikan de, migpallahuy e si Husi ne miglihawang te baley, piru nahaat ka kumbale din ne nahen-genan te malitan. ¹³Te nakita te malitan ka kumbale ne nahen-genan din su neengkeran ni Husi te migpallahuy ka miglihawang, ¹⁴in-umew rin e ka me lukes ne suluhuanen dan wey migkahi, “Pitew

kew! Egpeyilawan ki te Hibruwanen ne in-uyan te asawa ku kayi te kanta. Migseled sikandin kayi te sinabeng ku eyew egleheng perem keddi, piru migpanguleyi a. ¹⁵Te nasahimanu rin ne migpanguleyi a, migpallahuy e sikandin wey neengkeran din e seini se kumbale din.”

¹⁶Ne intetahu te malitan ka kumbale ni Husi taman te nekeuli e ka asawa rin. ¹⁷Ne migkahiyan din e ka asawa rin ne si Putipar, “Sika se uripen ne Hibruwanen ne in-uyan nu kayi te kanta, migseled sikandin te sinabeng ku eyew eglehengen a perem, ¹⁸piru migpanguleyi a. Te sikan de, migpallahuy e sikandin ka miglihawang wey neengkeran din ka kumbale din kayi te keddi.”

¹⁹Te pegkarineg te ahalen ni Husi te guhuren te asawa rin, nangebhel-ebel e se langet din. ²⁰Imparakep din si Husi wey impalemung diye te impamirisu te Hari te Ihiptu. ^{21ew}Piru tenged te indumaan wey ingkeyid-u si Husi te Magbebaye ne Manama, ingkabennali sikandin te talagtameng te prisuwan. ²²Sikan naa ka impiyal te talagtameng ki Husi ka katenged te egtanggu te ew. 39:21: Him 7:9.

langun ne naprisu wey te langun ne eggimuwen seled te prisuwan.²³Warad nabantali ka talagtameng te prisuwan te impiyal rin ki Husi su indumaan ma sikandin te Magbebaye ne Manama, wey imbulihan sikandin te langun ne eggimuwen din.

40

Ka pegguhud ni Husi te kaluwasan te taheinep te daruwa ne pinirisu

¹Te pile e ne leg-un ka miglihad, due talag-itis te binu wey talaggilutu te paan te Hari te Ihiptu ne nakasale diye te kandin. ²Ne nabelu sikandin te sika se daruwa ne upisyal, ³wey impaprisu rin sikandan diye te prisuwan te ahalen te me talagtameng ne diye degma prisuwa si Husi. ⁴Naluhey sikandan ka naprisu, wey si Husi ka impatanggu kandan te ahalen te talagtameng.

⁵Te sabeka ne karusileman, nakataheinep diye te prisuwan ka talag-itis te binu wey ka talaggilutu te paan, wey tagse taheinep dan due kaluwasan. ⁶Te pegleuy ni Husi kandan te maselem, nakita rin ne nalaggew

sikandan. ⁷Sikan naa ka mig-insaan din sikandan, “Mania te mabehat-behat ka ulaula niyu kuntee?”

⁸Migtabak sikandan, “Due me taheinep ney, piru ware egpakanangen kanami te kaluwasan.”

Ne migtabak si Husi, “Ka Manama re ka egpakaluwas te me taheinep. Ne kun la, nangen a te taheinep niyu.”

⁹Migpangguhud ka talag-itis te binu te taheinep din. Migkahi sikandin, “Diye te taheinep ku, due nakita ku ne sabeka ne pinamula ne paras diye te tangkaan ku. ¹⁰Due tatelu ne sugpang te seeye ne paras ne migpangabukad wey migpamehas wey sahuhone ne neyinuhan seeye. ¹¹Kayi kun te belad ku ka ubab te Hari te Ihiptu. Sikan naa ka migpupu a te me behas wey ingkeles ku seini diye te ubab din. Nataman, imbehey ku ka ubab diye te Hari.”

¹²Ne migkahi si Husi, “Seini ka kaluwasan te taheinep nu: ka tatelu ne sugpang iyan igpasabut se tatelu ne aldew. ¹³Te ikatelu ne aldew, egpalekaan kad te Hari te Ihiptu wey egpasayluwen ka nikandin. Igpalibed ka nikandin diye te katungdanan nu dengan ne talag-itis te kandin

ne binu. ¹⁴Piru kena a kalingawi nikeykew ke meupiye e ka peg-ugpe nu. Ikeyid-u a nikeykew wey kahii nu ka Hari te Ihiptu meytenged keddi eyew egpalekaan ad e nikandin. ¹⁵Su impepehes e re uyana kayi puun diye te inged ney te me Hibruwanen, wey kene eleg ne egprisuwen a nikandan kayi su wara a nakasale.”

¹⁶Ne nakarineg ka talaggilutu te paan ne meupiya ka kaluwasan te taheinep te duma rin. Purisu, migkahiyen din si Husi, “Due degma taheinep ku. Diye te taheinep ku, duen kun tatelu ne nihi ne paan ne in-utuk ku. ¹⁷Ka kinaribabewan kun, due nakalkalasi ne me paan ne para te Hari te Ihiptu, piru ingkeen seeye te me manuk-manuk.” ¹⁸Migtabak si Husi, “Seini ka kaluwasan te taheinep nu: ka tatelu ne nihi iyan igpasabut se tatelu ne aldew. ¹⁹Te ikatelu ne aldew, egpatamperan ka te Hari te lieg nu wey egbitinen e ka lawa nu diye te kayu wey egkeenen te me manuk-manuk ka sapu nu.”

²⁰Te igkatelu e ne aldew, migpasahakeen ka Hari te Ihiptu para te me upisyal din tenged su sika ka aldew te pegkeetew rin. Impalekaan din ka talag-itis te kandin ne binu wey

ka talaggilutu te paan wey impeuyan din sikandan diye te tangkaan din. ²¹Impalibed din ka talag-itis te binu te katungdanan din dengan, ²²piru migpeyimatayan din ka talaggilutu te paan sumale te innangen ni Husi kandan. ²³Piru nalingawan te talag-itis te binu si Husi.

41

Ka pegluwas ni Husi te taheinep te Hari te Ihiptu

¹Te daruwe e ne leg-un ka miglihad, nakataheinep ka Hari te Ihiptu ne migsasindeg kun sikandin diye te ilis te Weyig ne Nilu. ²Duen kun pitu ne me baka ne mallambeg wey mateles se peglelawa ne miggakap puun te weyig wey migpanabtab e te me hila munen diye te ilis. ³Ne duen e man-e pitu ne baka ne maggase wey me kurulen ne miggakap puun te weyig. Migdani-rani sikandan te me mallambeg ne baka diye te ilis te weyig. ⁴Nataman, impangeen dan e ka mallambeg wey mateles se peglelawa! Te sikan de, napukew e ka Hari te Ihiptu. ⁵Te ware de naluhey, nakalipereng e man-e ka

Hari te Ihiptu wey nakataheinep e man-e sikandin. Diye te taheinep din, nakita rin ka sabeka ne lawa te aheley ne migpamehas te pitu ne bahal ne meupiya se behas wey derakel. ⁶Sahuhune ne due man-e nakalepew ne pitu ne bahal te aheley diye te sikan ded ne lawa, piru mareet wey nangiles e ka behas tenged te meinit ne kalamag puun te igsile. ⁷Nataman, in-ameluk e te nangiles ka derakel! Te sikan de, napukew e ka Hari te Ihiptu wey natahaan din ne taheinep din bes de seeye. ^{8ex}Te peg-enew te Hari te Ihiptu te maselem, nabantalan sikandin. Sikan naa ka impeumew rin ka langun ne egmahehane diye te Ihiptu wey ka langun ne matagseb ne me etew. Ne impangguhuran din e sikandan te me taheinep din, piru ware sabeka kandan ne nakanangen te kaluwasan dutu.

⁹Nataman, migkahiyen te talag-itis te binu ka Hari te Ihiptu, “Kuntee, nasuman-suman ku ka seyyup ku. ¹⁰Dengan, nabelu ka kanami te me suluhuanen nu, ne sikeddi wey ka pangulu te talaggilutu te paan, impaprisu key nikeykew diye te baley te ahalen te me talagtameng. ¹¹Te sabeka ne karusileman, nakataheinep key se daruwa wey lein-lein ka kaluwasan te taheinep ney. ¹²Ne

diye degma te prisuwan, due sabeka ne kanakan ne Hibruwanen ne uripen te ahalen te me talagtameng. Impangguhuran ney sikandin te me taheinep ney wey innangen din ka tagse kaluwasan te taheinep ney. ¹³Ne natuman iya ka langun sumale te innangen din kanami. Impalibed a nikeykew te katungdanan ku wey impabitin nu ka talaggilutu te paan.”

¹⁴Sikan naa ka impeumew te Hari te Ihiptu si Husi, wey indagdahawan dan palihawanga sikandin te prisuwan. Migdagdahew si Husi migpanumpe wey miggimmimasad, ne miggendiyad te tangkaan te Hari te Ihiptu. ¹⁵Ne migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Due taheinep ku piru ware nakanangen keddi te kaluwasan kayi. Nahuhuran a ne egpakaluwas ke kun te me taheinep.”

¹⁶Ne migtabak si Husi, “Kene ne sikeddi ka egpakaluwas, Mahal ne Hari. Ka Manama ka egnangen keykew te kaluwasan te taheinep nu.”

¹⁷Ne migkahi ka Hari te Ihiptu, “Nakataheinep a ne migsasindeg e kun diye te ilis te Weyig ne Nilu. ¹⁸Due pitu

ex. 41:8: Dan 2:2.

ne baka ne mallambeg wey mateles se peglelawa ne miggakap puun te weyig wey migpanabtab e te me hila munen diye te ilis. ¹⁹Ne duen e man-e pitu ne baka ne maggase wey me kurulen ne miggakap puun te weyig. Ware e re due nakakita te iling dutu ne baka kayi te Ihiptu. ²⁰Ne impangeen e te maggase wey me kurulen ne baka ka mallambeg. ²¹Piru kene egkeilaan ne nakakeen e sikandan, su maggase man ded wey hendue te ware nakakeen. Seeye de iya ne napukew ad. ²²Nakataheinep ad man-e ne duen kun nakita ku ne sabeka ne lawa te aheley ne migpamehas te pitu ne bahal ne meupiya se behas wey derakel. ²³Sahuhune ne due man-e nakalepew ne pitu ne bahal te aheley diye te sikan ded ne lawa, piru mareet ka behas wey migpangiles tenged te meinit ne kalamag puun te igsile. ²⁴Nataman, in-ameluk e te nangiles ka derakel! Impangguhud kud e seini te egmahehane, piru ware minsan sabeka kandan ne nakanangen keddi te kaluwasan kayi.”

²⁵Ne migkahiyen ni Husi ka Hari te Ihiptu, “Nekeg-iling de ka kaluwasan te daruwa ne taheinep nu, Mahal ne Hari. Impakita keykew te Manama ka eggimuwen din keureme. ²⁶Nekeg-iling ne pitu ne leg-un ka

igpasabut te pitu ne baka ne mallambeg wey ka pitu ne bahal te aheley ne meupiya. ²⁷Nekeg-iling ne pitu ne leg-un te bitil ka igpasabut te pitu ne baka ne maggase ne miglepew, wey ka pitu ne bahal te aheley ne mareet wey nangiles se behas tenged te meinit ne kalamag puun te igsile. ²⁸Sumale te ingkahi ku keykew, Mahal ne Hari, impakita te Manama keykew ka eggimuwen din keureme. ²⁹Egginguma ka pitu ne leg-un ne matubung amana ka intiru ne inged te Ihiptu. ³⁰Piru egpakasubal ka pitu ne leg-un ne bitil wey egkalingawan e te me etew ka miglihad ne katubung, tenged su egkabitol e ka intiru ne Ihiptu. ³¹Ne kenad egkasuman-suman ka me timpu ne matubung pad, tenged su egkasublaan e ka bitil ne egpakasubal. ³²Impataheinep ka te kararuwa, Mahal ne Hari, su eyew egkatahaan nu ne intahahe e seini te Manama ne eggimuwen din, wey egkeyitabu iya seini te kene egkaluhey.

³³“Sikan naa, alam ka te etew ne malayat se suman-suman wey matagseb ne egpiyalan nu te intiru ne Ihiptu. ³⁴Alam ka te me upisyal kayi ne egpanguwa te igkalimma ne baad te langun ne eg-uma kayi seled te pitu ne leg-un ne egmatubung pad

ka Ihiptu. ³⁵Ipalimud nu kandan ka egkakuwa ran ne baad te langun ne eg-uma seled te seeye ne me leg-un. Ne pinaahi te keykew ne katenged, ipatahu nu naa diye te me siyudad ka egkalimud dan wey patamengi nu kandan. ³⁶Igtahahe te langun ne etew ka sika ne egkakeen te egpakasubal ne pitu ne leg-un ne bitil kayi te Ihiptu, su eyew kene egkapatey ka me etew te gutas.”

Ka pegpiyal ki Husi te inged ne Ihiptu

³⁷Ne nabennalan ka Hari te Ihiptu wey ka me upisyal din te inalag ni Husi. ³⁸Ne migkahiyen sikandan te Hari te Ihiptu, “Kene ki egpakakita te duma ne etew iling ki Husi ne due Panisingan te Manama.” ³⁹Seeye naa, migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Tenged su ka Manama ma ka migpanengneng keykew te langun ne innangen nu, ware etew ne malayat se suman-suman wey matagseb ne egpekeiling keykew. ⁴⁰^{ey}Egpiyalan ku sikeykew te palasyu

ku, wey egtumanen te langun ne sakup ku ka me suhu nu. Labew e re keykew tenged su Hari a. ⁴¹Kuntee, egpiyalan ku sikeykew kayi te intiru ne inged te Ihiptu.” ⁴²^{ez}Ne inluung te Hari te Ihiptu ka sising din ne igpirma wey insaluub din e te kemel ni Husi. Insaluuban din man-e si Husi te mateles ne kumbale wey balieg ne bulawan. ⁴³Impeunturan man-e te Hari te Ihiptu ki Husi ka igkarangeb ne karwahi rin, wey due eggun-a kandin ne egpangpanguleyi ka egkahi, “Panimbuel kew kandin!” Seeye naa, impiyalan e si Husi te intiru ne inged te Ihiptu. ⁴⁴Migkahiyen man-e te Hari te Ihiptu si Husi, “Sikeddi ka Hari. Ware etew kayi te intiru ne inged te Ihiptu ne egpekeyimu te minsan nekey ke kene ka egkabennalan.” ⁴⁵Migngaranan din e si Husi ki Sapinat-paniya.^{fa} Ne impaasawaan din si Husi ki Asinat ne anak ni Putipira ne talagpanubad diye te Un. Ne inlingut e ni Husi te egleuy ka intiru ne inged te Ihiptu isip impiyalan kayi.

⁴⁶Ne tatelu e ne pulu (30) ka

ey. 41:40: Him 7:10.

ez. 41:42: Dan 5:29.

fa. 41:45 Te Ihiptuhanen: “eglalag wey neuyag pad ka Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Sapinat-paniya.”

idad ni Husi te migbunsud sikandin ne migpamakey te Hari te Ihiptu. Sikan naa, mig-awe si Husi diye te palasyu wey inlingut din te egleuy ka intiru ne inged te Ihiptu. ⁴⁷Nekey naan iya te seled te pitu ne leg-un, dakel amana ka mig-uma diye te me kamet. ⁴⁸Te seeye ne me leg-un, impepanlimud ni Husi ka baad te langun ne mig-uma diye te Ihiptu wey impatines e diye te me siyudad. Impatines din diye te tagse siyudad ka baad te mig-uma te me kamet ne nakalingut. ⁴⁹Nataman, dakel e amana ka nalimud ni Husi ne egkakeen wey ware din e seela ka nalimud din, su suble e ne dakel ne nekeiling e te lelanek diye te ilis te dahat.

⁵⁰Te ware pad migginguma ka bitil, nakaanak te daruwa ne lukes ensi Husi wey Asinat ne anak ni Putipira ne talagpanubad diye te Un. ⁵¹Migngaranan ni Husi ka panganey ki Manasis,^{fb} su migkahi sikandin, “Impalingawan e te Manama keddi ka langun ne keyirapan ku dengan wey ka pegkaalimengawi ku te pamilya ku.” ⁵²Migngaranan din ka inggiba ki Ipraim,^{fc} su migkahi sikandin,

“Impaanak a te Manama te seini ne inged ne neyirapan a dengan.”

⁵³Nataman, napenge e ka pitu ne leg-un ne matubung amana diye te Ihiptu, ^{54fd}wey nakasubal e ka pitu ne leg-un ne bitil, sumale te innangen ni Husi. Te seeye ne timpu, due bitil diye te duma ne me inged. Piru diye te Ihiptu, dakel mule ka egkakeen. ^{55fe}Nataman, nabitil e degma ka me matig-IhIPTU wey migbuyu sikandan te egkakeen diye te Hari te IhIPTU. Ne migkahi ka Hari, “Pangendiye kew ki Husi. Tumana niyu naa ka igkahi rin kaniyu.” ⁵⁶Ne neempet e nabitil ka intiru ne IhIPTU, wey impalukatan e ni Husi ka langun ne inlimuran te egkakeen wey impamelegye e ka egkakeen diye te me matig-IhIPTU. ⁵⁷Ka me etew te lein-lein ne me nasud, nangendiye te IhIPTU eyew egbeli te egkakeen diye te ki Husi, su nabitil ne masumpit ka minsan hendei ne inged.

42

fb. 41:51 Te Hibruwanen: “pegpalingew” ka kaluwasan te lalag ne “Manasis.”

fc. 41:52 Te Hibruwanen: “egpaanak” ka kaluwasan te lalag ne “Ipraim.”

fd. 41:54: Him 7:11.

fe. 41:55: Huw 2:5.

Ka peggendiye te me suled ni Husi te Ihiptu

¹Te seeye ne timpu, nakarineg si Hakub ne dakel ka egkakeen diye te Ihiptu. Sikan naa ka ingkahiyen din ka me anak din, “Mania te egmatengtengey kew re due? ^{2ff}Su due narineg ku ne dakel kun ka egkakeen diye te Ihiptu. Na, hendiye kew wey beli kew te egkakeen su eyew kene ki egkapatey te gutas.” ³Sikan naa ka miggendiye te Ihiptu ka sapulu ne kakey ni Husi eyew egbeli te egkakeen. ⁴Piru ware iparuma ni Hakub ka hari ni Husi ne si Binhamin, su napanseb sikandin kema ke due egkeyitabu kandin.

⁵Ne miggendiyad ka me anak ni Hakub te Ihiptu ne nekegtemu te duma ne me etew ne miggendiye degma te Ihiptu eyew egbeli te egkakeen, su due bitil diye te Kanaan. ⁶Si Husi ka gubirnadur diye te Ihiptu wey sikandin ka migpepameligye te egkakeen diye te me etew ne migpuun te langun ne nasud. Sikan naa ka miggendiye ki Husi ka me kakey rin ne miglangkeb diye te tangkaan din. ⁷Te pegkakita ni Husi kandan, nekeile e sikandin ne

me kakey rin sikandan. Piru miglilibat ubag sikandin ne ware nekeila kandan wey miglangit-langit mig-inse, “Hendei kew ne mahinged?”

Ne migtabak sikandan, “Matig-Kanaan key. Miggendini key su egbeli key te egkakeen.”

⁸Ne minsan nekeila si Husi kandan, piru ware sikandan nekeila kandin. ^{9fg}Ne nasuman-suman din e ka me taheinep din dengan meytenged kandan wey migkahi sikandin, “Me tahasiliban kew! Miggendini kew ka eg-iipat ke hendei lenged ne mahuye ka nasud ney.”

¹⁰Migtabak sikandan, “Kene, ahalen! Iyan ney innendini ka egbeli te egkakeen. ¹¹Talaari key te amey. Kene key ne tahasiliban, ahalen, wey kene key ne me ubaten.”

¹²Migkahi si Husi, “Kene! Iyan niyu iya innendini ka eg-iipat ke hendei lenged ne mahuye ka nasud ney.”

¹³Migtabak sikandan, “Ahalen,

ff. 42:2: Him 7:12.

fg. 42:9: Hin 37:5-10.

sapulu key wey daruwa (12) ne talaari. Sabeka re ka amey ney ne matig-Kanaan. Diye ded te amey ney ka igkalitan wey migpatey e ka sabeka.”

¹⁴Piru migtabak si Husi, “Nakahi kud e ne me tahasiliban kew iya. ¹⁵Seini ka ig-eleg-eleg ku te inalag niyu: mengeyibet te ngaran te Hari te lhiptu, wey kew re egpekeuli ke egpekeendini ka igkalitan ne hari niyu. ¹⁶Due sabeka kaniyu ne egpaangayen te hari niyu. Ne sikaniyu se nasame, palunggehaat kew kayi te prisuwan taman te egkapamalehetan ku ne malehet ka inalag niyu. Piru ke ware, malehet bes iya ne me tahasiliban kew.” ¹⁷Nataman, imprisu rin sikandan langun seled te tatelu ne aldew.

¹⁸Te igkatelu e ne aldew, migkahiyen ni Husi sikandan, “Egkaaldek a te Manama. Ke egtuman kew te iglalag ku kuntee, egkeuyag kew. ¹⁹Ke kene kew ne me ubaten, sabeka re kaniyu ka egpalunggaat kayi te prisuwan, wey ka duma egpekeuli diye te miggutasan ne pamilya niyu ne eg-uyan te nabeli niyu ne egkakeen. ²⁰Piru uyana niyu kayi te keddi ka igkalitan ne hari niyu eyew igpakapapitew niyu ne malehet ka inalag niyu wey eyew kene ku

egpeyimatayan sikaniyu.” Ne mig-uyun sikandan. ²¹Migpalalahey ka me kakey ni Husi ne miggenendue, “Neyitabu seini kanta su nakasale ki dengan te hari ta. Nakita ta ka keyirapan din te pegpeyid-u-hid-u rin kanta, piru ware ta pammineha. Purisu egkeyirapan kid kuntee.”

²²^{fn}Ne migkahi si Rubin, “Insaparan ku sikaniyu ne kene egdereetan ka bate, piru ware kew migpammineg keddi. Ne kuntee, egpabayaren kid te kamatayen din.” ²³Nakasabut si Husi te lalag dan, piru ware sikandan nakanengneng, su nekeglalag sikandan pinaahi te talaggalin. ²⁴Ne mig-awe si Husi diye te kandan wey migsinehew sikandin. Nataman, miglibed e sikandin wey miglalag man-e diye te kandan. Ne ingkuwa rin si Simyun wey impabaku din diye te tangkaan dan.

Nekeuli ka me kakey ni Husi
diye te Kanaan

²⁵Ne impeyipenu ni Husi te egkakeen ka me saku dan wey

^{fn}. 42:22: Hin 37:21-22.

impatahu din ded ka me seleppi ne imbayad dan diye te me saku dan wey impabewuwan din degma sikandan te egkakeen para te kandan ne peggipaneu. Ne natuman ka langun ne insuhu ni Husi. ²⁶Ne indulanan dan e te egkakeen ka me asnu ran wey migligkat e sikandan. ²⁷Te nakaaran e sikandan te seeye ne karusileman, imbukalasan te sabeka kandan ka saku din su egsunggud te asnu rin. Te sikan de, nakita rin ka seleppi din diye te be-be te saku din. ²⁸Migkahiyen din ka me suled din, “In-uli bes ka seleppi ku kayi te saku ku!” Te sikan de, naaldey wey ingkelkel e sikandan. Migpalalahey sikandan, “Nekey buwa seini se innimu te Manama kanta?”

²⁹Te pegginguma ran diye te Kanaan, impangguhuran dan e ka amey ran ne si Hakub te langun ne neyitabu kandan. ³⁰Migkahi sikandan, “Ka gubirnadur diye te Ihiptu, nabelu sikandin ka miglalag kanami wey migbayungan key ne tahasiliban key kun. ³¹Piru migtabak key, ‘Kene key ne me ubaten wey kene key ne tahasiliban. ³²Sapulu key wey daruwa (12) ne talaari, wey sabeka re ka amey ney. Namatey e ka sabeka ne suled ney wey ka igkalitan, diye ded kuntee te Kanaan duma te amey ney.’ ³³Ne

migtabak sikandin, ‘Eg-el-elehan ku sikaniyu ke malehet iya ne kene kew ne me ubaten: ihaat niyu ka sabeka kaniyu kayi te keddi wey uyana niyu ka egkakeen diye te eggutasan ne me pamilya niyu. ³⁴Piru uyana niyu kayi te keddi ka igkalitan ne hari niyu eyew egkanengnengan ku ne malehet ka inalag niyu ne kene kew ne me tahasiliban. Ke egtumanen niyu seini, ig-uli ku kaniyu ka suled niyu wey egpakabebeli kew red kayi te Ihiptu.’ ”

³⁵Ne imbusbus dan ka me saku dan, wey diye ded te seled ka puntul te tagse sabeka kandan ne nakapenu te seleppi ne igbayad perem te egkakeen. Te pegkakita ran te seleppi, naaldey sikandan langun. ³⁶Ne migkahiyen sikandan te amey ran ne si Hakub, “Migpalungku kew keddi tenged te me suled niyu ne naawe. Warad si Husi; warad e si Simyun; wey kuntee, si Binhamin e perem ka egkuen niyu. Keyyey! Neyitabu seini se langun kayi te keddi.” ³⁷Ne migkahiyen ni Rubin ka amey rin, “Egpeyimatayan ku keykew ka daruwa ne anak ku ne lukes ke kene ku egkaruma si Binhamin te eg-uli kayi te keykew. Ipiyal nu re sikandin keddi wey egdumeen ku red iya sikandin te eg-uli kayi te keykew.” ³⁸Piru migtabak si Hakub, “Kene ku igparuma kaniyu

ka anak ku, su napatey e ka kakey rin wey sikandin naan de ka nasame. Ke due egkeyitabu kandin te peggipaneu niyu, egpalaggawan ad man-e nikaniyu wey egkapatey ad su buyag ad e wey kena ad egpakaantus te dakel ne peglungku.”

43

Ka peglibed te me kakey ni Husi diye te Ihiptu ne migduruma ki Binhamin

¹Te seeye ne timpu, migmasumpit pad ka bitil diye te Kanaan, ²wey naamin e ka egkakeen ne naangey ran diye te Ihiptu. Ne migkahiyen ni Hakub ka me anak din, “Libed kew diye te Ihiptu wey bebeli kew naa ubag te deisek ne egkakeen ta.”

³Piru migtabak si Huda, “Impegpehet ⁴Ne migkahiyen ni Huda ka amey rin, “Iparuma nu keddi si Tatu su egtaggel key e eyew kene ki red egkaamin egpatey te gutas. ⁹Sikeddi ka egpanabak keykew ke egkamenue sikandin. Sikeddi ka senditi nu te ware egtamanan ke kene ku egkeuyan ¹⁰Su ke ware key perem natalehen, kararuwa key buwad perem nakalibed diye.” ¹¹Ne migkahi si Hakub, “Ke sikan de ka egkaayunan, seini ka himuwa niyu: kuwa kew te me subla ne meupiya ne egkakeen te seini ne

key re egpakita kandin ke egpakaruma kanami ka hari ney.”

⁶Ne migkahi si Hakub, “Mania iya mule te egpeyirapan e red iya nikaniyu pinaahi te pegkahi niyu kandin te duen pad hari niyu?”

⁷Ne migtabak sikandan, “Mig-inse-inse ma iya sikandin kanami meytenged kanta. Mig-inse sikandin ke neuyag ke naan pad Ame. Mig-inse man-e sikandin ke duen naan pad hari ney. Ne intabak ney re degma ka me inse din. Hentew naa iya ka egsuman-suman ne igparuma rin bes kanami ka hari ney?”

⁸Ne migkahiyen ni Huda ka amey rin, “Iparuma nu keddi si Tatu su egtaggel key e eyew kene ki red egkaamin egpatey te gutas. ⁹Sikeddi ka egpanabak keykew ke egkamenue sikandin. Sikeddi ka senditi nu te ware egtamanan ke kene ku egkeuyan

¹⁰Su ke ware key perem natalehen, kararuwa key buwad perem nakalibed diye.”

¹¹Ne migkahi si Hakub, “Ke sikan de ka egkaayunan, seini ka himuwa niyu: kuwa kew te me subla ne meupiya ne egkakeen te seini ne

inged wey ipanahu niyu diye te me saku eyew eg-uyanen niyu ne igdasag te seeye se etew. Seini uyana niyu: me peemut, me peemis, deisek ne teneb, wey behas te me kayu ne pistasiyu wey almindras. ¹²Kararuwaa niyu ka kentiddad te seleppi ne eg-uyanen niyu. Su keilangan ne eg-uyanen niyu red te eggendiye ka seleppi ne inlibed itahu diye te me saku niyu. Su kema ke naseyyup de sikandan ka egtahu. ¹³Dumaa niyud e ka hari niyu wey dagdahew kew libed diye te seeye ne etew. ¹⁴Igkeyid-u kew perem te Amana ne Maresen ne Manama ke diye kew e te tangkaan te seeye se etew ne eyew egpalekaan din si Simyun wey egpeulien din ded degma si Binhamin. Piru ke egkaawaan ad iya te me anak ku, balahad e su nekey naan pad iya ka egkeyimu ku.”

¹⁵Sikan naa ka migpanguyan e sikandan te igdasag dan wey ingkararuwa ran ka kentidad te seleppi dan, wey miggendiyad e sikandan te Ihiptu duma ki Binhamin. Te nekeuma ran e diye, migpakigkita ran e ki Husi. ¹⁶Te pegkakita ni Husi ne nakaruma red kandan si Binhamin, migkahiyen din ka suluhuanen ne impiyalan din te langun diye te baley rin, “Uyana nu sika ne me etew diye te baley ku. Lape

ka te ayam wey hilitua nu su igpalagpu ku sikandan keddi te egpaniudtu.” ¹⁷Ne intuman te suluhuanen ka innangen ni Husi wey in-uyan din ka taltalaari diye te baley ni Husi.

¹⁸Naaldeh ka taltalaari te in-uyan sikandan diye te baley ni Husi. Migpalalahey sikandan, “In-uyan ki kayi tenged te seleppi ne in-uli diye te me saku ta dengan. Egbayungan ki nikandin ne impanakew ta seeye wey egdakepen kid nikandin. Eg-uripenen kid nikandin wey eg-ahawen e ka me asnu ta.” ¹⁹Te pegginguma ran diye te gumawan te baley ni Husi, migkahiyen dan ka suluhuanen ne impiyalan ni Husi te langun diye te baley rin, ²⁰“Ahaleh, nekeendini key e dengan eyew te pegbeli te egkakeen. ²¹Diye te in-aranan ney te peg-uli ney e, imbukalasan ney ka me saku ney. Mania mule te nakaampew man ded te me saku ney ka seleppi ne imbayad ney perem te egkakeen. Ware nasalini minsan deisek. Sikan naa ka in-uyan ney red man-e kayi. ²²Ware key nakataha ke hentew ka migtahe te seleppi ney diye te me saku ney. Ne mig-uyan key e man-e te seleppi ne igbeli ney te egkakeen.” ²³Ne migtabak ka suluhuanen, “Kene kew kapanseb wey kene kew kaaldeh. Ka Manama

niyu buwa ne Manama degma te amey niyu ka migtahu te seeye ne seleppi diye te me saku niyu. Nakuwa kud en iya ka imbayad niyu dengan.” Nataman in-uyan din e si Simyun diye te kandan.

²⁴Ne impaseled e te suluhuanen ka taltalaari diye te baley ni Husi. Imbehayan din sikandan te weyig eyew egpakapanlu-lu te paa ran wey insungguran din degma ka me asnu ran. ²⁵Ne in-ayun-ayun dan e ka me dasag dan ki Husi ke eg-uli te meudtu, su narineg dan ne eglagpu dan kandin te egpaniudtu diye. ²⁶Te peg-uli e ni Husi, impaseled dan e diye te baley ka igdasag dan wey imbehey ran e kandin, wey nangunduk sikandan diye te tangkaan din. ²⁷Mig-inse si Husi kandan meytenged te peg-ugpe dan. Ne mig-inse e man-e sikandin, “Menua ka amey niyu, ka buyag ne innangen niyu keddi? Ware pad sikandin migpatey?”

²⁸Ne migtabak sikandan, “Manekal pad ka amey ney ne suluhuanen nu, wey meupiya red ka peglelawa rin.” Ne miglangkeb e man-e sikandan diye te tangkaan din ka egtahud kandin.

²⁹Te pegkakita ni Husi te hari rin ne si Binhamin, mig-inse sikandin,

“Seini ka hari niyu ne innangen niyu keddi?” Ne migkahiyen din si Binhamin, “Tatu, egpanalanganin ka te Manama.” ³⁰Ne migdagdahew mig-awe si Husi su egpakasinehew e sikandin tenged te amana ne alimengew rin te hari rin. Migseled sikandin diye te sinabeng din wey diyad e migsinehew.

³¹Nataman, migpandep-ug e sikandin ne henduen pad ne miglihawang. Ne migtigkel naan de sikandin ka migsuhu te me suluhuanen din, “Ipangenat niyud e ka egkakeen.”

³²Innenatan si Husi diye te sabeka ne lamisa wey diye degma te lein ne lamisa ka taltalaari. Due degma me matig-lhiptu ne migsuwey ka migkeen, su kene ne meupiya ne batasan diye te kandan ka eglemung egkeen te me Hibruwanen. ³³Ne diye te egkatangkaan ni Husi ka lamisa te taltalaari, wey immegsinsinundul sikandan immapinnuu ligkat te panganey peendiye te igkalitan. Sikan naa ka migmasilsil-apey ka taltalaari ka neinu-inu. ³⁴Innenatan sikandan te keenen ligkat te lamisa ni Husi piru ka innenat ki Binhamin, egkalalimmeen mule ka karakel du te innenat diye te me kakey rin. Ne miglagpu sikandan ki Husi te migkeen wey mig-inum te ware pegkehe.

44

Ka ubab ne natarin

¹Ne insuhu ni Husi ka suluhuanen din ne impiyalan din diye te baley, “Hipenua nu te egkakeen ka me saku te sika ne me etew taman te egkeelehan dan te eg-uyan, wey iampew nu red te me saku dan ka seleppi ne imbayad dan. ²Itahu nu degma ka ubab ku ne mahal diye te saku te igkalitan duma te seleppi ne imbayad din.” Ne intuman din ka innangen ni Husi. ³Te maselem-selem pad, impaligkat e ka taltalaari duma te me asnu ran. ⁴Te ware pad nakariyu-diyu sikandan te siyudad, impalupug e ni Husi te suluhuanen din ka taltalaari te migkahi, “Lupuha nu sikandan wey kahii nu te mania te mareet ka igsuli dan te keupiya ku kandan? ⁵Mania te intakew ran ka mahal ne ubab ne eg-in-inuman ku wey eggamiten ku te pegpangantuk? Mareet seini se innimu ran!”

⁶Sikan naa, te neumaan e te suluhuanen ka taltalaari, ingkahiyen din e sikandan te inalag ni Husi. ⁷Ne migtabak sikandan, “Ahalen, mania

te nakakahi ka te iling due? Kene key egpekeyimu due! ⁸Nakanengneng ka ne inlibed ney keykew ka seleppi ne nakita ney ne nakaampew te me saku ney puun te Kanaan. Ne kuntee egpepanakawen key e nasi nikeykew te seleppi wey ke bulawan naa diye te baley te ahalen nu? ⁹Na, ke hentew kanami ka egkakitaan nu te ubab din, himatayi nu sikandin wey uripena key e degma.”

¹⁰Ne migtabak sikandin, “Uya, egkabennalan a due. Piru ka migtakew re ka egkeyimu ne uripen, ne egpekeyipaneu red ka duma kaniyu.” ¹¹Sikan naa ka indagdahew ran e ipalegsad ka me saku dan wey impambukelasan dan e. ¹²Impaneilang ay-ayari te suluhuanen ni Husi ka me saku dan ligkat te panganey ne anak taman te igkalitan, ne diye din kitaa ka ubab te saku ni Binhamin. ¹³Te sikan de, nanggisi te taltalaari ka kumbale dan su nalaggew ran amana. Indulan dan e man-e ka me saku dan diye te me asnu ran wey nanlibed diye te siyudad.

¹⁴Te peggingume e enni Huda diye te baley ni Husi, diye pad iya sikandin. Ne miglangkeb sikandan diye te tangkaan din. ¹⁵Migkahiyen sikandan ni Husi, “Mania te neyimu

niyu seini? Ware kew buwa nakanengnengwey ke duen pad hari ney. ²⁰Ne ne egpakaantuk a mule ne etew?"

¹⁶Ne migkahi si Huda, "Ahalen, nekey naan pad iya se iglalag ney keykew? Nekey naan pad iya se igpakapangatarengan ney keykew ne ware key nakasale? Ka Manama en iya ka migpanengneng te nakasale key iya. Ne kuntee, uripena key e langun nikeykew duma te seeye se nakitaan te ubab."

¹⁷Piru migtabak si Husi, "Kena a egpekeyimu te iling due! Sikandin de se migtakew te ubab ku ka eg-uripenen ku. Piru sikaniyu se duma, egpekeuli kew diye te amey niyu ne ware igkabantali."

Ka pegpeyimmimenew ni Huda ki Husi

¹⁸Ne migdani-rani si Huda diye te ki Husi ne migkahi, "Ahalen, palalahe e pa ubag nikeykew se suluhuanen nu. Ne kene ke re ubag kabelu keddi, minsan nekeiling ka te Hari te Ihiptu. ¹⁹Ahalen, in-insaan key nikeykew ke duen pad amey ney

migtabak key, 'Uya, duen pad amey ney ne egkabuyag e, wey duen pad hari ney ne neetew te egkabuyag e ka amey ney. Napatey e ka kakey rin wey sikandin naan de ka nasame ne anak te iney rin, wey amana ne inggeyinawaan sikandin te amey ney.'

²¹Ne migkahiyen key nikeykew, 'Uyana niyu sikandin kayi eyew egpakakita a kandin.' ²²Piru migtabak key, 'Ahalen, kene egpakasuwey sikandin te amey ney, su ke egpakasuwey sikandin, egkapatey ka amey ney.' ²³Piru ahalen, migkahi ka man-e, 'Wey kew re pakita keddiey ke egpakaruma kaniyu ka igkalitan ne hari niyu.'

²⁴"Te peg-uli ney diye te amey ney, ingkahiyen ney e sikandin te impanaha-taha nu kanami. ²⁵Ne insuhu key nikandin, 'Libed kew red diye wey bebeli kew te deisek ubag ne egkakeen ta.' ²⁶Ne intabak ney sikandin, 'Kene key egpakalibed ke kene egpakaruma kanami ka igkalitan ne hari ney. Su wey key re egpakita te gubirnadur ke egpakaruma sikandin kanami.' ²⁷Ne migkahiyen key e man-e te amey ney, 'Nakanengneng kew e ne nakaanak de te daruwa ne lukes ka asawa ku ne si Rakil. ²⁸Miggipanew ka sabeka piru warad e nekeuli. Malehet

ne indeesan sikandin te mahintalunan wey ware kud iya nakita sikandin. ²⁹Ke eg-uyanen niyu ka hari rin ne due egkeyitabu kandin, egkapatey ad iya te peglungku su egkabuyag ad e.'

³⁰⁻³¹"Purisu ahalen, kena a egpekeuli diye te amey ney ke kene egpakaruma ka hari ney kanami. Su nakaruma diye te kandin ka geyinawa te amey ney. Ke egkakita te amey ney ne ware sikandin nakaruma kanami, egkapatey iya sikandin te peglungku su buyag e sikandin. ³²Ahalen, sikeddi ka egpanabak te amey ney ke egkameny sikandin. Migkahiyen ku sikandin, 'Emun kene ku egkaruma ka hari ney te eg-uli kayi te keykew, sikeddi ka senditi nu te ware egtamanan.' ³³Purisu ahalen, sikeddiey e ka uripena nu ne liwan kandin. Peulia nud ubag sikandin duma te me kakey rin. ³⁴Su kena a egpekeuli diye te amey ney ke kene sikandin egpakaruma keddi. Kene ku egkaantus ka mareet ne egkeula-ula te amey ney."

45

Ka pegpeila ni Husi te me suled
din

^{1fi}Kenad e egkatigkel ni Husi ka eggeramen din diye te tangkaan te me suluhuanen din, sikan naa ka impaawe din sikandan. Te sikandan naan de se taltalaari ka nahaat, migpeile e si Husi te me suled din ke hentew sikandin.

²Ne migpanaman migsinehew si Husi wey nakarineg ka me matig-Ihptu wey nahuhuran e degma ka diye te palasyu te Hari te Ihptu. ³Migkahiyen ni Husi ka me suled din, "Sikeddi si Husi! Menua, manekal pad ka amey ta?" Piru natanengan de iya sikandan tenged te liyas dan kandin. ⁴Sikan naa ka migkahiyen e man-e ni Husi sikandan, "Ne dani-rani kew pa ubag keddiey." Ne migparani sikandan, wey migkahi si Husi, "Sikeddiey si Husi, ka suled niyu ne imbelegye niyu wey neuyan e kayi te Ihptu. ⁵Ne kene niyu ikalaggew wey kene niyu senditi ka pegbelegye niyu keddi kayi. Su ka Manama ka migpeendini keddi ne egpekewun-a kaniyu su eyew egkapangabangan ka me etew. ⁶Su ikarangeb pad seini ne leg-un te gutas. Duen pad lalimma ne leg-un ne ware egpakararu wey ware eg-umeen.

⁷Impewun-a a te Manama kaniyu kayi su eyew egkapangabangan kew duma te me anak niyu wey eyew egkeyimu kew ne dakel ne nasud. ⁸Purisu, kene

fi. 45:1: Him 7:13.

ne sikaniyu ka migpeendini keddi, ke kene, ka Manama. Innimu a nikandin ne talagtambag te Hari te Ihiptu wey impiyalan a nikandin te langun diye te baley rin wey te pegmandu te intiru ne inged te Ihiptu.

⁹fj“Na, apas kew uli diye te amey ta wey pangguhuri niyu sikandin te seini ka innangen te anak din ne si Husi, ‘Innimu a te Manama ne talagmandu te intiru ne inged te Ihiptu. Hendini kew te keddi te mahaan. ¹⁰Egpekeugpe kew kayi te inged te Gusin ne marani re keddi, sikeykew wey ka me anak nu, me apu nu, me karniru nu, me kambing, me baka, wey ka langun ne keykew. ¹¹Egtangguwen ku sikeykew diye te Gusin, su duen pad lalimma ne leg-un ne gutas. Su egkeyirapan kew ke kene kew eggendini, sikeykew wey ka me anak nu wey ka langun ne keykew.’ ” ¹²Ne migkahi man-e si Husi, “Kunttee, nekeila kew e, minsan ka hari ku ne si Binhamin, te sikeddi seini se migpakiglalag kaniyu iyan iya si Husi. ¹³Pangguhuri niyu ka amey ta te kabantug ku kayi te Ihiptu wey te langun ne nakita niyu. Ne uyana niyu ka amey ta kayi te mahaan.”

¹⁴Ne migkepkepan din e ka hari rin ne si Binhamin te migsinehew. Ne migsinehew degma si Binhamin. ¹⁵Te egkalihet pad ne egsinehew si Husi, in-atul rin te egpangarek ka me kakey rin. Ne henduen pad ne nakalalag sikandan kandin.

¹⁶Te nakarineg e ka diye te palasyu te Hari te Ihiptu te nekeume e ka me suled ni Husi, nahale amana ka Hari wey ka me upisyal din. ¹⁷Nataman, migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Parulani nu te me suled nu ka me asnu ran wey peulia nud e sikandan diye te Kanaan. ¹⁸Ipaangey nu te me suled nu ka amey niyu wey ka me pamilya ran wey ipalibed nu sikandan kayi. Su igbehey ku kandan ka subla ne meupiya ne tane kayi te Ihiptu wey egpakakeen sikandan te meupiya ne ig-uma kayi. ¹⁹Kahii nu sikandan te egpeuyanen te me karumata puun kayi te Ihiptu eyew due egpeunturan te me asawa ran, me anak dan, duma te amey niyu ne egpeendiniyen. ²⁰Kahii nu sikandan ne kene egkatiglingey te me karatuan dan ne egkahaat diye, su kandan e ka langun ne subla ne meupiya kayi te Ihiptu.”

fj. 45:9-11: Him 7:14.

²¹Intuman te me anak ni Hakub ka innangen kandan. Imbehayen sikandan ni Husi te me karumata sumale te insuhu te Hari te Ihiptu, wey imbehayen din pad man-e te bewu te eggipaneu. ²²In-atul rin pad man-e sikandan pamahayi te me manggad ne egkeilisan dan. Piru si Binhamin ka imbehayen te lalimma ne manggad ne egkeilisan din wey tatelu ne gatus (300) ne pelata ne mahal. ²³Ne impeuayan din ka amey rin te sapulu ne asnu ne indulanan te subla pad ne meupiya ne mig-uma diye te Ihiptu wey sapulu pad man-e ne asnu ne indulanan te trigu, paan, wey duma pad ne egkakeen ne igpabewu te amey rin te peggipaneu rin. ²⁴Ne impaligkat e ni Husi ka me suled din ne impanagtahaan, “Kene kew pasenditey ke diye kew e te dalan.”

²⁵Sikan naa ka migligkat e sikandan puun te Ihiptu wey miglibed e diye te amey ran ne si Hakub diye te Kanaan. ²⁶Te pegginguma ran, migkahiyen dan e sikandin, “Ware bes ded migpatey si Husi! Ne migmandue kuntee sikandin te intiru ne inged te Ihiptu!” Natanengan si Hakub wey ware nakapalintutuu te ingguhud dan.

²⁷Piru te napangguhuran dan e sikandin te langun ne innangen

ni Husi, wey te nakita rin e ka me karumata ne impeuyan ni Husi eyew egpeunturan kandin te eggendiye te Ihiptu, henduen pad ne naalipaspasan sikandin ka natanengan. ²⁸Ne migkahi sikandin, “Eleg e! Ware bes ded iya migpatey ka anak ku ne si Husi! Eggendiya a kandin eyew egkakita ku pad sikandin te kene e pad egpatey.”

46

Miggendiyad ensi Hakub te Ihiptu

¹Sikan naa ka miggipaneu e ensi Hakub wey impanguyan dan ka langun ne kasangkapan dan. Te nekeume sikandan diye te Birsiba, migpanubad sikandin te Manama te amey rin ne si Isaak. ²Te seeye ne karusileman, migpakiglalag ka Magbebaye ne Manama ki Hakub pinaahi te taheinep. Migkahi sikandin, “Hakub, Hakub!”

Ne migtabak sikandin, “Seini e red.” ³Ne migkahi man-e ka Manama, “Sikeddi ka Manama, ka Manama te amey nu. Kene ka kaalde ne eggendiye te Ihiptu, su eggimuwen ku ne dakel

ne nasud ka me kabuhalan nu diye.
⁴Egdumaan ku sikeykew diye te Ihiptu, wey igpalibed ku red kayi te Kanaan ka me kabuhalan nu. Te pegpatey nu, diye te lenged nu si Husi.”

⁵Sikan naa ka miglihad e si Hakub diye te Birsiba. Impeuntud e te me anak din si Hakub, ka me anak dan ne deisek pad, wey ka me asawa ran diye te me karumata ne impeuyan te Hari te Ihiptu kandan. ^{6fk}Impanguyan dan man-e ka ayam dan wey ka langun ne karatuan ne nakuwa ran diye te Kanaan. Miggendiye si Hakub te Ihiptu ne impanduma rin ka langun ne kabuhalan din; ⁷ka me anak din wey me apu din, lukes wey malitan.

⁸Seini ka listaan te me ngaran te me kabuhalan ni Hakub ne migduma kandin diye te Ihiptu: si Rubin ka panganey ne anak ni Hakub. ⁹Ka me lukes ne anak ni Rubin ne ensi Hanuk, si Pallu, si Hisrun, wey si Karmi. ¹⁰Si Simyun wey ka me anak din ne lukes ne ensi Himuwil, si Hamin, si Uhad, si Hakin, si Suhar, wey si Saul. Si Saul ka anak din te malitan ne matig-Kanaan. ¹¹Si Libi wey ka me anak din ne lukes ne ensi Girsun, si Kuhat, wey si Mirari. ¹²Si Huda wey ka me anak din ne lukes ne ensi Sila, si Piris, wey si Sira.

(Duen pad daruwa ne lukes ne anak ni Huda ne ensi Ir wey si Unan, piru migpatey e sikandan diye te Kanaan.) Ka me lukes ne anak ni Piris ne ensi Hisrun wey si Hamul. ¹³Si Isakar wey ka me anak din ne lukes ne ensi Tula, si Puwa, si Hasub, wey si Simrun. ¹⁴Si Sabulun wey ka me anak din ne lukes ne ensi Sirid, si Ilun, wey si Haliil. ¹⁵Sikandan ka me lukes ne anak ni Hakub ki Liya duma ki Dina ne anak din ne malitan ne miglesut te diye pad sikandan mig-ugpe te Padan-aram. Miggingume e te tatelu ne pulu wey tatelu (33) ka kabuhalan din ki Liya.

¹⁶Si Gad wey ka me anak din ne lukes ne ensi Sipiun, si Hagi, si Suni, si Isbun, si Iri, si Arudi, wey si Arili. ¹⁷Si Asir wey ka me anak din ne lukes ne ensi Imna, si Isba, si Isbi, si Biryas, wey ka atebey ran ne si Sira. Ka me anak ni Biryas ne ensi Ibir wey si Malkiil. ¹⁸Sikandan se sapulu wey hen-em (16) ka me kabuhalan ni Hakub ki Silpa, ka uripen ne imbehey ni Laban diye te anak din ne si Liya.

¹⁹Ensi Husi wey si Binhamin, ka me anak ni Hakub ki Rakil. ^{20fk}Ka

fk. 46:6: Him 7:15.

me anak ni Husi ki Asinat iyan ensi Manasis wey si Ipraim ne diye neetew te Ihiptu. Si Asinat, anak ni Putipira ne talagpanubad diye te Un. ²¹Ka me lukes ne anak ni Binhamin iyan ensi Bila, si Bikir, si Asbil, si Gira, si Naaman, si Ihi, si Rus, si Mupim, si Hupim, wey si Arid. ²²Sikandan se sapulu wey hep-at (14) ka me kabuhalan ni Hakub ki Rakil.

²³Si Dan wey ka anak din ne lukes ne si Husim. ²⁴Si Naptali wey ka me anak din ne lukes ne ensi Hasiil, si Guni, si Hisir, wey si Silim. ²⁵Sikandan se pitu ka me kabuhalan ni Hakub ki Bilha, ka uripen ne imbehey ni Laban diye te anak din ne si Rakil.

²⁶Migginguma te hen-em ne pulu wey hen-em (66) ka me kabuhalan ni Hakub ne miggendiye te Ihiptu, gawas te me ambey rin. ^{27fm}Tenged te duen e daruwa ne anak ni Husi ne miglesut diye te Ihiptu, miggingume e te pitu ne pulu (70) ka me kabuhalan ni Hakub ne diye te Ihiptu.

Ka pegginguma enni Hakub diye
te Ihiptu

²⁸Ne impewun-e e ni Hakub si Huda diye ki Husi eyew egpatemu sikandan kandin diye te Gusin. Te nekeume e ensi Hakub diye te Gusin, ²⁹impataggel e ni Husi ka unturanan din wey miggendiyad e sikandin te Gusin eyew te pegtemu te amey rin diye. Te nekeume e sikandin, migkepkepan din e ka amey rin wey migsinehew sikandin ne mananey mig-engked. ³⁰Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Egkaayun e ne egpatey ad, su nakita kud e ka ulaula nu wey nakataha ad ne ware ke bes ded migpatey.”

³¹Ne migkahiyen ni Husi ka me suled din wey ka me pamilya ran, “Eggendiya a te Hari te Ihiptu wey egkahiyen ku sikandin te nekeuma kew e puun te Kanaan. ³²Egkahiyen ku degma sikandin te talagtameng kew te me ayam, wey impanguyan niyu kayi ka ayam niyu wey ka langun ne kaniyu. ³³Ne emun ke igpeumew kew te Hari te Ihiptu wey eg-insaan ke nekey ka himu niyu, ³⁴tabaka niyu sikandin te talagtameng kew te me ayam puun pad dengan, iling te me apu niyu. Ne puun due, egpeugpeen kew te Hari te Ihiptu

fl. 46:20: Hin 41:50-52.

fm. 46:27: Him 7:14.

kayi te Gusin, su kene ne meupiya te me matig-Ihptu ne eglemung te talagtameng te me ayam.”

47 ¹Sikan naa ka miggendiyad e si Husi te Hari te Ihptu wey migkahi, “Nekeume e ka amey ku wey ka me suled ku ne migpuun diye te Kanaan ne impanguyan dan ka me karniru wey me baka ran wey ka langun ne kandan. Ne kuntee, diyad e sikandan te Gusin.” ²Ne lalimma ka suled ni Husi ne induma rin wey impeila-ila rin te Hari te Ihptu. ³Ne mig-insaan sikandan te Hari te Ihptu, “Nekey-a ka himu niyu?”

Ne migtabak sikandan, “Ahalen, talagtangu key te me ayam, iling te me apu ney. ⁴Miggendini key eyew kayid eg-ugpe su warad egkapanabtan te me ayam ney diye te Kanaan su masumpit amana ka bitil. Ahalen, eghangyuen ney sikeykew ne diye key peugpaa nikeykew te Gusin.” ⁵Ne migkahian te Hari te Ihptu si Husi, “Tenged te kayid e te keykew ka amey nu wey ka me suled nu, ⁶egpekeugpe sikandan te minsan hendei ne igkeupii nu. Diye nu iya peugpaa sikandan te Gusin, su seeye ka subla ne meupiya ne tane kayi te Ihptu. Ke due nanengnengan nu due te

kandan ne amana egkateu ne egtangu, iyan nu patanguwa te me ayam ku.”

⁷Ne nataman, indume e ni Husi ka amey rin ne si Hakub wey impeila rin te Hari te Ihptu, wey in-ampuan ni Hakub ka Hari eyew egpanalanganin sikandin te Manama. ⁸Ne mig-insaan te Hari te Ihptu si Hakub, “Pile e ka idad nu?”

⁹Ne migtabak si Hakub, “130 e ka idad ku. Malepet de wey meyrup ka peg-ugpe ku. Ne kene seini egpakalepeng te idad te amey ku wey te me apu ku dengan.” ¹⁰Ne impanalanganin e man-e ni Hakub ka Hari te Ihptu wey miggipanew e sikandin. ¹¹Sikan naa ka impeugpe e ni Husi ka amey rin wey ka me suled din diye te Ihptu. Imbehayan din sikandan te subla ne meupiya ne tane ne diye te marani te siyudad ne enggaran te Ramasis, sumale te insuhu te Hari te Ihptu. ¹²Imbegbehayan ni Husi te pegkeen ka intiru ne pamilya te amey rin, wey ka me suled din, sumale te kasuluhan te me anak dan.

Ka pegmandu ni Husi te timpu
te bitil

¹³Ne tenged te masumpit amana ka bitil, warad egkakeen te me etew ne mig-ugpe diye te inged te Ihiptu wey Kanaan wey migmagguye e ka me etew. ¹⁴Sikan naa ka nangendiye ki Husi ka me matig-Kanaan wey me matig-Ihptu eyew egpameli te egkakeen. Impanlimud ni Husi ka langun ne seleppi ne imbayed dan wey in-uyan din diye te palasyu te Hari te Ihptu. ¹⁵Ne nataman, naaminan e te seleppi ka me etew diye te Ihptu wey Kanaan. Ne nangendiyad e man-e ki Husi ka langun ne me matig-Ihptu ne migkahi, “Warad seleppi ney. Ne behayi key ubag te egkakeen wey kene key papataya nikeykew te gutas.”

¹⁶Ne migtabak si Husi, “Tenged te warad e seleppi niyu, ibehey niyu keddi ka me ayam niyu su egsaliyuwan ku te egkakeen.” ¹⁷Sikan naa ka impanguyan dan ka me ayam dan diye te ki Husi, wey insaliyuwan din te egkakeen ka me kudde, me karniru, me kambing, me baka, wey ka me asnu ran. Te seeye ne leg-un, impanaliyuwan ni Husi te egkakeen ka langun ne ayam dan.

¹⁸Te seup e ne leg-un, nangendiyad e man-e sikandan ki Husi ne migkahi, “Ahalen, kene ney iggeles keykew ne naaminan key en iya te seleppi wey

diyad e te keykew ka langun ne ayam ney. Warad nasame ne igpakabehey ney keykew angin te lawa ney wey te tane ney. ¹⁹Kene key ubag papataya nikeykew! Saliyuwi nud e ka lawa ney wey ka tane ney te egkakeen. Egpeuripen key e te Hari te Ihptu wey kandin e ka tane ney. Behayi key degma te beni eyew egkeuyag key red wey kene egbenesan ka me kamet ney.”

²⁰Sikan naa ka impamelegye e te me matig-Ihptu ka langun ne tane dan tenged te masumpit ne bitil. Ne impameli e seeye ni Husi para te Hari te Ihptu ne iyan e kamuney te katantanaan te Ihptu, ²¹wey impeuripen e kandin ka langun ne matig-Ihptu. ²²Ka tane naan de te me talagpanubad ka ware nakuwa ni Husi. Kene ne keilangan ne igbelegye dan ka tane dan su imbegbehayan de sikandan te Hari te Ihptu te seleppi. ²³Ne migkahian ni Husi ka me etew, “Kuntée ne aldew, nabeli kud e sikaniyu wey ka tane niyu para te Hari te Ihptu. Seini red ka beni ne igpamula niyu te me kamet niyu. ²⁴Ke eg-umeen kew e, ibehey niyu te Hari te Ihptu ka igkalimma ne baad. Kaniyud e ka egkasame eyew egbenien niyu wey egkeenen te taltalaanak.”

²⁵Ne migkahi sikandan, “Ahalen, impangabangan key nikeykew! Ke egkeupian ka, egpeuripen key e te Hari te Ihiptu.” ²⁶Sikan naa ka miggimu si Husi te balaud diye te Ihiptu ne ka igkalimma ne baad te eg-uma igbehey te Hari te Ihiptu. Minsan kuntee, duen pad ka sika ne balaud. Ka tane naan de te me talagpanubad ka ware nakuwa te Hari te Ihiptu.

Ka impanaha-taha ni Hakub

²⁷Ne diye mig-ugpe ka me anak ni Israil^{fn} te Gusin, wey migmeyaman sikandan diye wey nabuhal amana. ²⁸Diye mig-ugpe si Hakub te Ihiptu seled te sapulu wey pitu (17) ne leg-un taman te migpatey e sikandin ne migginguma te 147 ka idad din. ^{29fo}Te mahaan e egkapatey sikandin, impeumew rin ka anak din ne si Husi wey ingkahian, “Ke inggeyinawaan e red nikeykew, ipataliware nu ka belad nu te daruwa ne bubun ku wey saad ka keddi ne eg-ay-ayaran a nikeykew wey kene eg-ang-anggaan. Kena a ilebeng nikeykew kayi te Ihiptu. ³⁰Su igkeupii ku ne diya a igsabal te insabalan te amey ku wey te apu ku. Ke egpatey ad,

uyana a nikeykew puun kayi te Ihiptu wey diya a isabal te insabalan kandan.”

Ne migtabak si Husi, “Egtumanen ku ka ingkahi nu.”

³¹Ne migkahi e man-e si Hakub, “Pahunlibet ka keddi ne egtumanen nu iya seini.” Sikan naa ka migpahunlibet si Husi. Ne miglangkeb si Hakub diye te hibatanan din eyew egpasalamat te Manama.

48

Ka pegpanalangin ni Hakub engki Ipraim wey Manasis

¹Te ware naluhey, nahuhuran si Husi ne migderalu ka amey rin. Sikan naa ka inleuy rin si Hakub wey induma rin ka daruwa ne anak din ne ensi Manasis wey Ipraim. ²Te nahuhuran e si Hakub te miglepew e ka anak din ne si Husi, migtehel-tehel sikandin mig-enew wey migpinuu diye te

fn. 47:27 Si Israil ka ingngaran te Manama ki Hakub te migpaleglehengey sikan-dan diye te Piniil. (32:28)

fo. 47:29-30; Hin 49:29-32; 50:6.

miggibatan din. ^{3fp}Ne migkahiyani ni Hakub si Husi, “Ka Amana ne Maresen ne Manama migpakita keddi diye te Lus, diye te tane te Kanaan wey impanalangingan a nikandin. ⁴Migkahiyani a nikandin, ‘Egbehayan ku sikeykew te masalig ne me kabuhalan eyew egkeyimu sikandan ne masalig ne me nasud. Ne igbehey ku kandan ka seini ne tane wey sikandan e ka kamuney kayi te ware egtamanan.’ ⁵Ne ka daruwa ne anak nu ne si Ipraim wey si Manasis ne miglesut kayi te Ihiptu te ware e pad miggendini, eg-anaken kud e sikandan. Eg-isipen kud sikandan ne me anak ku iling engki Rubin wey Simyun. ⁶Kene kud eg-anaken ka me hari ran, su keykew e sikandan. Ke egkapatey ad, diyad e sikandan egpakakuwa te karatuan engki Ipraim wey ki Manasis. ^{7fq}Te pegligkat ku diye te Padan-aram, migpatey e ka iney nu ne si Rakil diye te Kanaan te mariyu key pad te Iprata. Amana a miglungku te pegpatey rin wey diye ku ilebeng sikandin te ilis te dalan peendiye te Iprata (wey ke Bitlihim).”

⁸Te pegkakita ni Hakub te me lukes ne anak ni Husi, mig-inse sikandin, “Hentew-a seini se me lukes-lukes?”

⁹Ne migtabak si Husi, “Seini ka me anak ku ne imbehey te Manama keddi kayi te Ihiptu.”

Ne migkahi man-e si Hakub, “Ipeparani nu sikandan kayi te keddi su egpanalangingan ku sikandan.” ¹⁰Te seeye ne timpu, kenad e egpakameleg-meleg si Hakub su buyag e amana sikandin. Seeye naa, impeparani e ni Husi ka me anak din diye ki Hakub, wey migkepkepan wey migpangarekan din sikandan. ¹¹Ne migkahiyani ni Hakub si Husi, “Wara ad mig-iman-iman ne egkakita ku pad sikeykew, piru kuntee, mania te kene ne sikeykew re ka impakita keddi te Manama, su minsan degma ka me anak nu?” ¹²Ne impeensig ni Husi ka me lukes-lukes ligkat te buel ni Hakub wey miglangkeb sikandin diye te tangkaan te amey rin.

¹³Ne nataman, inggen-genan ni Husi ka me anak din wey ingkitkit din peendiye ki Hakub. Ne diye din si Ipraim te kamanan din wey diye te gibang din si Manasis, su eyew si Ipraim ka diye te igkahibang ni Hakub wey si Manasis ka diye te igkakawanan din. ¹⁴Piru impegsaliyu ni Hakub ka

fp. 48:3-4: Hin 28:13-14.

fq. 48:7: Hin 35:16-19.

<p>belad din. Diye din itel-eb ka kawananan ne belad din te ulu ni Ipraim ne iyan ka hari, wey diye din itel-eb ka gibang ne belad din te ulu ni Manasis ne iyan ka kakey. ¹⁵⁻¹⁶Ne impanalanginginan din ensi Husi ne migkahi,</p>	<p>te panalihan te Manama ne migpangabang te langun ne egpakarereet keddi.</p>
---	--

“Egpanalanginginan ka seini se me
anak nu te Manama,

Ne egkasuman-suman te me etew
ka ngaran ku,

<p>ne insimba te apu ku ne si Abraham wey te amey ku ne si Isaak,</p>	<p>ka ngaran te apu ku ne si Abraham,</p>
---	---

ne iyan ded degma ka Manama

wey ka ngaran degma te amey ku
ne si Isaak

ne layun migpanulu keddi.

pinaahi kandan.

Egpanalanginginan degma sikandan,

Egkabuhal-buhal sikandan

wey egnenasud dan e.”

¹⁷Te pegkakita ni Husi ne ka ulu ni Ipraim ka intel-eban te kawatan ne belad te amey rin, neepes sikandin. Sikan naa ka inggen-genan din ka belad te amey rin eyew eggalinen din perem diye te ulu ni Manasis. ¹⁸Ne migkahiyen ni Husi ka amey rin, “Kene, Ame! Seini ka panganey ne anak ku. Kayi nu itel-eb ka kawatan ne belad nu te ulu rin.” ¹⁹Piru mig-apul ka amey rin ne migkahi, “Tatu, nakanengneng a. Ka me kabuhalan ni Manasis, egnenasud ded degma te dakel. Piru ka hari rin ka egpakasubla kandin wey egnenasud te dakel ka me kabuhalan din.”

^{20fr}Sikan naa ka impanalanginan din sikandan te seeye ne aldew te migkahi,

“Egkarawit ka me ngaran niyu te me Israilita

Egkahi sikandan keureme, ‘Egpanalanginan kew

te Manama iling te panalangin din

ki Ipraim wey ki Manasis.’ ”

Sikan naa ka impewun-a ni Hakub ka ngaran ni Ipraim ki Manasis.

²¹Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Mahaan ad egkapatey, piru egdumaan kew te Manama wey igpalibed kew nikandin diye te Kanaan ne inged te me kaap-apuan niyu. ²²Ne sikeykew ka egbehayan ku te inged te Sikim, kene ne me suled nu. Naahew ku seeye ne tane dengan puun te me Amurihanen pinaahi re te kumpulan wey me busug ku.”

ke egpanalangin sikandan te duma.

fr. 48:20: Hib 11:21.

49

te amey niyu.

Ka pegpataha ni Hakub te
egkeulaula te me anak din

¹Nataman, impeumew e ni Hakub
ka me anak din wey migkahiyen,
“Libulung kew kayi su igpangguhud ku
kaniyu ka egkeulaula niyu keureme.

³“Rubin, sikeykew ka panganey
ne anak ku,

sikeykew ka keseg ku,

²“Hendini kew wey pammineg
kew,

wey ka an-anayan ne palinneu te
pegkalukes ku.

me anak ku;

Subla ka bantug nu

pammineg kew keddi

wey katenged nu te langun ne me anak
ku.

⁴Piru iling ka te baggiyu ne kene
egkabalabahan.

Purisu kenad e ne subla ka bantug nu,

su miggulid ke ma

te sabeka ne asawa ku ne uripen,

wey inlinditan nu ka hibatanan
ku.

⁵“Si Simyun wey si Libi, talaari,
wey nasabeka ka isip dan.

Inggamit dan ka me kampilan dan
eyew egpanlusud.

⁶Kena a eg-ambag-ambag te me
planu ran,

wey te me pegliblibulung dan.

Su emun egkabelu sikandan,

eggimatey iya te etew,

sikandan

wey ke egkasakat sikandan ne egpanggepuan
dan ka me baka,

diye te inged te Israil,

egpanggepuan dan iya.

wey diye ku degma egpegsugsuwaya
ka me kabuhalan dan.

⁷Egdilusen sikandan

⁸"Huda, egdayanen ka te me
suled nu.

tenged te masumpit ne belu dan,

wey te egmangebhel-ebhel degma ne
langet dan.

Egkareeg nu ka me kuntere nu.

Purisu, egpegsugsuwayen ku

Eg-unduk ka me suled nu

diye te tangkaan nu.

¹⁰Eggen-genan nu, Huda, ka
tuked te Hari,

⁹_{fs}Iling ka, Huda, te nati te liyun

wey egpakamandu

ne nakarawi e,

ka me kabuhalan nu

ne eg-uli e diye te helesanan din

taman te peglepew

wey egbuluku e.

te Hari ne malehet ne kamuney,

Ne ware egpakarani-rani kandin.

ne iyan egtumanen te langun.

fs. 49:9: Num 24:9; Imp 5:5.

¹¹Iggiket din ka nati ne asnu rin

wey subla pad ne maangkag ka ngipen
din

diye te subla ne meupiya ne pinamula
ne paras.

te gatas.

Iyan din igpi-pi te kumbale din ka
binu,

¹³"Sabulun, diye ka eg-ugpe te
ilis te dahat.

su neuralan e sikandin.

¹²Subla pad ne meitem ka mata
rin

Meupiya ne tuhunanan te me
barku

ka lenged te tane nu,

te binu,

wey diye egkataman te Sidun ka

tane nu.

isip uripen.

¹⁴“Isakar, iling ka te manekal ne
asnu

¹⁶“Dan, egpakamandu ka

ne egbuluku minsan indulanan.

te me etew nu,

¹⁵Ke egkakita nu ne meupiya ka
eggimelayan nu

iling te duma ne tribu te Israil.

wey meupiya degma ka tane,

¹⁷Iling ka, Dan, te uled

egkeenat nu ka dulan nu wey
egkapehes eggimu

diye te ilis te dalan,

iling te mammiley

egpangahawan te me kuntere nu,

ne egkahat te paa te kudde

piru eglupuhén nu sikandan te egsuli.

eyew egkewulus ka mig-untud.”

²⁰“Asir,

¹⁸Ne migkahi si Hakub, “Egtetahad
a te kaluwasan

mananam ka egkeenen nu,

ne egligkat keykew, Magbebaye
ne Manama.”

wey eg-andam ka te egkakeen

ne eleg te Hari.

¹⁹“Gad, eglusuran ka wey

²¹“Naptali, iling ka te usa ne
kuleping

ne diye te masandig.

ne inlekaan,

²³In-atangan ka te me tummawan
ne egpane

wey eg-anak te mateles ne me
nati.

te ware pegkeyid-u.

Ne impane ka nikandan

²²“Husi, iling ka te mahintalunan
ne asnu

wey in-ehetan.

ne diye te sebseb;

²⁴Piru kene degma egkasanggal
ka pegsuli nu pegpane kandan,

iling te nati te asnu ne mahintalunan

wey manekal layun ka belad nu
ne egpanalangin kaniyu.

tenged te geem te Maresen ne Manama
ni Hakub,
Egpanalanginan kew nikandin te
uran,

ka Talagtameng
wey te weyig ne egligkat diye te
diralem te tane.

wey ka Dakel ne Batu ni Israil.
Egbehayan kew nikandin te
masalig ne me anak.

²⁵Ka Manama te amey niyu

ka egbulig kaniyu,
²⁶Ka me panalangin te amey
niyu,

subla pad ne dakel
ka subla ne Maresen ne Manama

te katubung te ware egtamanan
ne me bubungan,

27“Binhamin, iling ka te bubuluti
ne singgalung.

wey subla pad ne meupiya

Te maselem pad, egkeenen nu

te katubung te tapey ne me
bubungan.

ka impammued nu,

Egkarawat nu seini, Husi,

wey te maapun e, egpanalaren nu ka
same.”

ne labew

28Sikandan sika ka 12 ne tribu
ni Israil. Seeye ka inlalag te amey
ran te pegpanalangen din kandan te
panalangen ne eleg te tagse sabeka
kandan.

te me suled nu.

Ka pegpatey ni Hakub wey ka

pegsabal kandin

²⁹Ne nataman, impanpanayan sikandan ni Hakub, “Hapit ad egkapatey. Isabal a nikaniyu diye te sulung ne diye te kamet ni Iprun ne Hitihanen ne insabalan te amey ku wey apu ku. ^{30ft}Sika ka sulung ne diye te Makpila ne diye dapit te igsile ligkat te Mamri, diye te inged te Kanaan. Nabeli ni Abraham diye ki Iprun ka sika ne sulung wey kamet eyew eggimuwen ne sabalanan. ^{31fu}Diye isabal si Abraham wey si Sara ne asawa rin. Ne diye degma isabal si Isaak wey si Ribika ne asawa rin, wey diye ku red degma isabal si Liya. ³²Nabeli e diye te me Hitihanen ka sika ne kamet wey ka sulung ne naseled dutu.” ^{33fv}Te nekeimpus e si Hakub ka migpaney-paney te me anak din, miggibat e man-e sikandin. Ne migpatey e sikandin wey nakalemung e te me karumaan din ne nammatey.

50 ¹Te sika, migkepkepan e wey miggarekan e ni Husi ka amey rin wey migsinehew. ²Ne nataman, migsuhu si Husi te talagbalsamar ne igpabalsamar ka lawa te amey rin. Seeye naa ka imbalsamar e si Hakub. ³Mighep-at ne pulu (40) ne

aldew ka pegbalsamar kandin su sika ka kaluhayan te pegbalsamar. Ne miglungku ka me matig-Ihptu te pegpatey rin seled te pitu ne pulu (70) ne aldew.

⁴Te napenge e ka peglungku dan, migkahyan ni Husi ka me upisyal te Hari te Ihptu, “Ke ingkeyid-u e red nikaniyu, ikahi niyu ubag seini te Hari: ^{5fw}“Te mahaan e egpatey ka amey ku, impasaad a nikandin ne diye ku igsabal sikandin te sabalanan ne intahahe din diye te Kanaan. Purisu, peendiyaa a nikeykew eyew te pegsabal te amey ku. Ke egpekeimpus ad, ne eg-uli ad e.’ ”

⁶Ne nabennalan ka Hari te Ihptu te inhangyu ni Husi te migkahi, “Hendiye kad wey isabal nu ka amey nu sumale te impasaad din keykew.”

⁷Sikan naa ka migligkat e ensi Husi duma te langun ne upisyal te Hari te Ihptu wey te igdatu diye te Ihptu. ⁸Migduma degma ki Husi ka pamilya rin, ka me suled din wey ka me pamilya ran. Ka anak dan naan de ne deisek pad

ft. 49:30: Hin 23:3-20.

fu. 49:31: a Hin 25:9-10; b Hin 35:29.

fv. 49:33: Him 7:15.

fw. 50:5: Hin 47:29-31.

wey ka ayam dan ka inggaat diye te Gusin. ⁹Sikan naa ka masalig sikandan se migduma ki Husi. Due nanguntud te kudde wey due degma nanguntud te unturanan ne kerumata.

¹⁰Nataman, migginguma ran e diye te diekanan te trigu diye te Atad ne diye dapit te Weyig ne Hurdan. Ne migpandalawit amana sikandan diye, wey miglungku si Husi te amey rin te pitu ne aldew. ¹¹Te pegkakita te me matig-Kanaan ne subla ka pegpandalawit diye te Atad, migkahi sikandan, “Seini ka masumpit ne pegpandalawit te me matig-Ihptu.” Purisu, migngaranan dan ka seeye ne inged te Abil-misraim.^{fx}

¹²Ne dutu, intuman te me anak ni Hakub ka impanaha-taha rin kandan. ^{13fy}Su in-uyan dan ka minatey diye te Kanaan wey diye dan isabal te sulung diye te Makpila, ne diye dapit te igsile ligkat te Mamri. Seeye ka sulung ne diye te kamet ni Iprun ne Hitihanen ne imbeli ni Abraham eyew eggimuwen ne sabalanan. ¹⁴Ne nataman, mig-uli e si Husi diye te Ihptu duma te me suled din wey ka langun ne migduma kandin te migsabal te amey rin.

Ka peggulu ni Husi te me suled din

¹⁵Te nakasabal e ka amey ran, migpalalahey ka me suled ni Husi, “Kema ke egdumutan ki pad ni Husi wey ke egsulian ki nikandin tenged te mareet ne neyimu ta kandin dengan.”

¹⁶Sikan naa ka migpanaha sikandan ki Husi meytenged te impanaha-taha kun te amey ran te ware pad sikandin migpatey ne migkahi, ¹⁷“Te wa pad migpatey ka amey ta, egpakahiyan ka nikandin te egpasayluwen key nikeykew se me suled nu te sale ne neyimu ney keykew. Ne kuntee, pasayluwa key ubag te sale ney se me suluhuanen te Manama te amey ta.” Te pegkarineg ni Husi te impanaha ran, nakasinehew sikandin.

¹⁸Ne nataman, miggendiye te kandin ka me suled din ne miglangkeb diye te tangkaan din ne migkahi, “Uripem key e nikeykew.”

fx. 50:11 Te Hibruwanen: “pegpandalawit te me matig-Ihptu” ka kaluwasan te lalag ne “Abil-misraim.”

fy. 50:13: Him 7:16.

¹⁹Piru migkahiyen sikandan ni Husi, “Kene kew kaalde, su kene ne sikeddi ka Manama. ²⁰Mareet ka tuyu niyu te pegbelegye niyu keddi, piru nakanengneng e ka Manama ne meupiya ka egpangkusan dutu ne iyan se egkapangabangan ka masalig ne etew, ne ka seinid en iya. ²¹Purisu, kene kew kaalde. Egtanguwen ku sikaniyu wey ka me anak niyu.” Ne inggulan din sikandan wey inliwang din.

eg-uyanen niyu red ka me tul-an ku ke eg-uyanen kew e te Manama diye te seeye se inged.” Ne migsaad sikandan. ²⁶Ne migpatey si Husi diye te Ihptu te 110 e ka idad din. Impabalsamar pad nikandan ka lawa rin wey intahu te lungun.

Ka pegpatey ni Husi

²²Migpabulus si Husi ka mig-ugpe diye te Ihptu duma te langun ne me kabuhalan te amey rin. Migginguma te 110 ka idad ni Husi, ²³ne nakita rin pad ka me anak wey me apu ni Ipraim wey ka me anak te apu din ne si Makir ne anak ni Manasis. In-isip ni Husi ne me anak din mismu ka me anak ni Makir. ²⁴Migkahiyen ni Husi ka me suled din, “Hapit ad egkapatey, piru kene kew egbalaharen te Manama, wey eg-uyanen kew nikandin puun kayi te Ihptu peendiye te inged ne insaad din ki Abraham, Isaak, wey ki Hakub. ^{25fz}Na, saad kew keddi ne

fz. 50:25; Iks 13:19; Huswi 24:32; Hib 11:22.

